

Advokatundersøgelse

Vedrørende beskyldninger om grænseoverskridende adfærd
fra Københavns Kommunes forhenværende overborgmester
Frank Jensens side

25. februar 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	OPGAVEN	4
1.1	Kommissoriet	4
1.1.1	Afgrænsning	4
1.1.2	Gennemførelse	4
1.1.3	Tidsplan	6
1.2	Tilrettelæggelse af undersøgelsen	6
1.2.1	Proces	6
1.2.2	Skriftligt materiale	7
1.2.3	Interviews	8
1.2.4	Interview af FJ	8
1.2.5	Rapport	9
1.2.6	Generelle bemærkninger fra FJs advokat	10
2.	SAMMENFATNING	11
2.1	De modtagne indberetninger	11
2.2	Vores bedømmelse af faktum	11
2.3	Kommissoriets pkt. 1	11
2.4	Kommissoriets pkt. 2	12
2.5	Kommissoriets pkt. 3	12
3.	KOMMISSORIETS PKT. 1 - ØKONOMIFORVALTNINGENS JULEFROKOST 2011 OG DEN EFTERFØLGENDE SAGSHÅNDTERING	13
3.1	Den forhenværende overborgmesters egen erindring	13
3.2	Modtagne indberetninger	15
3.2.1	Episode 1	15
3.2.2	Episode 2	18
3.2.3	Episode 3	20
3.2.4	Episode 4	21
3.2.5	Episode 5	25
3.2.6	Episode 6	25
3.2.7	Episode 7	26
3.3	Økonomiforvaltningens håndtering af episoder til julefrokosten	27
3.3.1	Økonomiforvaltningens håndtering på selve aftenen	27
3.3.2	De involverede kvinders oplevelser i dagene efter julefrokosten	27
3.3.3	Økonomiforvaltningens håndtering efter julefrokosten	28
3.3.4	Pressehåndteringen i overborgmesterens sekretariat	31
3.3.5	Særlig "mandsopdækning" af overborgmesteren	32
3.4	Forflyttelser og karrierekonsekvenser	33
4.	KOMMISSORIETS PKT. 2 - EPISODE VEDR. KVINDELIGT MEDLEM AF BORGERREPRÆSENTATIONEN 2017	35
4.1	Den forhenværende overborgmesters egen erindring	35
4.2	Den involverede kvindes beretning om episoden	36

4.3	Øvrige forklaringer	37
4.4	Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering af episoden i 2017	38
5.	KOMMISSORIETS PKT. 3 - ØVRIGE EPISODER I PERIODEN 1. JANUAR 2010 TIL 29. OKTOBER 2020	39
5.1	Den forhenværende overborgmesters egen erindring	39
5.2	Modtagne indberetninger	39
5.2.1	Episode 1 (2010)	39
5.2.2	Episode 2 (2014)	41
5.2.3	Episode 3 (2018)	41
5.2.4	Episode 4 (2020)	41
5.3	Øvrige indberetninger	43
5.4	Dementerede episoder	43
6.	FAKTUEL VURDERING AF DE INDBERETTEDE EPISODER	43
6.1	Kommissoriets pkt. 1 - Økonomiforvaltningens julefrokost 2011 og den efterfølgende sagshåndtering	44
6.1.1	Episode 1	44
6.1.2	Episode 2	45
6.1.3	Episode 4	46
6.1.4	Episode 7	46
6.1.5	Episode 3	47
6.1.6	Episode 5	47
6.1.7	Episode 6	47
6.1.8	Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering	48
6.2	Kommissoriets pkt. 2 - Episode vedr. kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen 2017	50
6.2.1	Episode	50
6.2.2	Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering	50
6.3	Kommissoriets pkt. 3 - Øvrige episoder i perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020	50
6.3.1	Episode 1 (2010)	50
6.3.2	Episode 2 (2014)	51
6.3.3	Episode 3 (2018)	51
6.3.4	Episode 4 (2020)	52
6.3.5	Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering	52

1. OPGAVEN

1.1 Kommissoriet

Den 29. oktober 2020 besluttede Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune at pålægge Økonomiudvalget at iværksætte en uvildig advokatundersøgelse vedrørende beskyldningerne mod Københavns Kommunes forhenværende overborgmester, Frank Jensen (herefter "FJ"), om, at pågældende i forbindelse med sin stilling som overborgmester i Københavns Kommune skulle have udvist grænseoverskridende adfærd overfor andre ansatte og medlemmer af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune.

Som led i denne beslutning rettede Økonomiudvalget, efter forslag fra Økonomiforvaltningen, henvendelse til Kromann Reumert den 2. november 2020 og opfordrede Kromann Reumert til at afgive tilbud på at foretage undersøgelsen. Kromann Reumert afgav tilbud den 4. november 2020. I forlængelse heraf holdt Københavns Kommune møde med Kromann Reumert den 10. november 2020, hvor parterne aftalte, at Kromann Reumert skulle forestå den ønskede uvildige advokatundersøgelse.

Under mødet den 10. november 2020 blev det aftalt, at undersøgelsen skulle være tilendebragt i uge 8 2021. Som beskrevet i kommissoriet skulle undersøgelsens resultat formidles af Kromann Reumert ved en direkte mundtlig afrapportering til Økonomiudvalgets medlemmer samt Niko Grünfeld og Kåre Traberg Smidt.

Det endelige kommissorium for undersøgelsen blev godkendt af Økonomiudvalget den 16. november 2020. Kommissoriet er vedlagt rapporten som bilag.

1.1.1 Afgrænsning

Af det aftalte kommissorium fremgår følgende vedr. advokatundersøgelsens afgrænsning:

"Kromann Reumert skal foretage en faktuel undersøgelse af følgende tre emner vedrørende den tidligere overborgmesters adfærd:

1) Flere medier omtalte i tilknytning til Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011, at overborgmesteren skulle have udvist en upassende adfærd til julefrokosten. Den 10. januar 2012 modtog Økonomiudvalget en skriftlig orientering herom. Københavns Kommune ønsker, at Kromann Reumert nu undersøger og oplyser, hvordan sagerne efter julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011 blev håndteret.

2) Jyllands-Posten har den 16. oktober 2020 omtalt en krænkelse af et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017. Kromann Reumert skal søge at afdække dette forløb nærmere og herunder undersøge, hvordan sagen om grænseoverskridende adfærd over for et folkevalgt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017 blev håndteret.

3) Kromann Reumert skal tillige undersøge, om der er andre episoder, hvor ansatte eller folkevalgte i Københavns Kommune har oplevet grænseoverskridende adfærd fra overborgmesteren. Undersøgelsen skal både afdække omfanget af sager, der måtte være blevet meldt til en overordnet, og give nuværende såvel som tidligere ansatte og folkevalgte mulighed for at stå frem, hvis de har oplevet grænseoverskridende adfærd fra overborgmesterens side. Undersøgelsen skal omfatte perioden 1. januar 2010 frem til den 29. oktober 2020."

1.1.2 Gennemførelse

Af det aftalte kommissorium fremgår følgende vedrørende advokatundersøgelsens gennemførelse:

"Kromann Reumert vil fra undersøgelsens start fra Københavns Kommune modtage den skriftlige dokumentation, som Københavns Kommune måtte have om de tre forhold, der ønskes undersøgt. Samtidig med fremsendelse af den rekvirerede dokumentation skal Københavns Kommune udarbejde og fremsende aktlister, hvoraf det i kronologisk orden fremgår, hvilke dokumenter, der er fremsendt til Kromann Reumert. Kromann Reumert kan rekvirere yderligere materiale.

Kromann Reumert vil tillige gennemføre interviews med relevante personer.

Alle interviews vil være baseret på frivillighed, de interviewede vil blive givet mulighed for at møde med en bisidder, og alle interviews vil blive indledt med vejledning til de interviewede om, at de på et hvilket som helst tidspunkt under interviewet har mulighed for at bede om en pause eller tilkendegive, at de ikke ønsker at fortsætte interviewet. Der vil blive skrevet referat af alle interviews, og de interviewede vil få mulighed for at gennemgå og kommentere referatet fra deres eget interview. Referaterne udgør Kromann Reumerts interne arbejdsdokumenter og vil ikke blive offentliggjort sammen med Kromann Reumerts afrapportering. Såfremt en interviewet person meddeler, at vedkommende ønsker anonymitet, vil interviewet alligevel blive gennemført, men vedkommende vil da indledningsvist blive vejledt om, at Kromann Reumert som følge af anonymiteten muligvis vil undlade at tillægge oplysningerne sædvanlig vægt, såfremt en normal bevismæssig anvendelse af oplysningerne vil give anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Når alle planlagte interviews er gennemført, vil tidligere overborgmester FJ blive tilbudt mulighed for også at deltage i et interview, hvor han vil få mulighed for at blive gjort bekendt med og kommentere på de væsentligste forhold, Kromann Reumert har afdækket gennem undersøgelsen. Deltagelsen i undersøgelsen vil for tidligere overborgmester FJ være gjort betinget af, at han forinden underskriver erklæring om tavshed, mens undersøgelsen pågår, og at han herunder undlader at kontakte personer, han bliver bekendt med har afgivet oplysninger til Kromann Reumert.

Herefter vil tidligere overborgmester FJ blive tilbudt mulighed for at kommentere de væsentligste faktuelle forhold, som Kromann Reumert har afdækket. Såfremt bemærkninger fra tidligere overborgmester FJ giver anledning til yderligere undersøgelser, vil disse blive foretaget, hvorefter rapporten færdiggøres og afleveres til Økonomiudvalget.

Nærmere om de enkelte undersøgelsespunkter

For så vidt angår undersøgelsespunkt 1, vil Kromann Reumert rekvirere eventuelle sager, der måtte være oprettet om forløbet, ligesom den daværende ledelse samt medarbejdere og tillidsmænd, som Kromann Reumert bliver bekendt med har været involveret, vil blive anmodet om at deltage i et interview.

I forhold til undersøgelsespunkterne 2 og 3 vil eventuelt modtaget materiale fra Københavns Kommune herom blive gennemgået, og eventuelle personer, der kan identificeres på baggrund heraf, vil blive kontaktet og inviteret til at deltage i et interview.

I forhold til alle tre undersøgelsespunkter vil Københavns Kommune på både intranet og internet oplyse om den igangsatte advokatundersøgelse og opfordre alle, der måtte have relevant viden om de forhold, der efter dette kommissorium skal undersøges, til at kontakte Kromann Reumert senest den 4. december 2020. Endvidere vil alle, der har været medlem af Borgerrepræsentationen siden 2010 blive kontaktet med mulighed for at bidrage. Henvendelse vil skulle ske via en til formålet etableret sikker e-mail, der tillige muliggør, at henvendelse kan ske anonymt, og/eller telefonisk til en af Kromann Reumert anvist forbindelse. Enhver, som Kromann Reumert kommer i dialog med som følge af denne opfordring, vil blive tilbudt mulighed for at deltage i et interview, hvor viden om de undersøgte forhold kan videreformidles til Kromann Reumert.

Hvis Kromann Reumert under et gennemført interview bliver gjort bekendt med, at en anden person, der ikke selv har rettet henvendelse til Kromann Reumert, formentlig ligger inde med central viden om de undersøgte emner, der ikke er tilstrækkeligt belyst, vil Kromann Reumert kontakte den pågældende og tilbyde vedkommende muligheden for at deltage i et interview."

1.1.3 Tidsplan

Af det aftalte kommissorium fremgår følgende vedr. advokatundersøgelsens tidsplan:

"Med aftaleindgåelse om advokatundersøgelsen i uge 46 vil opfordringen til at rette henvendelse inden 4. december 2020 kunne lægges på intranet og internet i løbet af uge 47. Kromann Reumert vil afsætte den fornødne bemanning til om nødvendigt at kunne gennemføre to interviews parallelt og samtidig med, at det relevante skriftlige materiale indhentes. Dermed forventes alle interviews, bortset fra interview med den tidligere overborgmester, at kunne være gennemført inden udgangen af uge 51. Den tidligere overborgmester vil tillige blive tilbudt deltagelse i et interview i løbet af uge 1 eller 2.

Tidligere overborgmester FJ vil herefter blive præsenteret for de væsentligste faktuelle forhold med forventet høringsperiode i uge 4 og uge 5. Såfremt der er behov for yderligere undersøgelser forventes disse tilendebragt i løbet af uge 6 og 7, og vores rapport vil i så fald kunne færdiggøres og afleveres til Økonomiudvalget i uge 8 i 2021.

Tidsplanen er baseret på den forudsætning, at relevante dokumenter og andre informationer, som Kromann Reumert anmoder om at modtage, vil kunne fremskaffes af Københavns Kommune inden for normalt 3 og højst 5 arbejdsdage."

1.2 Tilrettelæggelse af undersøgelsen

1.2.1 Proces

Advokatundersøgelsen har været gennemført i perioden fra den 19. november 2020 til den 24. februar 2021.

Advokatundersøgelsen blev iværksat ved offentliggørelse på Københavns Kommunes hjemmeside den 19. november 2020. I den forbindelse blev alle på daværende tidspunkt ansatte samt tidligere ansatte og medlemmer af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, som havde viden om eller kendskab til de af kommissoriet omfattede forhold, opfordret til at rette henvendelse til Kromann Reumert med henblik på at blive inviteret til at deltage i et interview. De ansatte og medlemmerne blev opfordret til enten at rette henvendelse via et oprettet indberetningssystem eller telefonisk. Indberetningssystemet og telefonlinjen har været holdt åben i perioden helt frem til 24. februar 2021.

Forud for offentliggørelsen på Københavns Kommunes hjemmeside havde vi anmodet om udlevering af alt relevant materiale fra Københavns Kommune, ligesom vi havde anmodet Københavns Kommune om udlevering af en liste med personer, som Københavns Kommune vurderede relevante for undersøgelsen.

Fra offentliggørelsen på Københavns Kommunes hjemmeside den 19. november 2020 og frem til 21. januar 2021 har vi løbende modtaget henvendelser fra personer via indberetningssystemet og telefonlinjen. Personerne, der har henvendt sig, har, i det omfang det har været muligt at kommunikere med dem via indberetningssystemet eller almindelige kontaktoplysninger, været inviteret til at deltage i interview. Interviews er blevet afholdt i perioden 24. november 2020 frem til og med 7. januar 2021.

Den 11. januar 2021 blev der afholdt interview med Københavns Kommunes forhenværende overborgmester FJ. Under interviewet blev FJ bistået af en advokat. Under interviewet blev der udarbejdet et referat, hvilket blev fremsendt til FJs kommentering 15. januar 2021. Referatet blev godkendt 16. januar 2021.

Efter afholdelsen af interviewet den 11. januar 2021 påbegyndtes udarbejdelsen af rapporten til Økonomiudvalget.

Den 1. februar 2021 fik Københavns Kommunes forhenværende overborgmester FJ fremsendt det foreliggende udkast til sagsfremstilling, som gengivet i rapportens punkt 3, 4 og 5. Dette til varetægelse af den i kommissoriets forudsatte proces om, at *"Når alle planlagte interviews er gennemført, vil tidligere overborgmester FJ blive tilbudt mulighed for også at deltage*

i et interview, hvor han vil få mulighed for at blive gjort bekendt med og kommentere på de væsentligste forhold, Kromann Reumert har afdækket gennem undersøgelsen". Den 4. februar 2021 modtog vi kommentarer retur fra FJ og hans advokat.

Nærværende endelige rapport afleveres til Økonomiudvalget og gennemgås på et møde på Københavns Rådhus den 25. februar 2021. Samtidig med mødets afholdelse deles rapporten med Frank Jensen og dennes advokat, således at de kan gøre sig bekendt med rapporten i sin helhed.

1.2.2 Skriftligt materiale

Den skriftlige dokumentation, der indgår i vores undersøgelse, omfatter det materiale, som Kromann Reumert har modtaget fra Københavns Kommune. Vi har opfordret Københavns Kommune til at fremkomme med al dokumentation, som kunne belyse de af kommissoriet omfattede forhold. Herudover har vi løbende fremsat anmodninger i de tilfælde, hvor vi er blevet opmærksom på informationer, som Københavns Kommune kunne ligge inde med af betydning for undersøgelsen.

I forbindelse med undersøgelsens iværksættelse har Økonomiforvaltningen foretaget søgninger i kommunens elektroniske dokumenthåndteringssystem samt søgning på et enkelt drev.

Af skriftligt materiale vedrørende beskyldningerne i forbindelse med Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011 har vi modtaget følgende fra Københavns Kommune:

- Dateret 29. juni 2013 - Journalark
- Dateret 6. januar 2012 - Udtalelse fra AC'ernes fællestillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen vedr. redegørelsen til Økonomiforvaltningen
- Dateret 10. januar 2012 - Notat til Økonomiudvalget "Redegørelse om Økonomiforvaltningens julefrokost 2011"
- Dateret 12. januar 2020 - Mailkorrespondance med Ekstrabladet vedr. Ekstrabladets anmodning om aktindsigt i samtlige eventuelle akter vedr. sagen om Økonomiforvaltningens julefrokost
- Udateret - Svarbrev på Ekstrabladets anmodning om aktindsigt i samtlige eventuelle akter vedr. sagen om Økonomiforvaltningens julefrokost
- Udateret - Stikord til Økonomiudvalget vedr. møde om Økonomiforvaltningens julefrokost
- Udateret - Udskrift af sms sendt af forhenværende overborgmester FJ til den tidligere administrerende direktør
- Udateret - Liste over Borgerrepræsentationens medlemmer i perioden 2012-2013
- Udateret - Liste over Borgerrepræsentationens medlemmer i perioden 2014-2017
- Udateret - Liste over Borgerrepræsentationens medlemmer i perioden 2018-2021

I tilknytning hertil, har Københavns Kommune oplyst identiteten på otte personer, som muligvis kunne bidrage med relevant viden.

Vedrørende beskyldningen om krænkelse af et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen har Københavns Kommune ikke identificeret internt materiale relevant for undersøgelsen men oplyst identiteten på én person, som muligvis kunne bidrage med relevant viden.

Kromann Reumert modtog i forbindelse med opfordringen til at afgive tilbud på at foretage undersøgelsen to dokumenter; medlemsforslag om undersøgelse af beskyldninger om grænseoverskridende adfærd (2020-0832052) fra Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune og artikel fra Jyllands-Posten af 16. oktober 2020: "Kvinder retter nye anklager om seksuelle krænkelser mod overborgmester Frank Jensen".

Vedrørende andre episoder i perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020, hvor forhenværende overborgmester FJ eventuelt skulle have udvist grænseoverskridende adfærd, har Københavns Kommune ikke identificeret materiale relevant for undersøgelsen eller identificeret nogen personer, der skulle kunne bidrage med relevant viden.

1.2.3 Interviews

Som led i undersøgelsen har Kromann Reumert oprettet et digitalt indberetningssystem, hvor alle personer, der mente at kunne bidrage med relevant viden til undersøgelsen, kunne henvende sig enten anonymt eller under oplysning af identitet. På Københavns Kommunes hjemmeside den 19. november 2020 meddelte Københavns Kommune, at alle daværende og tidligere ansatte og medlemmer af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, der havde relevant viden om de af undersøgelsens omfattede forhold, kunne rette henvendelse til Kromann Reumert via indberetningssystemet. I samme forbindelse meddelte kommunen, at der også kunne rettes telefonisk henvendelse til Kromann Reumert. Kommunen opfordrede personer til at rette henvendelse inden 4. december 2020. Vi har dog holdt indberetningssystemet og telefonlinjen åben i perioden helt frem til 24. februar 2021.

Siden den 19. november 2020 og frem til afleveringen af rapporten til Økonomiudvalget har Kromann Reumert modtaget indberetninger fra 11 personer via det digitale indberetningssystem. Heraf har vi modtaget tre anonyme indberetninger, hvor indberetteren ikke har oprettet en postboks, og hvor vi derfor ikke har kunnet kommunikere med vedkommende. De resterende otte indberetninger er indgivet med angivelse af navn og med angivelse af kontaktoplysninger eller mulighed for at kommunikere via en af indberetteren oprettet postboks. Vi har desuden modtaget indberetninger via telefonen, LinkedIn og via e-mail.

Udover at stille et digitalt indberetningssystem samt telefonlinje til rådighed for personer, der på eget initiativ ønskede at bidrage til undersøgelsen, har vi, der hvor der har været grundlag herfor, rettet henvendelse til personer, der muligvis har kunnet bidrage til undersøgelsen for at gøre dem opmærksomme på undersøgelsen og muligheden for at bidrage med viden til den. Grundlaget for at rette henvendelse har været, at enten Københavns Kommune eller indberettende personer har oplyst personen som værende relevant for undersøgelsen. Vi har herefter på baggrund af en konkret vurdering besluttet, om der skulle rettes henvendelse til personen eller ej.

På baggrund af de ovennævnte henvendelser har Kromann Reumert samlet afholdt 34 interviews. Heraf er 15 interviews afholdt under fysisk fremmøde, 3 interviews afholdt som telefoniske interviews og 16 interviews afholdt via Microsoft Teams.

Alle interviews har været baseret på frivillighed. Forud for afholdelsen af hvert interview er den deltagende person blevet gjort opmærksom på muligheden for at medbringe en bisidder. Af det samlede antal interviews har én person medbragt en bisidder under sin deltagelse i interview.

Alle interviewede personer er som det afsluttende spørgsmål under interviewet blevet spurgt om, hvorvidt de har været involveret i eller haft kendskab til andre episoder omfattet af kommissoriet.

De afholdte interviews er blevet afholdt med deltagelse fra vores side af en advokat, der har stillet spørgsmål, samt en advokatfuldmægtig, der har været referent. Referaterne har alle været fremsendt til den interviewede med henblik på dennes eventuelle kommentarer samt godkendelse.

Tre personer har efter interview har været gennemført, og referat herfra er blevet fremsendt, enten trukket deres bidrag tilbage eller undladt endeligt at godkende det udarbejdede referat, hvorfor vi har set bort fra disse tre personers bidrag.

1.2.4 Interview af FJ

FJ blev interviewet via Microsoft Teams den 11. januar 2021. Til interviewet deltog FJ og hans advokat samt to advokater (interviewere) og en advokatfuldmægtig (referent) fra Kromann Reumert.

Forud for interviewets afholdelse fik FJ den 16. november 2020 tilsendt kommissoriet for undersøgelsen, ligesom han i overensstemmelse med kommissoriets indhold blev anmodet om at underskrive en erklæring om tavshedspligt, herunder med

en pligt til at undlade at kontakte de personer, som han havde kendskab til var, eller måtte antage kunne være, involveret i undersøgelsen, mens undersøgelsen pågik.

Erklæringen blev returneret den 18. november 2021, og den 19. november 2020 blev det aftalt, at interviewet skulle finde sted den 11. januar 2021.

Ved interviewet den 11. januar 2021 blev rammerne for undersøgelsen indledningsvist gennemgået, herunder indholdet af det tidligere fremsendte og offentliggjorte kommissorium for undersøgelsen. Rammerne for interviewet og forventningerne til den efterfølgende proces blev ligeledes gennemgået. FJ blev herefter bedt om at redegøre for sin egen erindring vedrørende de af kommissoriet tre omfattede punkter.

Efter FJ havde gengivet sin egen erindring, blev han mundtligt foreholdt de mest centrale dele af de væsentligste indberetninger, som Kromann Reumert havde modtaget vedrørende hvert punkt i kommissoriet, ligesom FJ fik oplyst navnene på de involverede personer, bortset fra de personer som havde udbedt sig anonymitet i forhold til FJ. Efter interviewets afholdelse modtog FJ referat til godkendelse. Efter FJs godkendelse af referat fra interview, blev FJ præsenteret for en sammenfattende skriftlig beskrivelse af de væsentligste forhold indeholdt i rapporten med muligheden for at kommentere på indholdet. Denne tilgang er afspejlet i rapportens struktur, for så vidt angår afsnit 3, 4 og 5, idet hvert afsnit først beskriver FJs egen erindring vedrørende det pågældende punkt i kommissoriet, hvorefter hvert afsnit indeholder en beskrivelse af de modtagne indberetninger vedrørende punktet, for til sidst at beskrive FJs bemærkninger hertil.

1.2.5 Rapport

I forbindelse med denne rapports udarbejdelse har Kromann Reumert gennemgået og vurderet samtlige indberetninger, oplysninger og materiale modtaget i forbindelse med undersøgelsen. Vi har herefter identificeret og faktuel beskrevet de hændelsesforløb, vi har fundet relevante i forhold til undersøgelsens kommissorium.

Rapporten gengiver således oplysninger om alle beskrevne hændelsesforløb, men dog alene oplysninger relateret til specifikke episoder og hændelsesforløb, som er vurderet relevante i forhold til det fastlagte kommissorium. Endvidere er der foretaget en væsentlighedsvurdering i forhold til de specifikke temaer, som vi i forlængelse af Borgerrepræsentationens beslutning og det i tilknytning hertil fastlagte kommissorium er anmodet om at afdække.

Baseret på de i kommissoriet fastlagte undersøgelsespunkter 1-3 er det for forståelsen af de beskrevne episoder og hændelsesforløb fundet sagligt og proportionalt i vores beskrivelse af de væsentligste forhold at foretage en detaljeret gengivelse af de oplysninger, vi har modtaget fra de interviewede personer om de konkrete forløb. Formålet er at sikre, at nuancerne i de forskellige interviewede personers erindringer af det passerede reflekteres på loyal vis.

Dette har vi vurderet påkrævet dels for at kunne foretage en fyldestgørende afdækning af de forskellige involverede personers erindringer om de enkelte forhold, dels for at give FJ mulighed for på behørig vis at blive bekendt med og kommentere i detaljen på modtagne input fra andre personer og i tilknytning hertil oplyse om sine egne erindringer om de konkrete forløb.

Vi har ved vores udformning af rapporten endvidere foretaget en vurdering af rapporteringsformatet i lyset af det i kommissoriet forudsatte om, at rapporten skal udarbejdes i en form, der kan offentliggøres. Det er i denne forbindelse vurderet tilsvarende sagligt og proportionalt, at udredningen om de tre punkter, som Borgerepræsentationen har ønsket afdækket, er beskrevet i en sådan form, at alle væsentlige bidrag, og dermed også nuancerne i de forskellige forklaringer, der danner grundlaget for den samlede faktumbedømmelse, er medtaget. Dette er vurderet afgørende for at sikre en behørig respekt og refleksion af både FJs og de øvrige involverede personers bidrag, ligesom det er tillagt betydning, at to af de tre undersøgelsespunkter tidligere har været gjort til genstand for betydelig omtale i medierne, og at det blandt andet er på baggrund af dette faktuelle forløb, vi er blevet anmodet om at undersøge forholdene nærmere. Med den anvendte fremgangsmåde sikres det på saglig og proportional vis, at det ikke alene er vores udlægning af, hvad der på baggrund af de gennemførte interviews kan lægges faktuel til grund, der indgår i rapporten.

Når vi har medtaget forklaringer fra andre end FJ i rapporten, har vi pseudonymiseret de pågældende. Personer, der enten er eller har været medarbejdere i Københavns Kommune, er angivet som "M1", "M2" og så videre. Personer, der enten er eller har været folkevalgte i Københavns Kommune, er angivet som "P1", "P2" og så videre. Dog har vi i de tilfælde, hvor en persons rolle i sig selv har været af betydning for forståelsen anvendt stillings- eller rollebetegnelse. Personer, der har valgt at deltage i undersøgelsen med fuld anonymitet, det vil sige, at hverken Kromann Reumert eller FJ er blevet bekendt med deres identitet, er angivet som "A1", "A2" og så videre.

1.2.6 Generelle bemærkninger fra FJs advokat

FJs advokat har i forbindelse med den gennemførte skriftlige høring over sammenstillingen af modtagne indberetninger fremsat følgende generelle bemærkninger til undersøgelsen:

"Det fremsendte udkast til sagsfremstilling indeholder en række referater af udtalelser om kendskab til de omtalte sager. Vi har kun ganske få bemærkninger til referaterne, da vi som bekendt ikke har overværet de pågældende samtaler.

Det er imidlertid helt afgørende for forståelsen af denne sag, at den vurderes i det specielle lys og tidsperspektiv – jf. nedenfor – hvorunder de foreliggende henvendelser er fremkommet, som er både usædvanlige og retssikkerhedsmæssigt stærkt betænkelige.

Vi bemærker særligt herom:

- 1. Det er karakteristisk for henvendelserne, at de alle er fremkommet på baggrund af opfordringer til at deltage i den foreliggende advokatundersøgelse om Frank Jensen.*
- 2. Det er karakteristisk, at stort set alle henvendelser vedrører forhold, der ligger mange år tilbage og som er forældede juridisk set. Det indebærer, at det er vanskeligt – eller umuligt – for Frank Jensen at genkalde sig de situationer, der nævnes, hvilket i sig selv gør det vanskeligt - eller umuligt – at kommentere på de nævnte episoder. Han har derfor meget vanskeligt ved at forsvare sig mod de fremsatte ytringer.*
- 3. Det er også karakteristisk for mange af udtalelserne, at de adspurgte selv angiver, at det er vanskeligt konkret at huske, hvad der er erindring om det passerede og hvad der skyldes den megen omtale i offentligheden og/eller i forvaltningen.*
- 4. Det fremgår også af forklaringerne, at mange af disse er givet på 2. eller 3. hånd, og at der er snak og rygter om et meget varieret antal episoder, der ikke nærmere kan underbygges, ligesom snak og rygter tilbage i 2011 omtales af flere. Karakteristisk er også – jf. blandt andet punkt [5.4] – at en del af disse afvises af de involverede kvinder.*
- 5. Det er karakteristisk, at stort set alle henvendelser fra de ansatte er blevet håndteret af forvaltningen i Københavns Kommune i forbindelse med episoderne. De involverede har alle erklæret, at de ikke ønskede at foretage yderligere i sagerne. Sagerne er dermed afklaret og kan ikke på grund af den foreliggende passivitet rejses igen juridisk set.*
- 6. Det er også karakteristisk, at henvendelserne navnlig synes at være begrundet med, at de pågældende kvinder ikke mener, at de har fået en undskyldning fra Frank Jensen for de pågældende episoder. Det er meget beklageligt, da Frank Jensen mener, at han har givet en undskyldning i de situationer, hvor han er blevet bekendt med, at en kvinde har følt sig krænket af ham.*
- 7. Det er også karakteristisk, at alle de nævnte episoder er foregået i det offentlige rum og typisk i forbindelse med selskabelighed.*

Henset til ovenstående og til, at Frank Jensen allerede har valgt at stoppe som Overborgmester, og er trådt ud af Borgerrepræsentationen, er der efter vores opfattelse intet grundlag for at foretage videre i denne sag."

2. SAMMENFATNING

2.1 De modtagne indberetninger

Kromann Reumert har fået indberetninger og identificeret i alt 12 episoder. Heraf vedrører 7 episoder julefrokosten i 2011 (kommissoriets punkt 1), 1 episode hændelsen vedrørende et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017 (kommissoriets punkt 2) og 4 episoder perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020 (kommissoriets punkt 3).

Som led i den skete faktumafdækning har vi endvidere modtaget oplysninger om et yderligere antal episoder, hvor substansen i beskrivelsen af det passerede imidlertid har været meget uklar, og vi har i tre tilfælde modtaget oplysninger om påståede konkrete hændelser relateret til navngivne kvinder, som imidlertid er blevet afvist af de kvinder, som har været angivet som involveret i episoderne.

2.2 Vores bedømmelse af faktum

Ved vores vurdering af de indberettede episoder har vores udgangspunkt været, at vi faktisk har vurderet den enkelte episode isoleret. Muligheden for afgivelse af anonyme bidrag, et betydeligt antal forklaringer, der baserer sig på andenhåndsviden, og det forhold, at en del episoder ligger tilbage i tid, har givet anledning til forsigtighed ved udøvelsen af vores bevisvurderinger.

Vi har oplevet, at nogle interviewede personer har oplyst om forhold vedrørende andre personer men ikke om forhold, der vedrørte dem selv, uanset vi fra andre har fået indikationer på, at de selv har været direkte involveret i en episode. Generelt har forløbet dog været kendetegnet ved, at de interviewede har bidraget med stor omhu og seriøsitet og flere af de berørte kvinder har under de gennemførte interviews - også mange år efter episoderne - fortsat været berørte af de hændelser, de selv havde været involveret i.

Vi har imidlertid også forgæves forsøgt at komme i kontakt med personer, der efter det oplyste har haft central viden om episoderne. Nogle af disse personer har udtrykkeligt meddelt os, at de ikke ønsker at deltage i undersøgelsen, mens andre har undladt at besvare vores henvendelser.

I de tilfælde, hvor vi har konkluderet, at det ikke med den fornødne sikkerhed kan fastslås, hvad der faktisk er sket, kan den foretagne bevisvurdering ikke tages til indtægt for, at vi hermed har vurderet, at den pågældende episode ikke har fundet sted, eller at vi har anset de interviewedes forklaringer for utroværdige. Vores vurdering baserer sig her alene på, at der foreligger en sådan grad af bevisusikkerhed, at vi ikke har kunnet fastslå med sikkerhed, at begivenheden har fundet sted.

I rapportens punkt 6 er indeholdt en sammenfatning af, hvilke episoder vi mener at kunne fastlægge har fundet sted. Faktumudredningen belyser, at vi i 6 tilfælde med den fornødne bevismæssige sikkerhed faktisk har lagt til grund, at en kvinde har været udsat for uønsket fysisk eller verbal kontakt fra FJs side.

2.3 Kommissoriets pkt. 1

På baggrund af de involverede kvinders forklaringer om julefrokosten i 2011, hvor i alt 7 episoder er identificeret og 3 heraf er fundet faktisk at kunne lægges til grund, er det yderligere fundet dokumenteret, at størstedelen af de involverede kvinder på intet tidspunkt ønskede at starte en personalesag mod FJ. Dette understøttes af de samstemmende forklaringer fra de interviewede tillidsrepræsentanter om, at de ikke modtog nogen formelle henvendelser fra nogle af de involverede kvinder. Den ene kvinde, der blandt de interviewede umiddelbart ønskede at forfølge episoderne i forbindelse med julefrokosten, ombestemte sig, da hun blev bekendt med, at hun var den eneste, der ønskede at gå videre med sagen, og fordi hun heller ikke havde lyst til, at hendes navn skulle komme frem i forbindelse med behandlingen af sagen, der kunne ende i retten.

Om forløbet i forlængelse af julefrokosten i 2011 kan det samtidig lægges til grund, at de involverede kvinder alle har haft oplevelsen af, at der fra forvaltningens side blev reageret ledelsesmæssigt på hændelserne under julefrokosten. Til trods for manglen på skriftligt materiale fra forløbet er der således en overvejende ensartet oplevelse af, at der blev udfoldet reelle ledelsesmæssige bestræbelser på at få afdækket, hvad der var sket. Blandt størstedelen af de involverede kvinder var der generelt tilfredshed med den øverste ledelse i Økonomiforvaltningens håndtering af sagen, fordi de blandt andet følte, at sagen blev taget alvorligt, at der havde været mulighed for at tale med ledelsen om sagen, og at ledelsen havde gjort klart, at denne ville støtte en personalesag, hvis kvinderne ønskede at starte en sådan.

Flere af disse kvinder kunne dog retrospektivt have ønsket yderligere efterfølgende opfølgning fra ledelsen, hvilket også skal ses i lyset af, at flere følte, at der ikke i 2011/2012 var samme fokus på og erfaring med håndtering af grænseoverskridende adfærd, som der er i dag. Desuden kan det lægges til grund, at enkelte af de involverede kvinder i situationen havde en vis bekymring for, hvad det ville kræve af dem at stå frem og rejse en sag eller i det hele taget gøre mere ud af det passerende - både i forhold til den massive offentlige interesse, men også i forhold til den mulige betydning for deres karriere.

Vi har ikke på baggrund af de modtagne forklaringer fra de involverede kvinder eller andre grund til at antage, at nogen af de berørte kvinder er blevet omplaceret på grund af forløbet, eller at episoderne til julefrokosten i 2011 på anden måde har medført andre karrieremæssige konsekvenser.

Redegørelsen af 10. januar 2012 til Økonomiudvalget blev udarbejdet af den daværende administrerende direktør, den daværende kontorchef for Center for HR og den daværende chefjurist i Københavns kommune. Ingen af de involverede kvinder blev hørt eller på anden måde involveret i udarbejdelsen af redegørelsen. Efter forelæggelsen af redegørelsen for Økonomiudvalget den 10. januar 2012 blev der ikke foretaget yderligere fra forvaltningens side.

FJ talte om sin adfærd til julefrokosten til den årlige nytårskur i Økonomiforvaltningen i starten af januar 2012. Der er forskellige opfattelser af, hvilket budskab FJ formidlede i sine udtalelser om julefrokosten til nytårskuren, herunder om han gav de involverede kvinder en undskyldning. Der har blandt de involverede kvinder, der deltog i nytårskuren, været en oplevelse af, at FJs udtalelser ikke var udtryk for en reel undskyldning. Andre vidner har i modsætning hertil forklaret, at de oplevede, at FJ gav en undskyldning. Dette var også FJs egen opfattelse og hans interne efterretninger gik også på, at talen skulle være blevet godt modtaget, og at der herefter faldt ro over det hele.

For så vidt angår de nærmere episoder under julefrokosten i 2011 og Økonomiforvaltningens opfølgning herpå henvises til rapportens afsnit 3 for en detaljeret beskrivelse heraf samt den faktuelle vurdering under punkt 6.1.

2.4 Kommissoriets pkt. 2

I relation til episoden vedrørende et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017 henvises til rapportens afsnit 4 for en detaljeret beskrivelse heraf samt punkt 6.2 i den faktuelle vurdering nedenfor. På baggrund af de modtagne forklaringer lægges det desuden til grund, at episoden i 2017 ikke har været sagsbehandlet i Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

2.5 Kommissoriets pkt. 3

Om de øvrige episoder i perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020 henvises til rapportens afsnit 5 for en detaljeret beskrivelse heraf samt den faktuelle vurdering under punkt 6.3. På baggrund af de modtagne forklaringer lægges det til grund, at kommissoriets punkt 3, episode 1 til 4 ikke har været sagsbehandlet i Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

3. KOMMISSORIETS PKT. 1 - ØKONOMIFORVALTNINGENS JULEFROKOST 2011 OG DEN EFTERFØLGENDE SAGSHÅNDTERING

3.1 Den forhenværende overborgmesters egen erindring

FJ har forklaret, at dagen for julefrokosten var en særlig dag for ham og hans sekretariat, da de forud for julefrokostens afholdelse skulle holde afskedsreception for hans daværende pressechef. Receptionen blev afholdt hen på eftermiddagen, og til receptionen var både folk fra rådhuset og folk ude fra inviteret. Da receptionen var ved at runde af, blev et par af gæsterne hængende, herunder FJ og direktionen fra Økonomiforvaltningen. Der stod nogle åbne flasker cava fra receptionen og de hyggede sig og indtog cava indtil julefrokosten gik i gang.

FJ havde ikke i sine tidligere hverv deltaget i personalejulefrokoster og lignende, men for Økonomiforvaltningens julefrokost var det en tradition, at der blev afholdt en revy med humoristiske indslag, der omhandlede overborgmesterens person og funktion og direktionen, hvorfor FJ og direktionen deltog i julefrokosten.

FJ har forklaret, at han normalt i forbindelse med Økonomiforvaltningens julefrokoster ville være gået hjem, når revyen var færdig, men grundet afskeden med pressechefen gjorde han det ikke til julefrokosten i 2011, hvilket han ærgrede sig over i dag. FJ havde drukket for meget alkohol til receptionen, ligesom andre personer fra hans sekretariat havde fået for meget at drikke. FJ og hans sekretariat var derfor i godt humør, da julefrokosten begyndte. De andre deltagere til julefrokosten havde også forud for julefrokostens start varmet op med deres respektive teams.

Når revyen var færdig, var der tradition for, at overborgmesteren og revyholdet gik ud på 2. sal ved søljegangen på rådhuset, hvor overborgmesteren kunne takke revyholdet for deres indsats. I den forbindelse ville nogle af revydeltagerne gerne have et kram, mens andre bare gerne ville have, at man gav hånden, eller at man nøjedes med at sige tak til dem.

FJ oplyste, at direktionen altid var lidt nervøse, når der blev afholdt revy, idet de frygtede, at de ville blive hængt ud. Ligeledes var FJ i 2011 lidt spændt på, hvordan ansatte og medarbejdere opfattede hans rolle og person på rådhuset, og hvordan de ville fremstille ham til revyen. Dette var blandt andet baggrunden for, at der var tradition for, at overborgmesteren efterfølgende takkede revyholdet for deres indsats. FJ takkede derfor revyholdet i 2011 og gav i den forbindelse de personer, hvor han følte det var naturligt, et kram. Derefter fortsatte festen med live-band, dans og bar.

FJ har forklaret, at han blev hængende til festen i lidt længere tid efter revyen. På et tidspunkt gik han hen til sit sekretariat, da han syntes, at nu skulle han hjem. I forlængelse heraf stødte FJ på den mandlige medarbejder i hans sekretariat, M1. M1 sagde til FJ, at det var et alt for tidligt tidspunkt at tage hjem på, nu hvor de skulle tage ordentligt afsked med pressechefen. De gik derefter begge tilbage til baren og drak en genstand. Da FJ og M1 stod i baren, kom en af revydeltagerne op til dem. FJ havde på daværende tidspunkt danset med flere af revydeltagerne, da FJ så det som en del af sin rolle at være opmærksom over for revydeltagerne. Da kvinden kom op i baren, sagde M1 til hende, at hun da vist ikke havde danset med "OB" endnu, til hvilket kvinden svarede nej. FJ og kvinden dansede derfor efterfølgende sammen, og ikke længe efter tog FJ hjem fra julefrokosten.

Den efterfølgende morgen kunne FJ mærke, at han havde drukket for meget. FJ havde ikke moralske tømmermænd i forhold til, at der skulle være sket noget til julefrokosten, som ikke skulle være sket. Efter FJs mening kunne man godt danse og give krammere til en julefrokost. FJ ville gerne være en åben og sød overborgmester. FJ oplyste, at når han indtog alkohol, blev han mere kærlig overfor sine medmennesker. FJ tilkendegav, at han måske godt kunne blive mere fysisk og i den forbindelse uddele flere krammere, herunder til både mænd og kvinder. Dette var ikke noget FJ gjorde i arbejdsmæssige situationer. FJ har forklaret, at han ikke voksede op i en familie, hvor man havde tradition for at kramme. Dette tillærte FJ sig at gøre overfor sine medarbejdere i sociale sammenhænge, men det var ikke noget han gjorde i faglige sammenhænge.

Hvor FJ vågnede op med fysiske tømmermænd dagen efter julefrokosten den 16. december 2011, fik han først moralske tømmermænd den efterfølgende mandag den 19. december 2011, hvor han om aftenen fik en henvendelse fra den

daværende administrerende direktør. Den daværende administrerende direktør ringede FJ op og fortalte ham, at der havde været noget snak på gangene om, at FJs deltagelse i julefrokosten vist havde været lidt for kærlig overfor nogle medarbejdere. FJ blev oplyst, at medarbejderne havde henvendt sig til andre kollegaer, der var begyndt at tale om det. FJ sagde til den daværende administrerende direktør, at han var ærgerlig over, at han ikke gik tidligere hjem den pågældende aften, og han måske dansede for tæt og for længe med medarbejderne. FJ har forklaret, at han kun havde været i festsalen, og at der ikke havde foregået noget uden for festsalens vægge. Efter opkaldet tænkte FJ tilbage på sin optræden til julefrokosten. Han tænkte, at han havde drukket for meget den aften, og at det var dumt af ham. FJ skrev derfor en sms-besked til den daværende administrerende direktør, hvor der stod, at han gerne ville beklage, hvis hans opførsel havde provokeret eller overskredet nogens grænser, idet det ikke havde været hans hensigt. I beskeden skrev FJ endvidere, at han gerne ville beklage dette direkte til de berørte, alternativt ved at den daværende administrerende direktør overbragte budskabet. FJ skrev således, at han gerne ville undskylde, men fik at vide fra den daværende administrerende direktør, måske dagen efter, hvor FJ og nogle andre fra Økonomiforvaltningen skulle til Stockholm, at der ikke var nogen kvinder, der havde behov for en personlig undskyldning, da det havde været tilstrækkeligt, at de havde modtaget den gennem deres chefer. Den daværende administrerende direktør fortalte, at han havde sagt til de berørte kvinder, at de kunne gå til deres nærmeste chef eller tillidsrepræsentant, og at der havde været en transparens omkring sagen.

FJ har forklaret, at der efterfølgende gik et stort arbejde i gang med at få afdækket julefrokosten i medierne. På vejen hjem fra Stockholm fik FJ at vide, at Ekstra Bladet var interesseret i julefrokosten, og at de formentlig stod i lufthavnen, når de landede. Da FJ landede modtog han en besked fra sin kone, der sagde, at Ekstra Bladet stod ved deres adresse. FJ mødtes derfor med sin pressechef, inden han tog hjem. Pressechefen sagde til FJ, at der var rimelig ro på rådhuset, hvilket også havde været FJs indtryk. Der gik dog ikke lang tid før end, at Ekstra Bladet havde eksponeret historien og ringet rundt til samtlige af FJs familiemedlemmer, ligesom Ekstra Bladet havde taget ophold i opgangen til FJs hjem i et forsøg på at få FJ i tale. Det var et meget stort pres for FJ. I pressen begyndte man også at udtrykke et politisk ønske om, at der skulle laves en redegørelse om julefrokosten, der skulle afleveres til Økonomiudvalget.

Adspurgt om FJ kunne huske, hvilke kvinder han dansede med til julefrokosten, samt om det var nogle kvinder, som han kendte på forhånd, har FJ forklaret, at han i dag desværre kun kunne huske, hvilke kvinder han dansede med, fordi han var blevet fortalt dette i forbindelse med hans deltagelse i den af Socialdemokratiet iværksatte advokatundersøgelse.

FJ har forklaret, at han var beruset til julefrokosten, og at han derfor var mere kærlig og fysisk, end hvad han var normalt. Han drak for meget den pågældende aften. FJ oplyste, at det, der skete den aften, skete på dansegulvet, og han kunne i den sammenhæng ikke udelukke, at han skulle have sagt noget, der kunne opfattes af modtageren som noget, der gik ud over det, der fra hans side skulle være kærligt ment. FJ har forklaret, at det godt kunne være sket, at han havde givet kindkys, og at kindkysene i forbindelse dans/bevægelse var blevet givet tæt på ørene eller på halsen. FJ kunne ikke udelukke dette, når nu han havde været beruset, men FJ havde aldrig haft til hensigt at ville stikke sin tunge ind i nogens øre eller decideret slikke nogen på halsen. Sådan en person var FJ ikke. FJ havde heller aldrig haft til hensigt at sige noget krænkende til nogen.

FJ havde ikke drøftet nogen specifikke navne med den daværende administrerende direktør og talte ikke mere specifikt med ham om julefrokosten før i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen til Økonomiudvalget. I forbindelse hermed spurgte den daværende administrerende direktør, om FJ kunne huske noget fra aftenen, hvortil FJ meget generelt svarede noget med, at han dansede for længe og krammede nogle revydeltagere efter revyen, herunder måske også på dansegulvet. Han havde dog også måttet pointere, at der var tale om en fest og en julefrokost.

FJ blev spurgt, om hans beruselse til julefrokosten påvirkede hans hukommelse vedrørende aftenen dengang. FJ har forklaret, at det sagtens kunne være, at hans beruselse gjorde, at han ikke huskede så godt dengang, men påpegede, at uanset om han havde været beruset, så ville han dog have husket, hvis han havde generet eller sagt noget dumt til nogen. FJ har forklaret, at han som sagt ikke havde nogen moralske tømmermænd over julefrokosten, før han blev kontaktet af den daværende administrerende direktør.

Efterfølgende holdt FJ en tale til medarbejderne i Økonomiforvaltningen, hvilket skete ved den årlige nytårskur. Nytårskuren blev holdt i Borgerrepræsentationens mødesal. I sin tale gav FJ medarbejderne en undskyldning for sin opførsel. FJ beklagede, at han ikke var gået tidligere hjem fra julefrokosten, og at revygruppen skulle udsættes for et efterspil, nu når de havde brugt så meget tid på revyen. Efter nytårskuren spurgte FJ sit sekretariat, hvordan hans tale var blevet modtaget. FJ fik at vide, at den var blevet modtaget godt, og at det var godt, at FJ tog emnet op, hvis nu der gik nogen rundt med skyldfølelse.

Adspurgte hvem der var ansvarlig for beslutningen om at udarbejde redegørelsen til Økonomiudvalget, samt hvem der var ansvarlig for redegørelsens format, har FJ forklaret, at det var direktionen, som var ansvarlig, og direktionen støttede sig meget op af den daværende chefjurist i Københavns Kommune, M2. FJ havde som overborgmester ingen indflydelse på redegørelsen til Økonomiudvalget, der fuldt og helt sorterede under forvaltningen. På et tidspunkt talte han med den daværende administrerende direktør og den daværende chefjurist, M2, som spurgte ham ind til julefrokosten, men det var det. Redegørelsen blev efterfølgende af den daværende administrerende direktør forelagt Økonomiudvalget på mødet afholdt den 10. januar 2012. FJ deltog ikke på mødet under selve forelæggelsen, da han var inhabil, men FJ kom tilbage og tilsluttede sig mødet, da redegørelsen efterfølgende blev kommenteret. Kommentarerne, der blev givet på mødet, gik mest på, at det var dumt, at FJ deltog i julefrokosten. FJ prøvede i den forbindelse at forklare, at han deltog, da Økonomiforvaltningen gerne ville have, at han deltog under revyen. FJ har forklaret, at han i dag mente, at han bare skulle være gået hjem efter revyens afholdelse. Det havde FJ også gjort alle de efterfølgende år. Julefrokosten i 2011 havde dog ikke afholdt ham fra at deltage i julefrokosterne helt.

FJ blev spurgt om, hvad han fik oplyst omkring karakteren af det, som FJ skulle have gjort til julefrokosten. FJ har forklaret, at han ikke fik oplyst noget tilbage dengang. FJ kunne alene læse om det i Ekstra Bladet. Frem til at FJ læste om det i Ekstra Bladet, blev der blot talt om, at han havde danset med nogen, og at de havde danset for tæt. FJs billede af situationen var, at kvinderne blev bebrejdet af nogen for at have danset med ham.

Det var FJs opfattelse, at der blev sat punktum ved sagen den 10. januar 2012, da redegørelsen havde været behandlet af Økonomiudvalget. Efterspillet havde dog den dag i dag medført, at FJ havde været nødt til at gå af som overborgmester. I den forbindelse havde FJ tænkt på, om han mon gjorde nogen fejl i den sidste fase af sin periode som overborgmester. FJ var kommet frem til, at han nok begik en fejl, da han, efter mødet i Økonomiudvalget den 10. januar 2012 gik ud til medierne og kom til at virke for lettet og for glad. FJ tænkte, at han måske var kommet til at provokere nogen igen ved at sige, at der blev danset for tæt og noget med "den glade dans". Set i bagklogskabens lys var dette måske dumt gjort af ham, nu hvor der var andre kvinder, som ikke havde syntes, at det var ok. FJ skulle måske have været mere ydmyg, særligt når der jo ikke var kommet nogle konkrete sager på de enkelte episoder.

FJ har forklaret, at han ikke havde talt med nogle af de berørte kvinder om julefrokosten.

3.2 Modtagne indberetninger

3.2.1 Episode 1

Den involverede kvindes forklaring om episoden

En kvindelig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M9, har forklaret, at hun var involveret i en episode med FJ til julefrokosten for Økonomiforvaltningen i 2011. M9 var på dette tidspunkt ansat som fuldmægtig i Økonomiforvaltningen. M9 havde arbejdsmæssigt meget lidt at gøre med FJ til hverdag. M9 havde dog en karrieremæssig ambition om på et tidspunkt at præsentere sine egne sager direkte for FJ. M9 havde og har fortsat ikke en personlig relation til FJ.

M9 har forklaret, at hun deltog i julefrokosten og var med i revyen. Umiddelbart efter revyen henvendte FJ og direktionen sig til de personer, der havde optrådt i revyen for at sige tak og rose deres præstation. M9 kunne ikke erindre, om hun i denne

forbindelse havde fysisk kontakt med FJ, f.eks. via et håndtryk eller et kram. M9 blev stolt over at få ros på denne måde af sin overborgmester.

M9 har forklaret, at efter hun havde klædt om og talt med de andre fra revyen i ca. en times tid, deltog i festen sammen med M10. På et tidspunkt stod M10 og M9 i udkanten af dansegulvet, og så FJ gå i retning mod dem. M9 var i tvivl, om FJ specifikt var på vej over mod dem, eller om han bare tilfældigt gik den vej. M10 henvendte sig til FJ, hvor FJ igen roste deres optræden til revyen. Herefter spurgte M10, om FJ ville danse med hende og M9. Det takkede FJ ja til. M9 tænkte, at "det gjorde M10 bare ikke", da hun ikke selv ville have spurgt FJ om en dans. Herefter gik de alle tre ud på dansegulvet. M9 huskede ikke det præcise tidspunkt, men M9 mente, at det måtte have været tidligt på aftenen, da festen kun lige var gået i gang.

M9 og FJ dansede herefter sammen til ét nummer. M9 ville tro, at de dansede mellem 2 og 5 minutter i alt. M9 vidste ikke, hvor M10 blev af, da hun ikke var med til at danse med FJ. M9 tænkte, at FJ var dygtig til at danse, og de dansede ved at holde hinanden i hænderne og en gang imellem stoppe og tale kort tid. M9 huskede ikke, hvad de talte om. Det var første gang, at M9 talte alene med FJ. FJ virkede ikke fuld, da M9 dansede med ham, idet han blandt andet havde rigtig godt styr på dansen. FJ virkede, som M9 havde set ham på fjernsynet - meget sympatisk og tiltalende.

Da M9 og FJ på et tidspunkt stod stille under dansen i forbindelse med udveksling af ord, stak FJ pludselig sin tunge ind i øret på M9. M9 blev meget chokeret over denne adfærd fra FJs side. M9 sagde ikke fra, da FJ slikkede hende i øret. M9 tænkte på, hvordan hun kunne komme ud af situationen på en god måde. M9 frøs derfor i situationen, da hun ikke vidste, hvordan hun skulle reagere. M9 ønskede ikke, at FJ skulle tabe ansigt. M9 har senere tænkt over, hvorfor hun ikke skubbede FJ væk.

FJ slikkede hende lidenskabeligt i øret på en måde, som M9 aldrig har oplevet før. M9 følte ikke, at FJ forsøgte at kysse hende i øret, men han slikkede M9 i øret "godt og grundigt". M9 ville tro, at det varede mellem 5 og 10 sekunder.

Mens FJ slikkede M9 i øret, fik M9 øjenkontakt med M1, daværende ansat i overborgmesterens sekretariat, og M9 følte, at M1 kiggede på hende og FJ med et forarget ansigtsudtryk. M9 var bange for, at M1 skulle tro, at det var M9, der havde lagt op til, at FJ kunne slikke hende i øret. M9 havde aldrig senere drøftet oplevelsen med M1.

Pludselig efter episoden dansede M9 med en tidligere ansat i økonomiforvaltningen, M11. Han havde sammen med daværende ansatte i Økonomiforvaltningen, M12, foretaget en "redningsaktion", hvor de havde opdelt FJ og M9 således, at M9 nu dansede sammen med M11, og FJ dansede med M12. M9 var meget glad for, at M11 havde "reddet" hende fra situationen og takkede ham mange gange. Hende og M11 grinede af situationen, mens de dansede.

Dansegulvet var helt fyldt, da FJ slikkede M9 i øret, og M9 er derfor overbevist om, at flere kan have overværet episoden. M9 er dog ikke selv bekendt med andre end M1, M11 og M12.

Efter episoden havde M9 ikke mere med FJ at gøre, og hun så heller ikke FJ resten af aftenen.

M13s forklaring omkring episoden

En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M13, har forklaret, at hun blandt andet overværede M9 være involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M13 har forklaret, at hun deltog i julefrokosten og på et tidspunkt i løbet af aftenen overværede, at M9 blev slikket i øret af FJ, samt at FJ forsøgte at kysse M9, mens de stod på dansegulvet. Der var det tydeligt for M13 at se, at FJ rørte ved M9 på en måde, som hun syntes var ubehagelig. M13 mente, at det så ud som om, at M9 prøvede at komme væk fra FJ, selvom M9 grinede i situationen. M13 kunne ikke huske på hvilket tidspunkt, episoden fandt sted.

M12s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M12, har forklaret, at hun i løbet af aftenen for julefrokosten sammen med en kollega M11 opdagede, at FJ dansede meget tæt og omklamrende med en af deres øvrige kollegaer, M9. Det var tydeligt, at FJ dansede på en måde, der var grænseoverskridende over for M9, og derfor besluttede M12 og M11 sig for at bryde ind og "redde" deres kvindelige kollega fra situationen. M12 afbrød herefter FJ og M9 og dansede i stedet selv med FJ, mens M9 dansede videre med M11.

M3s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M3, har forklaret, at hun havde kendskab til en række episoder vedrørende FJ, der havde fundet sted på dansegulvet til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011, som hun selv havde deltaget i.

M3 har forklaret, at hun i løbet af aftenen af andre var blevet gjort opmærksom på, at hun ikke var den eneste, som havde været ude for en episode med FJ. M3 har forklaret, at FJ blandt andet havde slikket M9 i øret. M3 havde ikke selv overværet denne episode.

M14s forklaring om episoden

En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M14, har forklaret, at han havde kendskab til en række episoder vedrørende FJ, der havde fundet sted til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M14 havde selv deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv overværet episoder, der involverede FJ. M14 havde forladt festen omkring kl. 23.00.

M14 hørte først om episoderne fra julefrokosten, da han mødte på arbejde om mandagen efter julefrokosten. M14 har forklaret, at alle i Økonomiforvaltningen talte om julefrokosten, og at det derfor var svært at undgå at få kendskab til, hvad der var sket. Der blev talt om, at der var et antal kvindelige kollegaer - M14 mente, at tallet var otte - der var blevet udsat for grænseoverskridende adfærd fra FJs side.

M14 erindrede, at han i hvert fald havde haft drøftelser med M9 og M12, og M14 mente ikke, at han havde haft drøftelser med andre af de involverede kvinder. Det var som led i en omsorgsproces, der blev igangsat, hvor de relevante tillidsrepræsentanter drøftede episoderne med de involverede kvinder. M14 kunne ikke huske navnene på de øvrige involverede kvinder og kunne heller ikke huske, hvad M9 og M12 præcis havde været udsat for fra FJs side.

M9 havde selv opsøgt M14 og han huskede, at M9 havde været meget påvirket af situationen. M9 var meget bekymret for, at hendes navn skulle komme frem. Dette var især på grund af, at sagen kom på forsiden af Ekstra Bladet efterfølgende. M14 havde talt med M9 om, at mediefokusset var på FJ, og hun derfor ikke skulle være bekymret for at blive "hængt ud" i pressen.

Hverken M9 eller M12 ønskede at gå videre med sagen ved at starte en personalesag. Så vidt M14 ved, var der heller ingen af de øvrige involverede kvinder, der ønskede at stå frem og starte en personalesag.

M5s forklaring om episoden

En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M5, har forklaret, at han havde kendskab til, at blandt andet M9 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M5 havde deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv observeret episoden.

M5 havde fået kendskab til episoden i dagene efter julefrokosten, da han havde talt med M9 herom.

M9 bekræftede over for M5, at hun havde været en af dem, som FJ havde opført sig grænseoverskridende over for. M5 mente, at M9 havde danset med FJs og var blevet slikket på halsen. M9 gav udtryk for, at hun havde syntes, at det var ubehageligt,

men at hun også syntes, at de skulle se fremad. M5 opfordrede hende til at tale med sin tillidsrepræsentant og sige til, hvis hun ønskede at gå videre med sagen.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger om episode 1

FJ har forklaret, at han godt kunne huske, at han og M9 havde danset sammen, samt at de dansede flere personer sammen. FJ havde kun det ønske, at M9 skulle mærke, at han var glad for revyen og hendes deltagelse. Det kan godt være, at han forsøgte at kindkysse hende, og i den forbindelse ved en fejl ramte hendes øre, fordi hun på samme tidspunkt dansede videre over til en anden. FJ kunne dog ikke finde på at stikke sin tunge ind i øret på nogen. Det var ham fuldstændig imod. FJ har forklaret, at episoden lå lang tid tilbage, samt at han havde lyst til at sige, at det foreholdte ikke fandt sted. Det kunne dog godt være, at FJ havde forsøgt at kindkysse hende, og som følge af, at øre og kind sidder tæt på hinanden, måske havde ramt hendes øre.

Foreholdt, at M13 havde overværet episoden og så, at FJ slikkede M9 i øret, samt at det lignede, at FJ prøvede at kysse hende, og at det så ubehageligt ud for M9, har FJ forklaret, at han aldrig før var blevet præsenteret for en sådan forklaring, og at han aldrig havde hørt andet vedrørende episoden end det, som blev beskrevet af Ekstra Bladet.

Omkring den påståede "redningsaktion" på dansegulvet har FJ forklaret, at han godt huskede, at der var tale om pardans, og at pardansen på et tidspunkt brød op, hvorefter de dansede ind i andres danse. FJ huskede dog ikke, at nogen på noget tidspunkt dansede ind i deres dans for at "redde nogen".

3.2.2 Episode 2

Den involverede kvindes forklaring om episoden

En kvindelig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M3, har under et interview forklaret, at hun var involveret i en episode med FJ til julefrokosten for Økonomiforvaltningen i 2011. Hun har forklaret, at hun på dette tidspunkt var ansat som fuldmægtig i Økonomiforvaltningen, og via sine arbejdsopgaver naturligt havde meget lidt at gøre med FJ til hverdag. M3 havde og har fortsat ikke en personlig relation til FJ.

M3 har forklaret, at hun havde deltaget i revyen til julefrokosten. På et tidspunkt dansede hun forbi FJ, hvor FJ gav M3 "elevatorblikket" og kiggede på hende på en måde, som hun syntes var slesk. Efter revyen kom FJ om bag scenen og ville sige tak til dem, der havde deltaget i revyen. FJ lagde op til at give alle deltagerne et kram, men det var M3 ikke interesseret i. M3 havde ikke lyst til at kramme sin overborgmester. M3 forlod derfor lokalet uden at kramme FJ.

Efter revyen deltog hun i festen til julefrokosten. På et tidspunkt omkring midnat passerede hun på vej ind i festsalen FJ og tre medarbejdere, der på det tidspunkt arbejdede i FJs sekretariat. En af de tre medarbejdere fra FJs sekretariat sagde til M3: "Du har da ikke danset med Frank", hvorefter FJ henvendte sig til M3 med en invitation til dans. M3 har forklaret, at hun ikke havde lyst til at danse med FJ, og at hun ikke selv havde opsøgt en dans, men at hun heller ikke havde lyst til at sige nej til overborgmesteren. M3 tænkte på, at hun ikke ønskede, at FJ skulle "tabe ansigt" ved, at M3 afviste ham. Derfor tog M3 imod invitationen og dansede en dans med FJ.

Hun og FJ dansede sammen på dansegulvet uden at røre ved hinanden. M3 havde kunne se på FJ, at han var fuld, da han så fuld ud i øjnene og havde blussende kinder. M3 følte sig utilpas i situationen, og hun tænkte derfor over, hvordan hun kunne "slippe væk" fra situationen. Efter én dans undskyldte M3 sig over for FJ med, at hun skulle på toilettet. Herefter trak FJ M3 ind til sig og slikkede hende på halsen fra halsudskæringen af hendes t-shirt og op ad halsen og op til øret. M3 har forklaret, at hun formentligt havde lænet sig frem og ind til FJ for at fortælle ham, at hun skulle på toilettet, og det var i den forbindelse, at FJ slikkede på hende. M3 kunne ikke huske præcis hvordan, men hun mente, at FJ havde taget fat i hendes skuldre i forbindelse med, at hun lænede sig frem imod ham og holdt hende fast, mens han slikkede hende på halsen. M3 vristede sig fri, vendte sig om og gik på toilettet. M3 sagde ikke noget til FJ. M3 vidste ikke, om nogen havde set episoden, men mente, at de tre medarbejdere fra sekretariatet havde kunnet overvære episoden, hvis de havde kigget ud på dansegulvet.

Umiddelbart efter episoden talte M3 til julefrokosten med flere personer om, hvad der var sket. M3 blev gjort opmærksom på, at hun ikke var den eneste, som havde været ude for en episode med FJ. Da M3 blev opmærksom herpå, tog hun fat i de tre medarbejdere fra sekretariatet, der havde sendt hende ud og danse med FJ, og oplyste dem om den episode, hun havde været udsat for. M3 spurgte dem, om FJ ikke burde blive sendt hjem fra festen, men oplevede, at de tre medarbejdere enten ikke vidste, hvad de skulle gøre, eller at de ikke havde lyst til at gribe ind.

M3 blev senere på aftenen gjort opmærksom på endnu flere episoder, og henvendte sig derfor igen tilbage til den ene af de tre medarbejdere fra sekretariatet, og "skruede op for alvoren". M3 var rigtig sur over, at situationen ikke blev håndteret. Herefter oplevede M3, at medarbejderen tog situationen alvorligt. FJ forsvandt fra festen ikke længe efter dette tidspunkt.

M4s og M5s forklaringer om episoden

To tidligere kontorchefer i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M4 og M5, har under deres interviews forklaret at de havde kendskab til, at M3 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M4 havde mandag efter julefrokosten haft en samtale med M3, hvor M3 havde oplyst ham, at M3 havde været involveret i en episode. M3 havde ikke forklaret M4, hvad episoden konkret havde bestået i.

M5 havde fået kendskab til episoden i dagene efter julefrokosten, da han havde talt med M3 herom. M5 har forklaret, at han huskede det på den måde, at M3 havde været holdt fast af FJ på dansegulvet. M5 har forklaret, at der generelt gik en del historier om, at de involverede kvinder havde danset med FJ, hvorefter han pludselig dansede meget tæt med dem, og når de prøvede at sige fra, holdt han dem fast. M5 mente, at det var dette, som M3 havde været udsat for.

M6s forklaring om episoden

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M6, har forklaret, at han havde kendskab til, at M3 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M6 havde selv deltaget i julefrokosten i 2011, men havde ikke observeret episoden mellem M3 og FJ.

M6 havde i dagene efter julefrokosten fået forklaret fra M3, at hun havde været en af de kvinder, der havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten. Dette skete som led i en samtale mellem M3 og M6 vedrørende et rygte om, at M6 til julefrokosten skulle have opfordret M3 til at danse med FJ. M6 har forklaret, at der dog var tale om en misforståelse, da det var en anden medarbejder end M6, der havde opfordret M3 til dette. M6 ønskede ikke at oplyse, hvem det var, der havde opfordret M3 til at danse med FJ.

M1s forklaring om episoden

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M1, har forklaret, at han selv deltog i julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011, og at han ikke erindrede at have observeret situationer, hvor FJ skulle have krænkert eller på anden måde opført sig upassende over for nogen. M1 har forklaret, at han ikke havde erindring om, hvordan dansen opstod mellem FJ og de kvinder, som FJ angiveligt dansede med i løbet af aftenen. M1 havde således ikke nogen erindring om, at han som oplyst af FJ var den, der havde gjort FJ opmærksom på, at FJ endnu ikke havde danset med M3, ligesom han heller ikke i øvrigt erindrede at have været til stede ved episoden, således som der ellers har været enighed om mellem FJ og M3.

M7s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M7, har forklaret, at han havde kendskab til, at M3 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M7 havde selv deltaget i julefrokosten i 2011, men havde ikke observeret episoden mellem M3 og FJ.

M7 havde drøftet sagen med M3 i dagene efter julefrokosten. M3 havde oplyst M7, at hun var en af de involverede kvinder og fortalte ham om sin oplevelse. M7 kunne ikke erindre præcis, hvad M3 havde været udsat for, men mente, at det var

foregået på dansegulvet, og at hun var blevet holdt fast af FJ. M7 og M3 var kollegaer. M7 mente ikke, at han af sine kontorchefer direkte fik oplyst, at M3 havde været involveret i sagen, men der var blevet givet udtryk for, at en i M7s team havde været involveret.

M8s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Københavns Kommune, M8, har forklaret, at hun deltog i julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M8 ankom sent til julefrokosten og var der et par timer og gik igen tidligt af private årsager. Da M8 ankom til julefrokosten, var festen så småt i gang. Deltagerne var fulde, og stemningen var meget løssluppen. Der var aktivitet på dansegulvet, og FJ var ude og danse. Energien omkring FJ var speciel. Der var en stemning af, at alle kvinder var overraskede og tænkte; "hvad foregår der her?". M8 så ikke noget konkret ske på dansegulvet, men der var en tydelig stemning af, at noget ikke var, som det skulle være. M8 så FJ danse påfaldende tæt med nogle kvinder. FJ dansede med forskellige kvinder, og han var alt for tæt på dem. FJ holdt på nogle af kvinderne, og han virkede vedholdende. M8 syntes, at hans opførsel var atypisk og overraskende. Uden at M8 kunne pege på konkrete grænseoverskridende episoder, så var stemningen, at noget var helt galt.

M8 har forklaret, at efter hendes viden i dag, var der ingen kontorchefer, der blev forulempet den aften. Det var alene fuldmægtige, og M8 mente, at der var nogle kvinder der fik kys på kinden af FJ. M8 oplyste, at der blev talt om, at nogle af de berørte kvinder blev slikket i øret, på halsen og på kinden, samt at de blev holdt fast, og at der var tæt fysisk kontakt. M8 mente, at alle episoder foregik på dansegulvet. M8 huskede dog, at der også blev talt om en episode med et klap i numsen ude på en gang. M8 mente, at det var M15, der blev udsat herfor. Episoderne foregik således på dansegulvet og på de omkringliggende områder.

M8 har forklaret, at hun vidste, at M3 var en af de kvinder, der blev udsat for upassende adfærd fra FJ til julefrokosten i 2011.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger om episode 2

I forhold til indberetningen fra M3 har FJ forklaret, at han huskede situationen således, at han og M1 stod i baren, hvorefter M1 sagde til M3, at hun vist ikke havde danset med overborgmesteren. M3 svarede, at det havde hun ikke, hvorefter FJ sagde, at det skulle de. FJ tænkte, at han på det tidspunkt var færdig med at danse, men han tog dog alligevel opfordringen. FJ huskede ikke, om de dansede tæt eller med afstand. Det kunne godt være, at FJ havde taget i hende og givet et kram, da hun skulle på toilettet, men det havde FJ ikke en særskilt erindring om. FJ kunne ikke afvise, at han skulle have givet hende et kram og et kindkys, som havde ramt hendes hals eller øre. FJ oplyste, at han ikke huskede, at han før var blevet foreholdt beskrivelsen om, at han skulle have slikket hende fra halsudskæringen og op langs halsen. FJ syntes det lød aparte, og han kunne ikke se sig selv gøre sådan noget. FJ kunne derimod ikke afvise, at et kindkys fra ham kunne have ramt hendes hals.

3.2.3 Episode 3

M5s forklaring om episoden

En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M5, har forklaret, at han var vidne til, at en kvindelig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M15, var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M5 havde deltaget i julefrokosten. Omkring kl. 22.30 stod M5 og en yngre kvindelig kollega, M15, på balkonen foran festsalen og talte, da FJ gik forbi dem. Pludselig så M5, at M15 lavede et spjæt, fordi FJ enten havde klappet eller nevet hende i numsen. Herefter gik FJ videre. Hverken M5 eller M15 talte med FJ. M15 blev forskrækket, men gav bagefter over for M5 udtryk for, at det ikke havde været noget særligt. M5 syntes, at FJs adfærd var meget mærkelig, men sagde ikke noget til det i situationen. M5 vidste ikke, om andre havde overværet denne episode.

M5 har forklaret, at han i dagene efter julefrokosten havde en snak med M15 omkring episoden. M15 ønskede ikke at gå videre med sagen.

M13s forklaring omkring episoden

En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M13, har forklaret, at hun blandt andet overværede en kvindelig kollega være involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M13 deltog i julefrokosten, og på et tidspunkt i løbet af aftenen overværede hun, at FJ gik forbi en yngre kvindelig kollega, som han slog bagi. M13 kunne ikke huske navnet på den pågældende person, men hun kunne huske i hvilken afdeling i Økonomiforvaltningen, medarbejderen arbejdede på daværende tidspunkt.

M8s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Københavns Kommune, M8, har forklaret, at hun - i tillæg til det ovenfor under episode 2 forklarede - huskede, at der også blev talt om en episode med et klap i numsen ude på en gang. M8 mente, at det var M15, der blev udsat herfor. Episoderne foregik således på dansegulvet og på de omkringliggende områder.

M12s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M12, har forklaret at hun havde kendskab til en række episoder vedrørende FJ, der havde fundet sted på dansegulvet til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011, som hun selv havde deltaget i. M12 har som et eksempel forklaret, at FJ uopfordret havde klappet en yngre kvindelig kollega, M15 i numsen på sin vej forbi, mens M15 stod ved siden af M5, daværende kontorchef.

Kontakt til den involverede kvinde

Kromann Reumert har været i kontakt med M15, der ikke har ønsket at deltage i et interview.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger om episode 3

FJ oplyste, at han aldrig havde klappet nogen bagi, hverken til julefrokosten i 2011 eller på noget andet tidspunkt. At gøre sådan noget forekom FJ fuldstændigt fjernet, hvorfor han gerne ville afvise det på stedet. FJ gentog, at han aldrig havde klappet eller nappet nogen bagi. FJ vidste ikke, om kvinden kunne have gjort et spjæt, fordi FJ havde sagt noget, da han gik forbi hende. FJ bemærkede, at man i øvrigt ikke kunne komme ud på den omtalte balkon, da ingen havde lov til at færdes der, medmindre M5 henviste til vejen ud til balkonen. FJ oplyste, at han på ingen måde kunne sige, at han havde gjort som beskrevet. Det eneste FJ havde fået beskrevet fra julefrokosten var i øvrigt, at han havde danset med tre kvinder, som følte, at dansen gik for vidt, og det blev der talt om efterfølgende.

3.2.4 Episode 4

Den involverede kvindes forklaring om episoden

En kvindelig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M12, har forklaret, at hun var involveret i en episode med FJ til julefrokosten for Økonomiforvaltningen i 2011. På dette tidspunkt var M12 ansat som fuldmægtig.

M12 har forklaret, at hun på et tidspunkt under julefrokosten havde siddet ved et bord og talt med en mandlig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M16, og den daværende administrerende direktør i Økonomiforvaltningen. FJ havde opsøgt M12 og spurgt, om hun ville danse. Det havde M12 indvilliget i, og M12 var blevet smigret over, at FJ ville danse med netop hende.

Inden julefrokosten havde M12 haft en vis kontakt med FJ via sit løbende arbejde, hvor M12 blandt andet havde assisteret FJ i forbindelse med forberedelse af "KL" møder (Kommunernes Landsforening).

M12 og FJ dansede til 2-3 numre. Herefter satte de sig sammen tilbage til bordet og havde en samtale. FJ spurgte i løbet af samtalen til M12s personlige forhold, herunder om hun havde en kæreste, hvilket M12 bekræftede. FJ oplyste blandt andet,

at han kendte M12s kærestes familie. Derudover havde FJ henvist til en episode, hvor han havde mødt medlemmer af M12s familie på rådhuset. M12 var derfor helt overbevist om, at FJ udmærket vidste, hvem M12 var. Herefter dansede M12 og FJ igen til 2-3 numre.

Senere talte M12 med FJ samt nogle personer fra FJs sekretariat. M12 kom i den forbindelse ved en fejl til at tage en tår af FJs øl, hvilket M12 undskyldte over for FJ. FJ svarede M12 med sætningen; "Det er okay, jeg vil gerne dele alt med dig". M12 tænkte, at det var et upassende svar og forlod gruppen.

I forbindelse med at M12 igen dansede med FJ, sagde FJ blandt andet følgende til M12: "Jeg er vild med dig" og "M12, hvorfor står vi her?". M12 opfattede klart, at begge udtalelser havde seksuelle undertoner og ikke relaterede sig til f.eks. M12s professionelle evner. Dette begrundede M12 også med FJs generelle interesse for M12 i løbet af aftenen. FJ rørte ikke ved M12 på en upassende måde, mens de dansede. M12 havde herefter en samtale med FJ. Hun husker ikke præcis, hvad der blev sagt, men hun bad i hvert fald FJ om at opføre sig ordenligt.

Efter denne episode blev M12 meget berørt og ked af det. M12 følte, at hendes grænser var blevet overskredet. Allerede den aften drøftede M12 episoden med en mandlig tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M16, og de blev enige om, at M12 skulle orientere den daværende administrerende direktør om episoden.

M12 har forklaret, at hun og flere andre generelt havde haft en fornemmelse af, at der var noget galt til julefrokosten. M12 havde set FJ opføre sig grænseoverskridende over for en række kvinder f.eks. på dansegulvet.

M13s forklaring om episoden

En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M13, har forklaret, at hun blandt andet havde kendskab til, at M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M13 havde selv deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv overværet denne episode. M13 havde fået kendskab til episoden efter julefrokosten, da M12 havde fortalt hende herom.

M13 har forklaret, at M12 havde fortalt M13, at FJ havde sagt upassende ting til M12 til julefrokosten, såsom at han havde lagt mærke til hende og hendes tøj ved et møde på rådhuset. M13 mente ikke, at FJ tænkte over, hvilken situation han bragte sine kvindelige medarbejdere i, når han udtalte sig på denne måde. M13 vidste, at det efterfølgende var ubehageligt for M12 at fremlægge foran FJ på møder.

M14s forklaring om episoden

En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M14, har forklaret, at han havde kendskab til en række episoder vedrørende FJ, der havde fundet sted til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M14 havde selv deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv overværet episoder, der involverede FJ. M14 havde forladt festen omkring kl. 23.00.

M14 hørte først om episoderne fra julefrokosten, da han mødte på arbejde om mandagen efter julefrokosten. M14 har forklaret, at alle i Økonomiforvaltningen talte om julefrokosten, og at det derfor var svært at undgå at få kendskab til, hvad der var sket. Der blev talt om, at der var et antal kvindelige kollegaer - M14 mente, at tallet var otte - der var blevet udsat for grænseoverskridende adfærd fra FJs side.

M14 erindrede, at han i hvert fald havde haft drøftelser med M9 og M12, og M14 mente ikke, at han havde haft drøftelser med andre af de involverede kvinder. Det var som led i en omsorgsproces, der blev igangsat, hvor de relevante tillidsrepræsentanter drøftede episoderne med de involverede kvinder. M14 kunne ikke huske navnene på de øvrige involverede kvinder og kunne heller ikke huske, hvad M9 og M12 præcis havde været udsat for fra FJs side.

M14 opsøgte selv M12, da han havde hørt hendes navn florere, og tillidsrepræsentanterne i AC-gruppen havde haft drøftelser om, at de burde tage kontakt til de involverede kvinder. Derfor vil M14 også tro, at de andre tillidsrepræsentanter i AC-gruppen havde haft drøftelser med de øvrige involverede kvinder. M14 har forklaret, at M12 havde givet udtryk for, at hun ikke syntes, at der skulle gøres en sag ud af hende.

Hverken M9 eller M12 ønskede at gå videre med sagen ved at starte en personalesag. Så vidt M14 ved, var der heller ingen af de øvrige involverede kvinder, der ønskede at stå frem og starte en personalesag.

M17s forklaring om episoden

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M17, har forklaret, at hun havde kendskab til, at M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M17 deltog i julefrokosten i 2011 for Økonomiforvaltningen. Efter middagen, da festen var gået i gang, blev M17 og flere af hendes kollegaer fra overborgmesterens sekretariat: M6, M1 og M18, opmærksomme på, at FJ dansede med en gruppe på 5-6 yngre kvindelige kollegaer. M17 huskede, at de stod i en gruppe og dansede vildt og tæt, og at hun tænkte, hvorfor kvinderne gad at danse med FJ på den måde. Ifølge M17 var stemningen "kåd" hos både kvinderne og FJ. M17 oplevede, at kvinderne ved at danse på denne måde med FJ gjorde grin med FJ og ikke, at FJ opførte sig upassende over for dem. M17 bemærkede dog, at FJ dansede meget tæt med kvinderne set i forhold til hans position som overborgmester. M17 mente, at det var en uheldig situation. Ifølge M17 var nogle af de kvinder, som FJ dansede med så unge, at de grundet deres unge alder kunne have haft svært ved at forstå, at det var en uheldig situation. M17 kunne kun huske identiteten på én af kvinderne: M12.

M17 har forklaret, at i dagene efter julefrokosten blev FJ gjort opmærksom på, at der var kommet en klage over ham fra syv kvinder, der havde følt, at han havde opført sig grænseoverskridende over for dem til julefrokosten. M17 havde hørt, at det var M3, der var talsperson for de syv kvinder. M17 vidste, at en af kvinderne var M12, men hun kendte ikke identiteten på de øvrige seks kvinder. M17 havde ikke selv overværet den omtalte episode.

M6s forklaring om episoden

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M6, har forklaret, at han havde kendskab til, at M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M6 havde selv deltaget i julefrokosten i 2011, men havde ikke observeret episoden mellem M12 og FJ.

M6 har forklaret, at i løbet af mandagen efter julefrokosten begyndte M6 at høre rygter om, at FJ til julefrokosten havde overskredet grænserne hos flere kvindelige kollegaer. Det var på baggrund af rygterne svært at vurdere, hvad der var sket til julefrokosten. Rygtet var, at der var et antal kvinder, M6 huskede det som om rygterne handlede om fire kvinder, der havde været udsat for grænseoverskridende adfærd fra FJs side, da de havde danset med FJ. M6 har forklaret, at rygterne blandt andet havde lydt på, at FJ havde haft sine hænder steder, hvor han ikke burde have haft dem. M6 kunne ikke erindre fra hvem, han hørte disse rygter, men det havde ikke været direkte fra nogen af de involverede kvinder. M6 kendte til identiteten på en af de involverede kvinder, M12. M6 erindrede ikke, hvordan han var blevet bekendt med identiteten på M12.

M5s forklaring om episoden

En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M5, har forklaret, at han havde kendskab til, at blandt andet M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M5 havde deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv observeret episoden.

M5 havde fået kendskab til episoden i dagene efter julefrokosten, da han havde talt med M12 herom. M5 har forklaret, at M12 havde givet udtryk for, at hun syntes, det var meget groft, det som hun havde været udsat for. M5 var i tvivl, men mente, at M12 var den, der var blevet sluppet i øret.

M19s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M19, har forklaret, at hun havde kendskab til, at M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011. M19 havde deltaget i julefrokosten, men havde ikke selv observeret episoden.

M19 havde fået kendskab til kvinder, som havde oplevet krænkende adfærd fra FJ til julefrokosten i dagene efter julefrokosten. M19 har forklaret, at nogle kvinder var blevet sliktet i øret. M19 husker ikke navne på andre kvinder end M12. M19 har forklaret, at det ikke var sådan, at alle kvinderne mødtes og talte om julefrokosten, det var mere løs snak forbi hinandens kontorer. Der var en opfattelse af, at det ikke var første gang, at FJ havde opført sig sådan. Opfattelsen var muligvis baseret på tidligere julefrokoster, men M19 kunne ikke huske, at der blev talt om konkrete episoder. M19 talte primært med M12 om det, og derudover talte hun om julefrokosten med de nærmeste kollegaer.

M8s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Københavns Kommune, M8, har i tillæg til det ovenfor under episode 2 gengivne forklaret, at hun huskede, at M12 var en af de involverede kvinder.

M2s forklaring om episoden

Den daværende chefjurist i Københavns Kommune, M2, har forklaret, at hun havde kendskab til, at M12 havde været involveret i en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

M2 har forklaret, at hun deltog i Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011, men hun gik tidligt den aften. M2 kan ikke huske præcis, hvad tid på aftenen hun gik, men det var i hvert fald efter revyen, og før episoderne den pågældende aften angiveligt skulle have fundet sted. M2 har forklaret, at hun ingen krænkende opførsel så fra FJs side den pågældende aften.

M2 har forklaret, at hun først hørte om episoderne mandagen efter julefrokosten, hvor den daværende administrerende direktør kom ind på hendes kontor og forklarede, at han havde modtaget henvendelser fra nogle piger, der syntes, at de havde været udsat for upassende adfærd fra FJs side. M2 husker ikke præcist, hvad den daværende administrerende direktør fortalte, men det var noget med, at der var et problem, fordi nogle piger mente, at FJ havde været grænseoverskridende til julefrokosten. Den daværende administrerende direktør havde da givet udtryk for, at han ville sætte en proces i gang. Adspurgt hvor mange piger det drejede sig om, har M2 forklaret, at det som hun husker det var omkring tre til fire piger.

Adspurgt om den daværende administrerende direktør oplyste M2 om, hvad kvinderne konkret havde fortalt om episoderne til julefrokosten, har M2 forklaret, at den daværende administrerende direktør ikke fortalte hende detaljer om, hvad der konkret var sket. I forlængelse heraf gjorde M2 opmærksom på, at det til tider kan være svært at skelne mellem, det hun selv fik at vide, og det man kunne læse om i mediernes. I mediernes skrev de jo, at FJ havde sliktet nogle kvinder i øret. M2 oplyste, at hun, i forhold til de konkrete episoder den pågældende aften, alene kan huske den ene berørte pige, som hun selv efterfølgende har talt med – ikke om den konkrete sag, men mere generelt som kolleger i Økonomiforvaltningen. Det var M2s umiddelbare indtryk, at det kom bag på de berørte piger, hvor voldsom mediedækningen havde været. Det var M2s oplevelse, at pigerne var blevet lidt skræmte over hele medieshowet, som fulgte i kølvandet på episoderne.

Adspurgt om M2 kunne oplyse identiteten på nogen af de berørte kvinder, herunder den kvinde, som M2 oplyste, at hun havde talt med, har M2 forklaret, at hun husker navnet på den ene kvinde, men hun vil ikke hænge nogen ud. M2 oplyste, at pigen hun talte med var M12.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger om episode 4

FJ har forklaret, at han ikke huskede den pågældende episode med M12. FJ huskede, at han og M12 under dansen havde en venskabelig samtale om en række private forhold og fælles bekendte. FJ huskede, at de dansede sammen ad to omgange, samt at de imellem disse holdt en pause, hvor de satte sig ned og talte videre. Det var det eneste, som FJ huskede

fra den episode. FJ oplyste, at han kun havde et godt indtryk af M12, både fagligt og personligt. Hun var altid smilende på gangene, og FJ hilste som nævnt før på et tidspunkt på hendes familie inde på kontoret.

3.2.5 Episode 5

M16s forklaring om episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M16, har forklaret, at han deltog i julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011, hvor han på et tidspunkt stod oppe i baren sammen med en kvindelig kollega, der var ansat i Økonomiforvaltningen, M12. Pludselig kom FJ løbende op bagfra og kyssede/slikkede M12 i øret. M12 havde ikke forud herfor haft nogen samtale med FJ. M16 konfronterede FJ med episoden og bad ham slappe af, men FJ slog det hen, som om intet var sket.

M16 har forklaret, at festen sluttede omkring kl. 02.00-02.30, og at FJ var der til sent. M16 prøvede på et tidspunkt sammen med nogle andre at få FJ ud af festsalen, fordi han var fuld.

M12s egen forklaring

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M12, har i forbindelse med sit interview, hvor hun blev spurgt ind til om hun havde kendskab til andre episoder, ikke selv nævnt episode 5, men alene forklaret om sin involvering i episode 4.

FJs bemærkninger til den foreholdte indberetning om episode 5

I forhold til den modtagne indberetning vedrørende episode 5, har FJ forklaret, at han ikke kunne genkende situationen.

3.2.6 Episode 6

M5s forklaring omkring episoden

En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M5, har forklaret, at han var vidne til en episode med FJ til julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011.

Der blev generelt drukket meget alkohol til julefrokosten, men M5 mente ikke, at der nødvendigvis blev drukket mere, end der plejede til julefrokosterne i Økonomiforvaltningen. M5 havde også selv været påvirket af alkohol, og derfor står alle episoder ikke fuldstændigt klart for ham.

Sent på aftenen stod M5 i baren sammen med en kollega, M17, der var ansat i FJs sekretariat. Ved siden af dem stod et par af deres kvindelige kollegaer og ventede på betjening. M5 kendte ikke identiteten på kvinderne. På et tidspunkt kom FJ hen til baren og begyndte at æle eller kilde de kvindelige kollegaer på ryggen. M5 vidste ikke, om FJ også havde rørt dem på numsen. M17 sagde til M5, at hun ikke orkede at kigge på, at FJ opførte sig på denne måde, hvorefter hun gik. M5 syntes, at denne adfærd havde været meget mærkelig. M5 bemærkede, at FJ var meget nærgående af natur og ikke holdt den naturlige afstand, som andre sandsynligvis ville have gjort i den position, som FJ havde.

M17s forklaring

M17 har deltaget i et interview med Kromann Reumert, men har ikke nævnt denne episode.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger om episode 6

FJ har forklaret, at han ikke erindrede det beskrevne.

3.2.7 Episode 7

Den involverede kvindes forklaring om episoden

En kvindelig tidligere ansat i Københavns Kommune, M19, har fortalt, at hun deltog i Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011 og i forbindelse hermed deltog i julefrokostens revy. FJ var beruset allerede, da festen gik i gang, da han snøvlede og svingede rundt. FJ havde været til afskedsreception for en medarbejder i sekretariatet forud for julefrokosten, og han havde derfor allerede drukket vin.

Da M19 i nogen tid havde observeret FJ til julefrokosten, og kl. formentlig var omkring 22.00, spurgte hun en af de ledende medarbejdere i overborgmesterens sekretariat, M20, om ikke han kunne gøre noget ved situationen. M19 syntes det var dybt pinligt, at en leder opførte sig sådan, og hun studsede over hans adfærd, idet FJ var tydeligt beruset og dansede meget tæt. Det var M19s indtryk, at medarbejderen gerne ville have gjort noget, hvis han kunne, men han var ny i stillingen og mente ikke rigtig at have mulighed for at gøre noget.

M19 var på et tidspunkt ude og danse med nogle andre på dansegulvet. Pludselig blev hun nærmest "hijacket" af FJ på dansegulvet, der tog fat om hende og begyndte at danse upassende tæt. M19 huskede ikke, om FJ tog på hende, men hun syntes, at situationen var ubehagelig og sagde derfor til sidst til FJ, at nu skulle hun hjem. FJ hviskede herefter M19 i øret: "Nå, så du har sikkert en kæreste du skal hjem til?". Det var M19s opfattelse, at FJ sagde det på en måde, der udtrykte, at FJ var "ude på mere", hvis han kunne komme afsted med det. M19 trak sig efterfølgende væk fra FJ. FJ bemærkede ikke, at M19 trak sig væk, da han var for fuld hertil.

M19 har forklaret, at hun, inden hun gik hjem fra julefrokosten, så en lyshåret pige, som hun ikke kan huske navnet på, som dansede med FJ. Generelt nåede M19 at se, at FJ var for tæt på andre kvinder og tog på dem.

M19 har forklaret, at hun i arbejdsregi ikke havde kontakt med FJ. M19 udførte opgaver for FJ uden direkte kontakt til ham, og de deltog sjældent på møder sammen. M19 har forklaret, at hun ikke erindrede, at hun havde uformel kontakt til FJ, f.eks. på gangene på rådhuset.

M19 syntes, at FJs opførsel til julefrokosten var ubehagelig og dybt upassende taget hans magtposition i betragtning. M19 var dog mere rystet over hans generelle adfærd, end hun var rystet over den specifikke episode på dansegulvet, som hun selv opfattede som værende ubehagelig/klam, men ikke decideret krænkende. M19 gik derfor ikke ud efterfølgende og sagde, at hun var blevet krænkede til julefrokosten. M19 talte ikke med nogen om episoden den pågældende aften, men hun talte dog med nogle andre kvinder, der havde følt sig krænkede, de efterfølgende dage efter julefrokosten. M19 syntes, at det værste ved julefrokosten var, at man dengang ikke gjorde mere ved håndteringen af hans opførsel til selve festen. M19 syntes det var noget møg, at en dygtig politiker skulle ryge, fordi han ikke kunne finde ud af at opføre sig ordentligt til en fest, og at ingen i den forbindelse kunne trænge ind til ham og stoppe ham.

M3s forklaring vedr. episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M3, har forklaret, at der efter julefrokosten blev taget en ledelsesbeslutning om at række ud til alle medarbejdere, der havde været til stede til julefrokosten for at undersøge, hvem der havde oplevet grænseoverskridende adfærd fra FJs side. M3 havde i den forbindelse hørt, at der var ca. 10 kvinder, der stod frem, og M3 vidste, at M19 var en af de kvinder, der gjorde opmærksom på, at hun havde været udsat for en episode.

M8s forklaring vedr. episoden

M8 har i tillæg til det ovenfor under episode 2 gengivne forklaret, at hun vidste, at M19 var en af de kvinder, der blev udsat for upassende adfærd fra FJ til julefrokosten i 2011.

M12s forklaring vedr. episoden

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M12, har forklaret, at hun kendte til episoder fra julefrokosten i 2011 vedrørende blandt andet M19.

FJs bemærkninger til den foreholdte indberetninger om episode 7

I forhold til den modtagne indberetning fra M19 har FJ forklaret, at han ingen bemærkninger havde til episoden. FJ huskede kun episoderne med M9, M12 og M3. FJ huskede derfor ikke, at han skulle have modtaget kritik fra anden side. Tilbage dengang hørte han alene, at det drejede sig om tre kvinder.

3.3 Økonomiforvaltningens håndtering af episoder til julefrokosten

3.3.1 Økonomiforvaltningens håndtering på selve aftenen

Flere af de interviewede - herunder blandt andet flere af de involverede kvinder, der har deltaget i Kromann Reumerts undersøgelse - har til deres interview forklaret, at de generelt stod tilbage med en opfattelse af, at der ikke blev udfoldet de nødvendige bestræbelser på at stoppe FJs opførsel på selve aftenen for julefrokosten for Økonomiforvaltningen i 2011. Mange har ved deres interviews pointeret, at FJ burde have været sendt hjem tidligere end sket.

Der har ikke blandt de interviewede været klar holdning til, hvem der burde have håndteret situationen til julefrokosten. Flere har dog forklaret, at der kort tid før julefrokosten var blevet ansat en ny sekretariatschef for overborgmesterens sekretariat, og at det derfor kunne tænkes, at den nye sekretariatschef af den grund havde svært ved at håndtere situationen.

3.3.2 De involverede kvinders oplevelser i dagene efter julefrokosten

De involverede kvinder har samstemmende forklaret til deres interviews, at sagen vedrørende FJs upassende opførsel til julefrokosten fyldte meget på Københavns Rådhus allerede fra mandagen den 19. december 2011 efter julefrokosten. Der blev talt meget om sagen og rygter om, hvad der konkret var sket, og hvem der var involveret, begyndte hurtigt at florere mellem medarbejderne i Økonomiforvaltningen.

De involverede kvinder, der har deltaget i interviews, har forklaret, at de alle i et eller andet omfang talte med en eller flere af kontorcheferne i Økonomiforvaltningen omkring den episode, som de havde oplevet. Nogle gik selv til deres kontorchef, mens andre blev opsøgt af kontorchefen, fordi deres navn fremgik af en liste over involverede kvinder, som kontorcheferne var i besiddelse af. Herudover har M3 og M12 forklaret, at de havde en snak direkte med den daværende administrerende direktør for Økonomiforvaltningen omkring deres oplevelse.

De involverede kvinder har forklaret, at de i dagene efter julefrokosten i et vist omfang talte med en tillidsrepræsentant omkring episoderne til julefrokosten. Nogle kvinder har forklaret, at de selv tog kontakt til en tillidsrepræsentant, og andre har forklaret, at de blev opsøgt af en tillidsrepræsentant.

Alle de involverede kvinder har forklaret, at de blev oplyst af enten deres kontorchef eller den daværende administrerende direktør om, at ledelsen ville støtte dem, hvis de ønskede at starte en personalesag mod FJ på baggrund af hans opførsel til julefrokosten.

Størstedelen af kvinderne ønskede på intet tidspunkt at starte en personalesag mod FJ og gav udtryk for dette over for enten deres kontorchef, den daværende administrerende direktør og/eller tillidsrepræsentant. En kvinde ønskede i første omgang at gå videre med sagen, men ombestemte sig hurtigt, blandt andet fordi hun blev opmærksom på, at hun var den eneste kvinde, der ønskede at starte en personalesag, og at hun heller ikke havde lyst til, at hendes navn skulle komme frem i forbindelse med behandlingen af sagen, der kunne ende i retten.

Alle de involverede kvinder har sammenstemmende forklaret, at de ikke blev hørt eller på anden måde involveret i udarbejdelsen af redegørelsen af 10. januar 2012 til Økonomiudvalget.

Størstedelen af de involverede kvinder gav ved deres interviews udtryk for, at de oplevede det som ubehageligt, da sagen begyndte at blive omtalt i pressen, og flere henviste blandt andet til en forsidehistorie den 23. december 2011. Det er blevet forklaret, at der var meget fokus på sagen i medierne, og en kvinde har forklaret, at hun blev opsøgt af journalister, der ønskede, at hun skulle udtale sig. Flere af kvinderne forklarede, at de var nervøse for, at deres navn skulle blive offentliggjort og dermed sat i forbindelse med sagen.

Størstedelen af de involverede kvinder har forklaret, at de i situationen generelt var tilfredse med den øverste ledelse i Økonomiforvaltningens håndtering af sagen og fremhævede blandt andet som begrundelse, at de følte, at sagen blev taget meget alvorligt, at der havde været mulighed for at tale med ledelsen om sagen og, at ledelsen havde gjort klart, at denne ville støtte en personalesag, hvis kvinderne ønskede at starte en sådan. Flere af de involverede kvinder har dog samtidig forklaret, at når de ser tilbage på sagen i dag, kunne de have ønsket yderligere efterfølgende opfølgning fra ledelsen, da flere af kvinderne havde følt, at de stod alene med deres oplevelse. Enkelte udtrykte også bekymring for, hvad det ville kræve af dem at stå frem og rejse en sag eller i det hele taget gøre mere ud af det passerende - både i forhold til den massive offentlige interesse, men også i forhold til den mulige betydning for deres karriere. Flere af de involverede kvinder understregede tillige, at det var en anden tid i 2011/2012 uden det samme fokus på og erfaring med håndtering af grænseoverskridende adfærd.

Nytårskur

I starten af januar 2012 afholdt Økonomiforvaltningen den årlige nytårskur i festsalen på Københavns Rådhus. I den forbindelse holdt både den daværende administrerende direktør og FJ en tale. I sin tale omtalte FJ julefrokosten.

De afviklede interviews har afdækket blandede opfattelser af FJs tale til nytårskuren. Flere har forklaret, at FJs ord til nytårskuren skabte en dårlig stemning, idet nogle opfattede FJs ord som en hån mod de kvinder, der havde oplevet grænseoverskridende adfærd. Flere af de deltagende har forklaret, at de opfattede det ikke som om, at FJ rigtigt undskyldte for sin opførsel eller erkendte, at han var gået over grænsen ved sin opførsel. Flere mente således, at FJ ikke tog ansvaret på sig, men i stedet lagde en misforståelse over på de involverede kvinder.

Størstedelen af de involverede kvinder har forklaret, at de var bekendt med, at FJ udtalte sig om sagen ved en nytårskur for Økonomiforvaltningens medarbejdere i starten af januar i 2012. Kvinderne havde enten selv deltaget i nytårskuren eller er senere blevet fortalt herom. Alle disse kvinder har samstemmende forklaret, at de ikke opfattede FJs tale, herunder FJs udtalelse om sin opførsel til julefrokosten, som en reel undskyldning, da de huskede FJs udtalelse som om, at han beklagede, "hvis" nogen havde følt sig stødt over hans opførsel.

FJ har haft lejlighed til at kommentere på de pågældende kvinders oplevelse af hans adfærd under nytårskuren og har tilkendegivet, at han den dag i dag havde efterrationaliseret, og at han var ked af at høre, at de omtalte kvinder havde en anden opfattelse af det, som FJ havde ønsket med talen. FJ var ked af at høre, at kvinderne ikke syntes, at han havde givet dem en følt undskyldning eller beklagelse. FJ har forklaret, at han dengang tænkte, at han skulle været gået tidligere hjem den aften, og at han var for fuld. Dette havde FJ forsøgt at komme igennem med via sin sms til den daværende administrerende direktør, og FJ nævnte det også i sin tale til nytårskuren. FJ havde efterfølgende spurgt sit sekretariat, om talen til nytårskuren var blevet godt modtaget, hvilket de bekræftede over for ham, ligesom de fortalte ham, at der var faldet fuldstændig ro omkring julefrokosten. Dette glædede FJ at høre.

3.3.3 Økonomiforvaltningens håndtering efter julefrokosten

Den efterfølgende håndtering af episoderne til julefrokosten den 16. december 2011 involverer sparsomt skriftligt materiale, idet håndteringen primært fandt sted via mundtlige drøftelser, som ikke er blevet ført til referat. Som følge heraf har Kromann Reumert hovedsageligt baseret udredningen af det faktiske forløb på mundtlige forklaringer fra personer, som har indvilliget i at deltage i et interview.

På baggrund af de mundtlige forklaringer, som Kromann Reumert har modtaget i forbindelse med undersøgelsen, kan det udledes, at episoderne fra Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011 blev håndteret i to spor i Økonomiforvaltningen, herunder i et internt personalemæssigt spor - og et eksternt spor der vedrørte håndtering af pressen. Personalesporet blev efter det oplyste overordnet varetaget af den daværende administrerende direktør og kontorchefen for Center for HR med assistance fra enkelte andre kontorchefer i den indledende fase.

Pressesporet blev varetaget af to medarbejdere fra overborgmesterens sekretariat.

Den daværende administrerende direktør og den daværende kontorchef for Center for HR, M21, har ikke ønsket at afgive interview eller bidrage til undersøgelsen på anden vis, og det har således ikke været muligt at inddrage deres viden om og opfattelse af forløbet med håndteringen af julefrokosten.

Forløbet med håndteringen af episoderne til julefrokosten begyndte den 19. december 2011 (mandagen efter julefrokostens afholdelse), da der henover weekenden og for alvor om mandagen begyndte at florere rygter om, at FJ havde opført sig grænseoverskridende overfor et antal kvinder til julefrokosten. En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M4, har forklaret, at en medarbejder, som selv havde oplevet grænseoverskridende adfærd fra overborgmesteren til julefrokosten, M3, agerede talsperson for de kvinder, som havde oplevet upassende adfærd fra overborgmesteren. Pågældende medarbejder orienterede mandag M4 om, at syv kvinder havde følt sig krænkede på baggrund af overborgmesterens opførsel til julefrokosten. M4 blev ikke oplyst navnene på kvinderne men videreorienterede samme dag den daværende administrerende direktør, som bad M4 klarlægge, hvad episoderne konkret havde bestået i samt at orientere de involverede kvinder om, at den administrerende direktør og ledelsen ville støtte dem, såfremt de ønskede at starte en personalesag. Derudover bad den daværende administrerende direktør sekretariatschefen om, at de relevante tillidsrepræsentanter blev involveret, såfremt de berørte kvinder ønskede dette.

M4 formidlede dette videre til talspersonen for de berørte kvinder, M3, og forsøgte herudover i samarbejde med talspersonen at klarlægge, hvad der konkret var sket til julefrokosten. En tidligere ansat og tillidsrepræsentant i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M22, har forklaret, at hun af M4 blev bedt om at tage kontakt til de kvinder, som efter det oplyste var blevet forulempet. M22 fik i den forbindelse en liste med navne over de berørte kvinder. M22 har forklaret, at hun ikke vidste, hvem der havde udarbejdet listen. Kromann Reumert har interviewet tre tillidsrepræsentanter, som alle har forklaret, at de tog kontakt til de berørte kvinder. Kontakten til kvinderne bestod i en uformel dialog, og ingen af de opsøgte kvinder ønskede efter det oplyste at starte en personalesag.

Kromann Reumert er endvidere blevet oplyst, at der i begyndelsen af ugen efter julefrokosten blev afholdt et kontorchefmøde, hvor direktionen mundtligt orienterede Økonomiforvaltningens kontorchefer om julefrokosten, herunder hvad der var sket efter julefrokosten, og hvordan sagen skulle håndteres. Alle kontorchefer blev af direktionen opfordret til at finde ud af, hvad der var sket til julefrokosten. Der blev på mødet ikke oplyst nogen navne på de berørte kvinder. Hver kontorchef orienterede efterfølgende videre ud i de respektive teams, hvorunder medarbejderne blev gjort bekendt med, at de kunne dele deres oplevelser fra julefrokosten med deres kontorchef eller direktionen, samt at der kunne søges hjælp hos en fagforning.

Irettesættelse af den forhenværende overborgmester

Flere personer har givet udtryk for, at det var deres forståelse, at den daværende administrerende direktør i forbindelse med sagshåndteringen henvendte sig til FJ og irettesatte hans opførsel. FJ har selv forklaret, at han mandag den 19. december 2011 om aftenen blev ringet op af den daværende administrerende direktør, der fortalte ham, at der havde været noget snak på gangene om FJs opførsel til julefrokosten. FJ skrev efterfølgende en sms til den daværende administrerende direktør, hvoraf følgende fremgik:

*"Hej [**]. Jeg vil naturligvis gerne beklage, hvis min opførsel ved fredagens julefrokost har provokeret eller overskredet no-
gens grænser. Det har ikke været tilsigtet. Beklagelsen kan viderebringes af dig eller direkte af mig, hvis det ønskes. Kh
Frank"*

FJ har forklaret, at den daværende administrerende direktør dagen efter oplyste, at der ikke var nogen kvinder, der havde behov for en undskyldning direkte fra FJ, da det havde været tilstrækkeligt for kvinderne, at de modtog en undskyldning via deres chefer.

Om baggrunden for sms'en har FJ forklaret, at der skulle være mulighed for, at undskyldningen kunne videregives af den daværende administrerende direktør, såfremt nogen ville have det ubehageligt med at mødes med FJ direkte. FJ ville gerne gøre det på den måde, som de berørte kvinder ønskede. Han behøvede ikke at mødes med dem, hvis ikke de ønskede det.

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M17, har forklaret, at der i perioden var diskussioner mellem FJ og den daværende administrerende direktør om, hvordan FJ skulle håndtere situationen. M17 blev efterfølgende orienteret om disse drøftelser. FJ ønskede ikke at sige undskyld, når han ikke havde kendskab til kvindernes identitet eller hvad, han angiveligt skulle have gjort. Det endte med, at den daværende administrerende direktør fik mandat til at gå videre med en beklagelse fra FJ til de involverede kvinder. Der var ikke tale om en decideret undskyldning men nærmere en beklagelse, hvis nogen havde følt, at deres grænser var blevet overskredet. M17 var mindst ved én lejlighed involveret i en diskussion med FJ om, hvorvidt det var en god eller dårlig idé at give en undskyldning. M17 har aldrig haft drøftelser med den daværende administrerende direktør herom, og var ikke efterfølgende involveret og ved derfor ikke konkret, hvad den daværende administrerende direktør gjorde med mandatet. M17 mente, at den daværende administrerende direktør også selv havde givet en undskyldning på FJs vegne til Økonomiforvaltningen, og at det formentlig var sket til den årlige nytårskur i starten af januar.

Udarbejdelse af redegørelse til Økonomiudvalget

Kort tid efter julefrokostens afholdelse besluttede Økonomiudvalget, at der skulle udarbejdes en redegørelse om kommunens håndtering af episoderne til julefrokosten, der skulle præsenteres på et udvalgsmøde den 10. januar 2012. Redegørelsen blev udarbejdet af den daværende administrerende direktør, den daværende kontorchef for Center for HR, M21, og den daværende chefjurist i Københavns kommune, M2. Den daværende chefjurist M2 har forklaret, at hun formulerede redegørelsen til Økonomiudvalget efter instruks fra den daværende administrerende direktør, samt at processen i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen blev varetaget af den daværende administrerende direktør og den daværende kontorchef for Center for HR, M21. M2 har endvidere forklaret, at hun ikke i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen blev oplyst om de konkrete episoder til julefrokosten. Hun deltog heller ikke i møder med de involverede kvinder eller i møder med tillidsrepræsentanterne. M2 modtog ikke andet skriftligt materiale end en udskrift af FJs sms til den daværende administrerende direktør samt en udtalelse fra fællestillidsrepræsentanten M13 af 6. januar 2012, hvori det stod beskrevet, at tillidsrepræsentanterne ikke havde modtaget nogen anmeldelser fra nogen kvinder.

Udtalelsen fra fællestillidsrepræsentanten var sålydende:

"Som altid har vi som tillidsrepræsentanter for AC'erne i Økonomiforvaltningen signaleret, at vores medlemmer kan komme til os, hvis de har brug for vores hjælp. Vi har ikke modtaget nogen henvendelser fra vores medlemmer i forbindelse med julefrokosten og har derfor ikke haft behov for at gøre yderligere tiltag."

Fællestillidsrepræsentanten M13 har i forbindelse med udtalelsen forklaret, at hun talte med den daværende chefjurist M2 om, at der til brug for redegørelsen skulle udarbejdes et dokument, hvor M13 skrev under på, at tillidsrepræsentanterne ikke havde modtaget nogen anmeldelser fra julefrokosten. M13 har forklaret, at det var sandt, at tillidsrepræsentanterne ikke havde modtaget nogen anmeldelser. Hun drøftede erklæringen med DJØF og skrev efterfølgende under på erklæringen. M13 har forklaret, at hun følte, at dagsordenen hos de involverede kvinder var, at sagen skulle lukkes, hvorfor hun skrev under på erklæringen.

Tillidsrepræsentanterne har samstemmende forklaret, at de ikke modtog nogen formelle henvendelser fra nogle af de involverede kvinder. Derimod har tillidsrepræsentanterne som allerede nævnt forklaret, at de havde kontakt med de involverede kvinder. Denne kontakt bestod dog i mere uformelle samtaler med de berørte kvinder.

De berørte kvinder har samstemmende forklaret, at de ikke blev hørt i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen.

FJ har forklaret, at han alene talte med den daværende administrerende direktør mandag den 19. december 2011 samt i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen til Økonomiudvalget, hvor han blev spurgt, om han kunne huske noget fra aftenen.

På baggrund af de modtagne skriftlige bidrag samt drøftelser med og information fra den daværende administrerende direktør formulerede chefuristen M2 et udkast til redegørelsen, som blev forelagt den daværende administrerende direktør i fysisk form. Efter M2s erindring havde den daværende administrerende direktør ikke bemærkninger til udkastet, som herefter blev godkendt. Den endelige redegørelse blev forelagt Økonomiudvalget på møde den 10. januar 2012.

Kromann Reumert har ikke modtaget information om, at der efter forelæggelsen af redegørelsen for Økonomiudvalget den 10. januar 2012 blev foretaget yderligere sagshåndteringsskridt. Flere personer, herunder FJ selv, har forklaret, at opfattelsen var, at sagen herefter blev lukket.

3.3.4 Pressehåndteringen i overborgmesterens sekretariat

Den daværende pressechef for Overborgmesterens sekretariat fratrådte på dagen for julefrokosten for Økonomiforvaltningen i 2011.

To af de daværende medarbejdere i overborgmesterens sekretariat har ved interview forklaret, at de af den grund håndterede den presseomtale, der kom vedrørende FJs opførsel til julefrokosten. Begge medarbejdere har forklaret, at sagen fyldte meget for dem i dagene op til jul og hen over juleferien og bestod af en nærmest daglig kontakt til FJ vedrørende strategi og svar til journalisterne. FJ valgte, at han ikke ønskede at udtale sig til journalisterne om sagen. Det er blevet forklaret, at FJ herudover selv i privat regi havde antaget en ekstern kommunikationskonsulent til at rådgive ham omkring håndteringen af pressen.

Kromann Reumert har fået forklaret, at der til brug for pressehåndteringen blev afholdt et møde inden juleferien, der handlede om at skabe overblik over, hvad der var faktum, og hvad der var rygter, da der var mange rygter på rådhuset omkring episoderne vedrørende julefrokosten på dette tidspunkt. Kromann Reumert har fået forklaret, at den daværende administrerende direktør deltog på mødet, og at den pressestrategi, der blev aftalt, havde til formål at forsvare overborgmesterembedet og ikke FJs person som sådan. Kromann Reumert har desuden fået forklaret, at det på mødet blev oplyst, at der var en række kvinder, der havde valgt at orientere ledelsen om det, de havde oplevet til julefrokosten, men at identiteten på kvinderne ikke blev oplyst.

En af de daværende ansatte, der bistod med pressehåndteringen, M18, har forklaret, at der til brug for pressehåndteringen blev afholdt et møde inden juleferien, der handlede om at skabe overblik over, hvad der var faktum, og hvad der var rygter. Der var mange rygter på Rådhuset omkring episoderne vedrørende julefrokosten på dette tidspunkt. M18 kunne ikke huske det præcise tidspunkt for mødet. Den daværende administrerende direktør deltog blandt andet i mødet. M18 blev på mødet oplyst om, at der var en række kvinder, der havde valgt at orientere ledelsen om det, de havde oplevet til julefrokosten, fordi de ønskede, at overborgmesteren blev gjort bekendt med, at han havde handlet grænseoverskridende. Der var dog ikke nogen af kvinderne, der ønskede at starte en personalesag ved fx at inddrage deres fagforeninger m.v. M18 fik ikke oplysninger omkring kvindernes identitet eller de konkrete episoder, og M18 mente heller ikke, at hun blev oplyst om det præcise antal kvinder. Den pressestrategi, der blev aftalt, havde til formål at forsvare overborgmesterembedet og ikke FJs person som sådan.

Den ene af de to medarbejdere, der stod for den største del af pressehåndteringen, M17, har forklaret, at den daværende administrerende direktør for Økonomiforvaltningen ikke var involveret i pressehåndteringen i et særlig stort omfang, selvom medarbejderen havde appelleret til ham om at involvere sig yderligere. Medarbejderen har forklaret, at hun havde ønsket, at den daværende direktør havde været mere involveret i dialogen med FJ og selve pressehåndteringen og har desuden forklaret, at det havde været en hård periode, da medarbejderen som "menig" medarbejder skulle stå for krisehåndtering af en overborgmester, som var rigtig fortørnet over situationen.

3.3.5 Særlig "mandsopdækning" af overborgmesteren

Kromann Reumert har modtaget en indberetning fra en anonym person, A1, som har forklaret, at han/hun vidste, at FJs personlige assistent i 2011 overværede sagen vedrørende julefrokosten, og at personen efterfølgende fik til opgave at mandsopdække overborgmesteren, når han indtog alkohol, samt sørge for, at FJ kom helt hjem uden at komme for tæt på kvinder. A1 har oplyst, at ordningen blev iværksat af den daværende administrerende direktør for at undgå en ny julefrokostsag.

Et kvindeligt tidligere medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har forklaret, at FJ ved festlige lejligheder ofte var omgivet af nogle embedsmænd, såkaldte "Frank-vagter", der skulle passe på FJ og sørge for, at han opførte sig ordentligt. Embedsmændene var ansat i overborgmesterens sekretariat, og det var nogle af FJs tætteste medarbejdere, heriblandt M23, som var FJs personlige assistent i 2018. Efter hendes opfattelse, blev vagterne formentlig indsat som et tiltag i forlængelse af julefrokosten i 2011. Hun har tillige forklaret, at "Frank-vagterne" ikke var nogen hemmelighed. I embedsværket og på politisk niveau var man bekendt med, hvor grelt det var med FJ.

M23 har forklaret, at episoderne til julefrokosten i 2011 ikke fik nogen betydning for M23s arbejde som personlig assistent for FJ i 2018. M23 har forklaret, at han som medarbejder i FJs sekretariat ofte var involveret i drøftelser og planlægning af FJs kalender, herunder spørgsmål om hvornår det var hensigtsmæssigt, at FJ ankom til og forlod diverse arrangementer. Dette havde dog altid været af rent koordineringsmæssige årsager, f.eks. hvis FJ skulle deltage i et arrangement tidligt dagen efter, og aldrig med det formål at sikre, at FJ ikke opførte sig upassende. Det havde heller aldrig været italesat over for M23, at FJ skulle have udfordringer i forhold til at opføre sig grænseoverskridende.

Tidligere administrerende direktør, M24, har forklaret, at det ikke var direkte italesat over for M24, at der skulle holdes øje med FJ til sociale arrangementer. Der var dog en underordnet dagsorden om at være opmærksom på FJ på grund af episoderne med FJ til julefrokosten 2011. M24 bemærkede, at FJ havde sit eget sekretariat, og at det var medarbejderne, der var ansat der, der havde opgaverne med at servicere FJ. Derfor kunne M24 ikke forestille sig, at M24 ville være blevet gjort formelt bekendt med eventuel mandsopdækning af FJ til julefrokoster. M24 kendte ikke til, at der skulle have været konkrete aftaler herom i den tid, han var administrerende direktør.

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat M25 har forklaret, at der nok til en vis grad blev holdt et "ekstra øje" på FJ til julefrokosten i 2014. M25 har forklaret, at man i forbindelse med julefrokosten i 2014 i en vis grad havde et øje på FJ, men at det var "uudtalt", og at der derfor ikke var nogen hverken formelle eller uformelle drøftelser mellem M25 og andre medarbejdere i sekretariatet eller med direktionen herom. M25 observerede ingen upassende adfærd fra FJ til julefrokosten i 2014.

Den nuværende administrerende direktør for Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M26, har forklaret, at han ikke var bekendt med begrebet "Frank-vagter". M26 har forklaret, at så vidt han ved, har der ikke - mens han har været ansat som administrerende direktør - været sat embedsmænd til systematisk at holde øje med FJ, når FJ deltog i sociale arrangementer eller lignende. M26 har forklaret, at som embedsmand og topchef er det en naturlig del af jobbet at holde et øje på sin politiske chef, når man sammen deltager i sociale arrangementer. Dette for at sikre, at der ikke generelt opstår episoder, hvor den politiske leder bliver fanget i uheldige situationer.

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M17, har i forhold til julefrokosten i 2011 forklaret, at da festen var gået i gang, blev M17 og flere af hendes kollegaer fra FJs sekretariat: M6, M1 og M18, opmærksomme på, at FJ dansede med en

gruppe på 5-6 yngre kvindelige kollegaer. M17 huskede, at de stod i en gruppe og dansede vildt og tæt, og at hun tænkte, hvorfor kvinderne gad at danse med FJ på den måde. Ifølge M17 var stemningen "kåd" hos både kvinderne og FJ. M17 oplevede, at kvinderne ved at danse på denne måde med FJ gjorde grin med FJ og ikke, at FJ opførte sig upassende over for dem. M17 bemærkede dog, at FJ dansede meget tæt med kvinderne set i forhold til hans position som overborgmester. M17 mente, at det var en uheldig situation. Ifølge M17 var nogle af de kvinder, som FJ dansede med, så unge, at de grundet deres unge alder kunne have haft svært ved at forstå, at det var en uheldig situation.

M17 og kollegaerne fra FJs sekretariat besluttede sig for, at de ville "skærme" FJ ved at danse rundt om FJ og de kvindelige kollegaer på dansegulvet. Dette gjorde de ifølge M17, fordi de som medarbejdere i FJs sekretariat følte et særligt ansvar for at beskytte FJ mod, hvad der kunne opfattes som uheldige situationer. De ville ikke sige direkte til FJ, at han burde stoppe med at danse med kvinderne. M17 kunne ikke erindre, hvor længe de dansede rundt om FJ og kvinderne, men mente det havde været ca. 30 minutter. Det lykkedes ikke at skabe opbrud i FJs dans med kvinderne, og herefter stoppede de med at danse rundt om gruppen, da de tænkte, at "det også var deres fest".

Senere på aftenen omkring kl. 24.00 mødtes en række medarbejdere fra FJs sekretariat med sekretariatschef M20. M20 forklarede dem, at FJ i løbet af aftenen havde danset med en række kvinder, der samme aften var gået til den daværende administrerende direktør, fordi de følte, at FJ var gået over strengen.

Så vidt M17 vidste, havde den daværende administrerende direktør orienteret M20 herom på et tidspunkt i løbet af aftenen. M17 huskede, at hun og de andre medarbejdere i FJs sekretariat fik dårlig samvittighed over, at situationen havde udviklet sig på denne måde, og at de talte om, at de burde have sendt FJ hjem fra festen. M17 var sikker på, at FJ var gået hjem på dette tidspunkt, da de ellers ville have sendt FJ hjem på dette tidspunkt.

3.4 Forflyttelser og karrierekonsekvenser

De involverede kvinder og øvrige relevante personer har haft mulighed for at udtale sig omkring eventuelle forflyttelser eller karrierekonsekvenser, og disse forklaringer er reflekteret i dette afsnit.

M3

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M3, har forklaret, at der et par måneder efter julefrokosten blev gennemført en intern omstrukturering i Københavns Kommune, hvilket M3 havde oplevet mange gange, og det var derfor ikke som sådan usædvanligt. Som led i omstruktureringen blev M3's team nedlagt, og M3 mistede sin stilling som teamleder. M3 tænkte ikke, at episoden og hendes efterfølgende ageren har været "karrierefremmende". M3 havde en klar fornemmelse af, at der i højere grad var blevet lagt vægt på hendes personlighed frem for hendes faglighed.

M12

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M12, har forklaret, at hun generelt var tilfreds med ledelsens håndtering af sagen, da de signalerede, at det var muligt at gå videre med sagen, hvis M12 ønskede dette. Når M12 ser tilbage på situationen i dag, er M12 dog ikke fuldstændig tilfreds med håndteringen, da hun følte, at alle de berørte personer kom til at stå alene med hver deres oplevelse. M12 var ikke bekendt med omplacering/sanktionering af dem, der havde stået frem vedrørende episoderne fra julefrokosten.

M12 har forklaret, at hun efterfølgende efter julefrokosten var bange for at møde FJ og havde en knude i maven, når hun var på rådhuset. De første par gange efter episoden, hvor de mødte hinanden, kiggede FJ ikke M12 i øjnene. Efter et par måneder normaliserede situationen sig, og M12 arbejdede senere sammen med FJ f.eks. ved forberedelse af KL møder. FJ nævnte aldrig noget om episoden over for M12.

M12 lod herefter episoden ligge. M12 ønskede ikke at gøre et stort nummer ud af episoden, og hun ønskede heller ikke at komme på tværs af direktionen og FJ. M12 tænkte i den forbindelse på, hvordan en eventuel sag ville påvirke hendes karriere,

og hun ikke ønskede at have "det navn" (som hende der gjorde et stort nummer ud af det) i kommunen. M12 nævnte, at i dag ville hun have håndteret sagen anderledes, men at det var en anden tid uden samme fokus på krænkelser.

M9

En tidligere ansat i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M9, har forklaret, at hun ikke var bange for at skulle møde FJ efter episoden, men hendes tidligere ambition om at skulle præsentere en af sine sager direkte for ham var dog forsvundet. M9 vendte det "indad", idet hun følte, at episoden var et udtryk for, at hun ikke havde formået at "sætte sig i respekt" over for FJ, der var hendes øverste chef. Det var M9 ked af, og hun følte, at det var en akavet situation at stå i som medarbejder.

I løbet af foråret 2012 blev det varslet, at en funktionsenhed skulle flytte fra rådhuset til Koncernservice som et led i en omstrukturering. M9 fik besked om, at hun skulle rykke med funktionsenheden til Koncernservice. M9 var ikke tilfreds med denne besked. M9 drøftede sin utilfredshed med relevante kontorchefer. M9 blev oplyst, at det var hendes stilling, der flyttede. Dette skyldtes blandt andet, at M9 refererede til M5, som flyttede til Koncernservice.

I situationen mente M9 ikke, at udflytningen af hendes stilling til Koncernservice havde noget at gøre med episoden med FJ. M9 havde på dette tidspunkt haft en hel del sygerelateret fravær. M9 tænkte derfor, at hendes sygefravær kunne være en del af begrundelsen, og hun egentligt blot var glad for, at Københavns Kommune ikke havde afskediget hende for hendes fravær i den forbindelse.

M2

Den tidligere chefjurist i Københavns kommune, M2, har forklaret, at hun ikke havde opfattelsen af, at nogen blev truet til at tie stille, hvis de henvendte sig med episoder.

M2 har forklaret, at hun ikke var bekendt med, at nogen af de involverede kvinder efterfølgende var blevet forflyttet eller havde fået nyt job.

M5

En tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen i Københavns kommune, M5, har forklaret, at han kunne forestille sig, at det måtte have været et svært dilemma for de involverede kvinder. Der var en udbredt opfattelse af, at FJs adfærd ikke havde været acceptabel, men kvinderne stod alle til strålende karrierer i Københavns Kommune, og efter M5s opfattelse var det nok ikke karrierefremmende at starte en personalesag mod overborgmesteren. M5 havde aldrig hørt om, at der var nogen medarbejdere i Københavns Kommune, der havde haft en sag mod en overborgmester, og derfor ville det også have været højst usædvanligt. M5 mente, at sagen havde haft en tilstrækkelig alvor til, at der kunne være rejst en eller flere personalesager, også set med "2011-briller".

M5 havde ikke konkret viden om, at nogen af de involverede kvinder blev forflyttet på grund af sagen.

M9 rykkede som medarbejder i Center for HR i foråret 2012 som led i en planlagt større omstrukturering til afdelingen Koncernservice, der var placeret uden for Rådhuset. M5 rykkede også i den forbindelse til Koncernservice. Tanken bag omstrukturen var, at Center for HR skulle rykke tættere på en række mere administrative opgaver, og havde således ikke noget med julefrokosten at gøre. M5 mente, at denne omstrukturering allerede var aftalt inden julefrokosten i 2011. M5 huskede, at M9 ikke havde været tilfreds med udflytningen.

M10

M10 har forklaret, at M3 flere år senere havde fortalt M10, at kvinderne ikke ønskede at stå frem og starte en personalesag, fordi de frygtede for eventuelle ansættelsesretlige konsekvenser heraf. Dette var M10 uforstående over for, da det havde været vigtigt for den daværende administrerende direktør, at kvinderne vidste, at ledelsen i givet fald ville stå bag dem. Det ville efter M10s opfattelse hverken have været karrierefremmende eller -hæmmende at have stået frem med en sag.

M8

En tidligere ansat i Københavns Kommune, M8, har forklaret, at hvis man i dag så på de kvinder, der havde været udsat for grænseoverskridende adfærd til julefrokosten, så havde de alle efterfølgende skiftet stilling. M8 oplyste, at der var en generel formodning om, at kvinderne var blevet hjulpet til at finde nye stillinger, dog uden at de var blevet opsagt. Efter M8s opfattelse, blev dette gjort for at beskytte kvinderne og undgå, at de en dag skulle sidde til møder med FJ eller på anden måde være i kontakt med ham. Det var således M8s opfattelse, at man enten flyttede kvindernes opgaver et andet sted hen, eller flyttede kvinderne selv. M8 vidste ikke, hvordan forflyttelserne formelt set fandt sted, men efter M8s opfattelse, så hjalp direktionen til. Det ville have været det naturlige.

M17

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M17, har forklaret, at så vidt hun vidste, var M12s arbejdsopgaver blevet ændret efter sagen efter ønske fra M12, da M12 ikke længere ønskede at sidde til møder med FJ.

P1

Et tidligere medlem af Borgerrepræsentationen, P1, har forklaret, at hun ikke havde kendskab til episoderne, der angiveligt skulle have fundet sted under Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011, idet julefrokosten blev afholdt, før P1 var tiltrådt som medlem af Borgerrepræsentationen. P1 hørte dog efterfølgende, at det arbejdsmiljømæssigt gik rigtig skidt for de kvinder, der havde været udsat for noget, og at de af denne årsag forlod Københavns Kommune. P1 kunne dog ikke bekræfte, om det var sandt eller falskt.

P2

Et medlem af Borgerrepræsentation i Københavns Kommune, P2, har forklaret, at hendes eget indtryk af kulturen på rådshuset er, at man holder sin kæft. P2 har selv haft følelsen af, at hun ville modtage opbakning, hvis der skulle ske hende selv noget. P2 kan godt forstå, hvis man som nyansat eller studentermedhjælper i kommunen tænker: "Jeg kan vælge at sige det her til nogen, for derefter at blive forflyttet andetsteds hen". P2 oplyste, at hun har hørt historier om, at personer med dårlige oplevelser med FJ er blevet forflyttet. P2 kunne dog ikke selv give konkrete eksempler på personer, der var blevet flyttet af den grund. P2 erindrer, at der ved sidste kommunalvalgkamp i 2017 var nogle feministiske aktivister, der overvejede at lave nogle klistermærker med hashtagget "metoo" der skulle klistres på FJ's valgplakater.

4. KOMMISSORIETS PKT. 2 - EPISODE VEDR. KVINDELIGT MEDLEM AF BORGERREPRÆSENTATIONEN 2017

4.1 Den forhenværende overborgmesters egen erindring

Den 16. oktober 2020 bragte Jyllands-Posten en artikel vedrørende en episode i 2017, hvor et tidligere kvindeligt medlem af Københavns Kommunes Borgerrepræsentation angiveligt blev udsat for grænseoverskridende adfærd fra FJs side. I artiklen blev kvindens navn ikke nævnt, men det fremgik, at kvinden igennem flere år havde været folkevalgt politiker på Københavns Rådhus for et andet parti end Socialdemokratiet.

FJ har forklaret, at han ikke var bekendt med beskyldningerne om, at han i 2017 skulle have krænk et tidligere medlem af Borgerrepræsentationen, før han i efteråret 2020 fik et opkald fra Jyllands-Posten. FJ modtog opkaldet i efterårsferien 2020, formentligt en onsdag aften kl. 21.00. I forbindelse med Jyllands-Postens henvendelse fik FJ tilsendt en mail indeholdende en beskrivelse af en episode i Snapstinget i 2017, der vedrørte et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen. FJ kendte godt det kvindelige medlem, P1, som episoden omhandlede. FJ kendte kun P1 som en ung fremadstormende politiker, som godt kunne lide at feste. FJ havde lagt mærke til, at P1 ofte blev hængende for at deltage i sociale sammenkomster i Snapstinget, når et møde i Borgerrepræsentationen var slut.

FJ har om episoden forklaret, at han efter et møde i Borgerrepræsentationen i november 2017 satte sig sammen med P1, som sad med en række andre politikere, herunder blandt andet P3. FJ kom direkte fra mødet, og havde derfor ikke indtaget

alkohol. De andre i selskabet havde derimod siddet og drukket lidt. Forsamlingen blev siddende i nogen tid, og på et tidspunkt foreslog P1, at de skulle lege selskabslegen "jeg har aldrig". FJ kendte ikke legen og havde aldrig leget den før. FJ syntes det var en lidt pudsigt leg at lege i det forum, de befandt sig i. De begyndte legen, og P1 syntes efter lidt tid, at legen havde taget en kedelig drejning. P1 ville have, at legen fik en mere seksuel karakter, såsom "jeg har aldrig været i seng med et medlem fra Borgerrepræsentationen". Dette gik der lidt tid med, og de fik alle et par øller indenbords. FJ huskede, at aftenen sluttede for ham ved, at han gik ind på sit kontor for at tale hans møder for den næste dag igennem med den daværende sekretariatschef, hvorefter han tog hjem.

FJ huskede ikke andet fra den episode, før end han læste om den i Jyllands-Posten, samt da han blev fortalt om den i forbindelse med den af Socialdemokratiet iværksatte advokatundersøgelse. FJ havde aldrig talt med P1 om episoden, ligesom at han heller aldrig havde talt med andre om episoden.

4.2 Den involverede kvindes beretning om episoden

Det kvindelige tidligere medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, P1, hvis episode blev beskrevet i Jyllands-Postens artikel af 16. oktober 2020, har indledningsvist forklaret, at hun fik at vide, at hun skulle passe på FJ, da hun tiltrådte som medlem af Borgerrepræsentationen.

Vedrørende den i Jyllands-Posten beskrevne episode, har P1 forklaret, at hun i 2017, efter et møde i Borgerrepræsentationen, sad sammen med nogle politikere og drak øl i Snapstinget. De sad omkring 8-10 personer rundt om et bord og legede en leg. P1 sad for enden af bordet. Langs bordet ved siden af hende sad et mandligt socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentationen, P3, som hun havde en god og venskabelig relation til. Ved siden af P3 sad FJ. På et tidspunkt mærkede P1, at nogen tog hendes ben op på sit skød og nussede det. Først troede P1, at det var P3, der nussede hendes ben, og hun kiggede derfor hen på ham med blikket "du er mærkelig". Da P3 kiggede uforstående tilbage på hende, kiggede P1 ned under bordet og så, at det var FJ, der nussede hendes ben. P1 ville ikke gøre en for stor situation ud af det og trak derfor blot sine ben til sig.

Episoden gentog sig dog tre gange, og tredje gang fik P1 behov for at italesætte FJs opførsel. P1 huskede det som, at hun sagde "vil du ikke godt lade være med at nusse mine ben", og at hun derefter gik ud på toilettet, hvor FJ fulgte efter hende. FJ tog i den forbindelse fat i hende, hvorefter P1 bad ham om at lade være. P1 sad efterfølgende i omkring fem minutter på toilettet, fordi hun syntes, at situationen var ubehagelig. P1 var ikke bange for, at FJ kunne finde på at voldtage hende eller noget lignende, men FJ var beruset, og han forstod ikke et nej. Efter fem minutter regnede P1 med, at FJ var gået. Da hun imidlertid kom ud fra toilettet, stod FJ udenfor og ventede på hende. FJ tog fat i P1, og stillede hende op ad væggen ude foran toilettet. P1 skubbede ham væk og sagde til ham, at hun synes det var enormt ubehageligt, og at de skulle gå ind til de andre i Snapstinget, hvilket de gjorde. P1 fortalte ikke nogen om episoden, da hun sluttede sig selskabet igen.

Ret hurtigt, efter at de havde tilsluttet sig selskabet igen, var FJ på vej hjem. Inden FJ gik, sagde han farvel til alle. I den forbindelse gav han P1 et kys på kinden og sagde "farvel skat". Dette skete foran de andre tilstedeværende personer. Et socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentation, P4, som var til stede den pågældende aften, reagerede på FJs adfærd og sagde; "det er da sjovt FJ, sådan taler du ikke til os andre", hvorefter FJ sagde; "vi ses" og forlod selskabet. P1 gik ti minutter efter FJ var gået. Hun ventede i ti minutter, idet hun ikke ville risikere at møde ham. P1 mødte heller ikke FJ igen den pågældende aften.

P3 ringede til P1 dagen efter mødet og sagde, at hvis hun ønskede at gå videre med sagen, så ville han gerne støtte op.

P1 var enormt pinlig over episoden til at starte med, hvorfor hun ikke talte med nogen om den. P1 er meget frimodig og festglad, og hun var med på den jargon, der var på rådhuset. P1 kan godt lide at gå til grænsen og er ikke finthøflende, og P1 var dengang bange for, at hun ville blive opfattet som finthøflende, hvis hun talte med andre om episoden.

P1 havde ingen drøftelser med FJ om episoden i perioden efter. FJ kontaktede ikke P1 eller undskyldte for sin opførsel. Efter P1s opfattelse ville FJ nok slet ikke anerkende det. P1 konfronterede heller ikke FJ med episoden efterfølgende.

Adspurgt om P1 orienterede nogen internt i kommunen om episoden i 2017, har P1 forklaret, at hun fortalte et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen, P5, om episoden under en fortrolig samtale. P1 huskede dog ikke, om hun fortalte medlemmet om hele episoden i 2017, herunder om hun kun fortalte om hånden på benet, eller om hun også fortalte om den efterfølgende episode på toilettet. P1 kunne ikke se, hvad det skulle gavne hende at fortælle andre embedsmænd om det. P1 huskede samtalen med det kvindelige medlem af Borgerrepræsentation, P5, som, at hun sagde til P1, at hun ville støtte P1, hvis hun ville gå videre med sagen. Men der var P1 slet ikke. P1 var ikke klar til at gå videre med sagen.

4.3 Øvrige forklaringer

P3s forklaring om episoden

Et socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, P3, har forklaret, at episoden vedrørende P1 fandt sted efter et møde i Borgerrepræsentationen, hvor deltagerne til mødet sad og drak øl i Snapstinget. P3 sad ved et bord, hvor P1 sad ved siden af ham på hans højre side, og FJ sad ved siden af ham på hans venstre side. P4 og et yderligere antal medlemmer af Borgerrepræsentationen sad også rundt om bordet. P3 har forklaret, at bordet og stolene i Snapstinget var meget gamle, og at man ikke kunne side afslappet ved bordet, medmindre at man strakte sine ben ud under bordet. Derudover sad man tæt sammen rundt om bordet. P3 har forklaret, at deltagerne fik et par øl og rødvin at drikke, da mødet var slut. P1 sad med sine ben udstrakt og flugtende med bordsiden, hvor P3 og FJ sad. P1 havde - muligvis grundet den sparsomme plads - benene ind under P3s ben. P3 observerede da, at FJ lagde sin hånd ned på den nederste del af P1s ene ben og aede det, hvorefter P1 trak benet tilbage. P1s ben var ikke så lange, at FJ kunne nå længere op på hendes ben. P3 har forklaret, at han i situationen syntes det var underligt, hvad han så.

P1 har efterfølgende fortalt P3, at situationen gentog sig, herunder at FJ aede hendes ben to gange, hvilket P3 ikke med sikkerhed kunne sige skete. P3 huskede alene, at han så det ske én gang. Adspurgt om P1 på noget tidspunkt højlydt sagde fra over for FJ eller rejste sig og gik, har P3 forklaret, at det gjorde hun ikke. Der var ingen scene eller dramatik. P3 har forklaret, at de alle tre blev siddende et par timer efter, måske to timer. P3 erindrede ikke, at P1 eller FJ på noget tidspunkt forlod bordet. Det var i hvert fald ikke noget, P3 lagde mærke til. P3 kunne dog ikke udelukke, at nogen af dem skulle have forladt bordet for at gå på toilettet.

P3 ringede til P1 dagen efter, at episoden fandt sted, for at høre om hun var okay, samt om hun havde tænkt sig at gøre noget ved det. P1 oplyste, at hun ikke ville gøre noget ved episoden.

P3 gik ikke selv videre med sagen, da P1 ikke ønskede dette. P3 ville have konfronteret FJ, hvis P1 havde udtrykt, at episoden havde været for meget.

P3 har forklaret, at P1s partis presstjeneste nogle uger efter episoden havde stor interesse i sagen op til kommunalvalget, fordi de syntes, at sagen skulle køres mod FJ. Det ønskede P1 dog ikke. Dette fortalte P1 selv P3 om.

P2s forklaring

Et medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, P2, har forklaret, at hun i forbindelse med valgkampen i november 2017 mødte P1, der fortalte P2 om hendes oplevelse med FJ i 2017. P2 har forklaret, at hun i første omgang huskede samtalen med P1 således, at P1 havde fortalt, at hun en gang oplevede, at FJ tog hende på låret. P1 havde i den forbindelse trukket benet til sig, hvorefter FJ igen havde lagt hånden på hendes lår. P1 sagde til sidst højlydt fra over for FJ og bad ham fjerne sin hånd.

Efterfølgende den 4. oktober 2020 havde P2 en skriftlig samtale og senere den 14. oktober 2020 en mundtligt telefonsamtale med P1 via messenger. P1 fortalte i forbindelse med telefonsamtalen, at episoden med FJ havde fundet sted i forlængelse af et møde i Borgerrepræsentationen under valgkampen i november 2017, hvor nogle af deltagerne efterfølgende

havde samledes i Snapstinget for at drikke øl. P1 forklarede ved denne samtale, at FJ ikke havde taget P1 på låret, men at FJ derimod havde rørt hendes fod. P1 forklarede endvidere til P2, at hun under mødet ikke blot sagde fra over for FJ, men faktisk trak sig fri fra FJs berøring, rejste sig og gik ud på toilettet, hvor FJ fulgte efter hende. Ude på toilettet pressede FJ hende op imod en væg, hvorefter P1 rev sig løs og gik sin vej.

P2 har forklaret, at hun i forbindelse med at den nye overborgmester kom til i oktober 2020 drak en øl efter et møde i Borgerrepræsentationen, hvor hun talte med det socialdemokratiske medlem af Borgerrepræsentationen, P4. P4 fortalte P2, at han havde observeret FJs udviste adfærd over for P1 ved episoden i Snapstinget i november 2017, idet han selv havde været til stede. P4 fortalte P2, at han havde konfronteret FJ med hans udviste adfærd. Hvornår og hvordan P4 havde gjort dette, var P2 ikke bekendt med.

P4s forklaring

Vi har rettet henvendelse til P4 med henblik på at høre hans forklaring om forløbet, men P4 har ikke responderet herpå.

M24, 26 og 27s forklaringer

Den nuværende administrerende direktør for Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, M26, har forklaret, at så vidt han vidste, havde Økonomiforvaltningen aldrig hørt om sagen før Jyllands-Postens henvendelse, og M26 havde aldrig selv modtaget henvendelser eller lignende herom i den periode, hvor han havde været administrerende direktør. M26 var blevet oplyst af kontorcheferne i Borgerrepræsentationens sekretariat om, at de heller ikke havde kendskab til sagen, før den kom i avisen.

M26 havde ikke drøftet sagen med de to tidligere administrerende direktører M27 og M24 og kunne derfor ikke afvise, at de kunne have viden herom. Dette er ved senere interviews med M27 og M24 blevet afkræftet.

A1s indberetning

Af en indberetning modtaget fra en anonym person, A1, fremgår, at A1 i september måned blev kontaktet af et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen, der betroede A1, at hun havde været udsat for grænseoverskridende adfærd fra overborgmester FJs side. A1 har i sin indberetning oplyst, at forløbet med kvinden er beskrevet anonymt i Jyllands-Posten, samt at A1 senere fik bekræftet detaljerne fra episoden af to socialdemokrater P3 og P4, som var til stede den aften, hvor episoden fandt sted.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger

Vedrørende kommissoriets pkt. 2 er FJ blevet foreholdt de væsentligste elementer fra indberetningerne modtaget fra P1 og P3. FJ har hertil forklaret, at han ikke husker, at han skulle have nusset P1 på benet. FJ har forklaret, at de legede en selskabsleg, og at han ikke kan afvise, at han rørte ved P1s underben i løbet af eller i forbindelse med selskabslegen. FJ har forklaret, at han ikke var beruset under legen eller i øvrigt den aften. Han har desuden forklaret, at han ikke fulgte med P1 ud til toilettet.

4.4 Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering af episoden i 2017

I forbindelse med undersøgelsen af kommissoriets pkt. 2, er der ikke fremkommet oplysninger, der indikerer, at Økonomiforvaltningen har oprettet en sag eller på anden måde håndteret episoden. At episoden ikke har været håndteret af Økonomiforvaltningen understøttes af forklaringerne fra P1, P3 og FJ. P1 har således forklaret, at hun ikke ønskede at gå videre med episoden som en sag. P3 har forklaret, at han ikke ønskede at gå videre med episoden som en sag, når P1 ikke ønskede dette, og FJ har forklaret, at han ikke har talt med nogen om episoden.

5. KOMMISSORIETS PKT. 3 - ØVRIGE EPISODER I PERIODEN 1. JANUAR 2010 TIL 29. OKTOBER 2020

5.1 Den forhenværende overborgmesters egen erindring

Inden FJ blev foreholdt konkrete indberetninger modtaget vedrørende kommissoriets pkt. 3, har FJ indledningsvist forklaret, at han, udover kommissoriet pkt. 1 og pkt. 2, ikke havde haft personalemæssige sager eller modtaget henvendelser herom i sin tid som overborgmester. FJ blev endvidere aldrig informeret om henvendelser fra sin sekretariatschef eller administrerende direktør. FJ havde selv en oplevelse af, at han var en meget åben og tilgængelig person, som man kunne komme til.

FJ har forklaret, at der på et tidspunkt gik et rygte i pressen om, at FJ skulle have klappet en kvinde bagi. Rygtet blev dog efterfølgende afvist blankt af kvinden selv. Trods dette havde politikere prøvet at fastholde et billede af FJ som værende en person, der kunne finde på at krænke kvinder. FJ har forklaret, at sådanne rygter dog aldrig havde et konkret indhold.

Julefrokosten havde for FJ den betydning, at han afstod fra at deltage i alle efterfølgende julefrokoster, når revyen var færdig. FJ havde måske danset en dans eller to, men det havde aldrig givet anledning til kritik af ham. FJ havde også efter julefrokosten i 2011 nydt alkohol med sine politikere og embedsmænd, som han rejste rundt med, og dette havde heller aldrig givet anledning til kritik af ham.

5.2 Modtagne indberetninger

5.2.1 Episode 1 (2010)

Den involverede kvindes forklaring om episoden

En kvindelig tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M28, har forklaret, at hun i første kvartal af 2010 var udsat for en episode med FJ.

M28 har forklaret at hun, FJ og en række kollegaer fra overborgmesterens sekretariat i 2010 mødtes til fredagsbar hos den daværende sekretariatschef i overborgmesterens sekretariat M29, for at ryste sekretariatet sammen. Senere på aftenen tog seks til syv stykker af dem videre i byen på en bar der hed "Dyrehaven". Der var mange mennesker, og de sad tæt sammen ved nogle langborde. M28 sad med FJ ved sin venstre side. Der blev sat fadøl på bordet, og stemningen var god. På et tidspunkt sagde M28 noget og sluttede sætningen med; "det skal man ikke kimse af". FJ hørte dette og vendte sig om mod M28. FJ tog M28 på den øvre del af låret og sagde: "Jeg vil gerne kimse med dig". M28 blev dybt overrasket, men ville ikke gøre en situation ud af det og ignorerede derfor FJs ageren. FJ fjernede hånden fra M28, og alle talte videre. M28 erindrede ikke, at nogen af de andre så episoden. På et tidspunkt gik selskabet i opløsning, og M28 var på vej ud af døren med FJ og nogle andre. På vejen mod døren gik de forbi baren, hvor der blandt andet sad en fremmed kvinde med ryggen til. FJ klappede kvinden åbenlyst på numsen og gik videre. Den fremmede kvinde kiggede på M28, og de så overraskede på hinanden, men M28 gik videre uden at gøre noget ved situationen. Efterfølgende splittede selskabet op, og M28 tog videre i byen med hendes veninde.

Episoden med FJ skete omkring midnat eller senere på natten. Det var M28s opfattelse, at FJ var ligeså beruset som alle andre den pågældende aften. M28 fortalte ikke den daværende sekretariatschef, M29, om episoden den pågældende aften eller senere. Hun ønskede ikke at gøre en sag ud af det eller sætte M29 i den situation, at han skulle sige det videre til FJ.

M28 har forklaret, at hun tænkte nærmere over episoden, da hun vågnede dagen efter. M28 overvejede, hvordan hun skulle reagere, hvis FJ opførte sig sådan igen en anden gang. M28 gjorde sig en del tanker om, at hun var et karrieremenneske, der skulle kunne se sig selv i spejlet. M28 besluttede sig derfor for, at hvis det skete igen, ville hun sige fra, og hun var indforstået med, at det - med FJ som politisk chef - måske kunne have karrieremæssige konsekvenser for hende, da M28 forestillede sig, at det ville være ydmygende for FJ at blive afvist.

M28 har forklaret, at hun overvejede konsekvenserne ved at konfrontere FJ, hvis episoden gentog sig. M28 tænkte på, hvad hun præcist skulle sige til ham, hvis det gentog sig. M28 ville sige noget med, at hun var glad for at arbejde i sekretariatet, at han var en dygtig politiker, men at hun ikke kunne acceptere hans opførsel. M28s analyse var, at hvis hun sagde noget i forbindelse med en eventuel ny krænkende adfærd, så kunne det medføre et tillidsbrud set fra FJs side, hvilket ville få stor indflydelse på hendes arbejdsrelation til ham og dermed muligheden for at løfte jobbet ordentligt. M28 brugte meget mental energi på episoden samt på at være forberedt, hvis der skete noget lignende igen – eller for at undgå at der skete noget igen. FJs magtposition og hendes egen jobposition i forhold til FJ betød en stor del for hendes reaktion og analyse af, hvordan hun skulle forholde sig til det og med hvilke konsekvenser til følge for hende selv. Hun forudså, at hun 'ville tabe' en konfrontation – fx ved at blive kørt ud på 'sidelinjen' i sekretariatet med den følge, at hun måtte finde et andet job. Da M28 mødte på arbejde igen mandag, havde hun ingen dialog med FJ om episoden. Hun tog heller ikke initiativ til det.

M28 har forklaret, at hun ca. en måned efter aftenen på Dyrehaven skulle med på en arbejdsrelateret tur til udlandet. FJ skulle med. Det var M28s første rejse med FJ og M28 skulle ledsage FJ på turen. M28 var bekymret for, at der kunne opstå en ny episode på rejsen. M28 kendte programmet for turen, og hun vidste, at de blandt andet skulle bade. Da M28 var nervøs for, at FJ ville opføre sig upassende igen, besluttede hun sig forud for turen at fortælle om hendes episode til to andre kollegaer, herunder til sekretariatschefen for Borgerrepræsentations sekretariat, M30, og den socialdemokratiske gruppeformand, P6, som også skulle med på turen. M28 fortalte de to kollegaer om episoden samt, at hun var bekymret for, at episoden skulle gentage sig. Så vidt M28 huskede, virkede de to kollegaer ikke overraskede over det, som hun fortalte, hvilket kom bag på M28. De to kollegaer var forargede på hendes vegne og kunne godt forstå hendes bekymringer. De udtrykte, at FJs opførsel var forkert. M28 ønskede ikke, at de skulle konfrontere FJ på hendes vegne. M28 advarede de to kollegaer om, at det kunne gå hen og blive en sag for FJ.

M28 fortalte ikke direktionen om sin episode med FJ, ligesom M28 heller ikke delte episoden med andre kolleger i overborgmesterens sekretariat, hverken i løbet af hendes ansættelsesperiode eller i årene derefter.

M28 har forklaret, at hun ikke oplevede andre episoder med FJ, siden hun fortalte de to kollegaer om episoden på Dyrehaven. M28 vidste ikke, hvad de to kollegaer havde gjort med hendes oplysninger, men M28 blev i hvert ikke udsat for episoder fra FJ på turen eller i forbindelse med andre rejser eller arbejdsmæssige situationer. M28 havde dog også taget sig sine forholdsregler på turen, f.eks. holdt hun afstand fra FJ i det omfang, det kunne lade sig gøre uden, at det virkede for akavet. M28 havde hele tiden været forberedt på, at episoden kunne gentage sig, og hun tænkte derfor over f.eks. at undgå at sidde ved siden af FJ m.v.

M28 har forklaret, at hun ikke havde oplevet andre episoder med FJ siden den gang i vinteren 2010. M28 havde oplevet halvlumre jokes i forbindelse med møder – dog ikke nødvendigvis initieret af FJ selv, og M28 havde hørt fra andre, at FJ kunne finde på at kommentere på kvinders udseende overfor andre mænd, f.eks. på den lange gang på rådhuset på vej ind til et møde med den pågældende.

M28 har forklaret, at FJ holdt en afskedstale for M28, da hun stoppede i sekretariatet i efteråret 2011. I talen refererede FJ til et tidligere møde med en virksomhed, hvor direktøren for virksomheden havde udtalt noget i retning af, at det var nogle kønne kvinder, som FJ havde ansat. Kommentaren var rettet mod M28 og en anden kvindelig tidligere direktør, M31, fra Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune. FJ nævnte i forbindelse med sin tale, at M28 på det møde havde sendt FJ et blik, "der kunne dræbe". M28 syntes på den ene side, at referencen understøttede, at FJ anskuede M28 som én, der ikke ville finde sig i nedværdigende kommentarer, men syntes dog omvendt også, at situationen var mærkelig, når FJ tidligere havde taget hende på låret og sagt noget upassende. Hele direktionen og alle medarbejdere i sekretariatet var til stede under talen og grinte, herunder M28 selv.

M18s forklaring

En tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M18, har forklaret, at hun vidste, at M28 havde været udsat for en verbal krænkelser på et tidspunkt, og at FJ angiveligt skulle have sagt til M28, at han gerne ville "kimse" med hende, hvilket hun

havde opfattet som en kommentar med seksuelle undertoner. Så vidt M18 vidste, havde M28 orienteret den daværende sekretariatschef i overborgmesterens sekretariat, M29, herom, som så havde talt med FJ om episoden.

FJs bemærkninger til de foreholdte indberetninger vedrørende episode 1

I forhold til M28s indberetning har FJ forklaret, at han sagtens kunne huske aftenen hjemme hos sekretariatschefen, M29. De fik gin og tonics, hvorefter de tog videre til Restaurant Dyrehaven. FJ huskede, at de ikke var der til de sene timer, fordi han havde arrangementer den efterfølgende dag. FJ huskede ikke, at han skulle have sagt "jeg vil gerne kimse med dig". FJ pointerede, at han foreslog M28 som konstitueret sekretariatschef, da den daværende sekretariatschef senere fik nyt job. M28 fik den stilling frem til, at hun skiftede job. FJ og M28 havde rejst meget sammen, og FJ havde aldrig haft noget at ud-sætte på hendes faglighed eller servicering af ham, hverken fagligt eller praktisk i forhold til planlægninger af rejse m.m.

5.2.2 Episode 2 (2014)

Den involverede kvindes forklaring om episoden

Et kvindeligt tidligere medlem af Borgerrepræsentationen, P1, har forklaret, at hun første gang hilste på FJ til et KL-topmøde formentlig omkring midten af 2014. P1 hilste sammen med sin gruppeformand, P7, på FJ. I den forbindelse trak FJ hende ind til sin krop og kyssede hende på kinden, hvilket P1 synes var upassende. P7 spurgte i den forbindelse FJ, om han ikke havde lært, at han ikke skulle slikke unge piger i øret, hvilket FJ ikke syntes var sjovt.

FJs bemærkninger til den foreholdte indberetning vedrørende episode 2

I forhold til P1s indberetning vedrørende denne episode har FJ forklaret, at han alene kan genkalde situationen på baggrund af det, som han fik oplyst i forbindelse med hans deltagelse i Socialdemokratiets advokatundersøgelse. FJ har forklaret, at han sagtens kunne have givet P1 et kindkys, hvilket var normalt at gøre inde på rådhuset. FJ kunne ikke genkalde, at P7, som han kender fra længere tid tilbage, på noget tidspunkt skulle have givet ham en kommentar som beskrevet. Hvis P7 havde gjort dette, så ville FJ have husket det. FJ bemærkede, at nogle politikere havde et ønske om at fastholde FJ som en krænkende person, men det havde P7 aldrig haft.

5.2.3 Episode 3 (2018)

A2s indberetning om episoden

Via indberetningssystemet har Kromann Reumert modtaget en indberetning fra en anonym person, A2. Af indberetningen fremgår, at A2, i forbindelse med julefrokosten på Københavns Rådhus i 2018, var udsat for, at FJ henvendte sig til A2, hvorefter han lænede sig ind til et kram og kyssede A2 på kinden. A2 mærkede, at FJ var beruset, og henvendte sig til en person, som FJ arbejdede tæt med. A2 fortalte personen om episoden og opfordrede personen til at sende FJ hjem for derved at undgå, at adfærden gentog sig.

FJs bemærkninger til den foreholdte indberetning vedrørende episode 3

I forhold til indberetningen vedrørende denne episode har FJ forklaret, at han aldrig havde fået at vide fra sine medarbejdere i sekretariatet, at han skulle gå hjem. FJ har videre forklaret, at han nok i perioden efter 2011 havde givet et kram eller kindkys for at sige tak til deltagerne i revyen, men det havde han ikke gjort i forbindelse med dans eller i andre sammenhænge.

5.2.4 Episode 4 (2020)

Den involverede kvindes forklaring om episoden

Et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, P8, har forklaret, at hun var udsat for en episode i forbindelse med nytårskuren afholdt på rådhuset i 2020. I løbet af aftenen blev der serveret en masse alkohol, og da klokken var omkring 23.00 tænkte P8, at hun nok måtte se at komme hjem, da hun var blevet en smule "tipsy" og skulle på arbejde dagen efter. P8 ledte derfor efter de personer, som hun skulle sige farvel til, inden hun gik. På et tidspunkt fik P8 øjenkontakt med FJ, der sagde til hende, at de vist ikke havde hilst ordentligt på hinanden. FJ rakte hånden til P8 for at hilse. P8 tog imod FJs hånd, og i samme øjeblik trak FJ hende ind til sig, lagde sin hånd på hendes lænd, og gav hende det absolut

mest vådeste kys på kinden, som P8 nogensinde havde fået. FJ brugte sin tunge i forbindelse med kysset. P8 var meget forbavset og efter et par sekunder, hvor hun ikke vidste, hvordan hun skulle reagere, trak hun sig tilbage. P8 var chokeret og vidste ikke, hvad hun skulle sige.

I stedet for at skælde FJ ud for det han netop havde gjort, begyndte P8 at skælde ham ud for den politik, som han førte. P8 kom i den forbindelse på et tidspunkt til at sige "fuck dig" til FJ, hvilket FJ blev chokeret og ophidset over. FJ sagde, at det ikke var okay at bruge ordet "fuck" imod hinanden, og at han var et ordentligt menneske, en familiefar og humanist, hvorfor hendes brug af skældsord ikke var okay. Efter episoden tog P8 hjem. Hun syntes, at episoden var meget ubehagelig. P8 var ikke opmærksom på, om nogen overværede episoden. Hun havde selv travlt med at komme hjem efter episoden, og hun søgte derfor heller ikke nogen personer at dele historien med den aften. P8 har forklaret, at lyset var dæmpet på det tidspunkt på aftenen, hvor episoden fandt sted, og at der var tyndet ud i antallet af deltagere.

En uge efter episoden var P8 til et møde i Borgerrepræsentationen, hvor hun gik ind i Snapstinget, hvor FJ sad med sine mandlige partifælder. Da P8 trådte ind i rummet, blev der helt stille. Hun var overbevist om, at FJ havde fortalt sine partifæller om episoden, hvilket skabte en ubehagelig stemning i rummet. Indtil den dag havde P8 ikke haft i sinde at fortælle nogen om hendes episode til nytårskuren. Men den dag besluttede P8 sig for at fortælle om sin episode til to daværende medlemmer af Borgerrepræsentationen P9 og P10. Den ene kollega, P10, var desværre ikke overrasket over at høre om P8s oplevelse. Han begyndte selv at fortælle om andre episoder, som han havde hørt om i løbet af årene. P8 fortalte ikke om episoden til nogen i hendes gruppe på det tidspunkt, ligesom P8 ikke orienterede nogen internt i kommunen.

I løbet af sommerferien i 2020 begyndte episoden fra nytårskuren at fylde igen i P8s tanker, da sexismen på arbejdspladser og i politik igen blev debatteret i medierne. P8 gik på det tidspunkt en stor bue uden om FJ, når hun så ham, og hun var opmærksom på at bruge andre indgange til mødelokaler m.v. end dem, som FJ brugte. I forlængelse heraf besluttede P8 sig for at afgive et interview, hvor hun beskrev den episode, som hun havde været udsat for. P8 ville gerne sætte fokus på den generelle kultur, der herskede på rådhuset, idet det var vigtigt for hende at pointere, at sexismen forekom specifikke steder, og at der generelt var en rådden kultur på rådhuset i København. P8 ønskede ikke at angive FJ ved navn, da dette ville skabe medieopmærksomhed på hende og på FJ og ikke på den generelle kultur på rådhuset.

Inden P8 deltog i interviewet, delte hun sin oplevelse med sin partigruppe og fortalte dem, at det var FJ, det hele drejede sig om. Partigruppen opfordrede hende i den forbindelse til at blive til spisning efter næste møde i Borgerrepræsentationen, idet de pointerede overfor hende, at hun havde ret til at være der på lige fod med alle andre. Partigruppen koordinerede og sørgede endvidere internt for, at hun aldrig gik alene rundt på rådhuset. Det var P8s partigruppes holdning, at P8 selv bestemte, hvor meget hun ville dele med offentligheden. De støttede hende uanset hvad.

Efter afgivelsen af interviewet oplevede P8 på det efterfølgende møde i Borgerrepræsentationen, at FJ hele tiden kiggede på hende. FJ kiggede på hende under selve mødet og efterfølgende i læsesalen (det midlertidige snapseting under covid-19-perioden), hvilket P8 oplevede meget intimiderende. Under spisningen i læsesalen satte en person fra FJs partigruppe, P11, sig på et tidspunkt ved samme bord som P8. Da FJ bemærkede dette, kaldte han P11 tilbage til sin partigruppe. FJ knyttede en bemærkning om, at han skulle komme tilbage til "herreløgen", som P8 havde kaldt dem.

P8 har forklaret, at episoden påvirkede hende, idet hun som medlem af Borgerrepræsentationen ikke kunne agere, som hun havde lyst til inde på rådhuset. F.eks. havde P8 ikke lyst til at agere ordfører inde i salen, idet hun ikke ønskede, at FJ skulle være ordstyrer for hende og fortælle hende, hvornår hun skulle tale og tie. Generelt mærkede P8 et ubehag, når hun sad i salen.

P1s forklaring om episoden

Et tidligere medlem af Borgerrepræsentationen, P1, har forklaret, at der var meget korridorsnak på rådhuset, og at hun i den forbindelse ikke vidste, hvad der var sandt og forkert. P1 huskede dog, at en yngre kvinde fra et parti engang for nylig, formentlig i 2020, oplevede krænkende adfærd fra FJ.

FJs bemærkninger til den foreholdte indberetning vedrørende episode 4

I forhold til indberetningen modtaget fra P8 vedrørende episoden har FJ forklaret, at P8 ikke refererede til nytårskuren i 2020, som kun blev holdt for Økonomiforvaltningens medarbejdere, men at hun refererede til nytårsmiddagen i 2020, hvor blandt andet også kongehuset deltog. FJ havde i den forbindelse sit eget bord, som han sad ved, og han holdt en tale i festsalen, hvor han takkede for det år, der var gået. Efter hovedretten introducerede FJ et underholdningsbidrag, som det år bestod i, at Caroline Henderson skulle spille. Da desserten var spist rejste FJ sig og tog sine gæster fra sit bord med sig ind i Borgerrepræsentationen mødesal, hvor de fik kaffe og chokolade. Da det var overstået, sluttede de af med øl eller drinks i festsalen. FJs opgave til nytårsmiddagen var som regel at sørge for, at alt gik ordentligt for sig. FJ og hans sekretariatschef, M30, plejede altid at tage hjem, efter de havde fået sig en øl eller to i festsalen. FJ oplyste, at han genkaldte sig situationen, hvor han og P8 omkring kl 23.00 mødtes i Festsalen, hvor FJ ville hilse på P8 og ønske hende velkommen på rådhuset og i Borgerrepræsentationen. FJ gav hende et kram og muligvis også et kort kindkys. P8 angreb herefter FJ for hans, i hendes øjne, borgerlige politik. FJ svarer noget i retning af, at det ikke var den måde, de normalt talte sammen på tværs af partier, når de fejrede byens styre ved nytårstid i samarbejde med deres samarbejdspartnere. FJ havde ingen yderlige kontakt med P8 i løbet af 2020.

FJ oplyste endvidere, at han også huskede situationen fra det sidste Borgerrepræsentationen møde inden hans afgang som overborgmester. Efter mødet i Borgerrepræsentationen omkring kl 21.30 spiste FJ i Biblioteket, som var midlertidig Snaps-ting under Corona. Ved bordet sad efter FJs hukommelse fire andre personer. På et tidspunkt gik en af de fire personer over til nabobordet, hvor mange fra P8s partigruppe sad, herunder P8. På et tidspunkt kaldte en af personerne, P3, der sad tilbage ved FJs bord på personen. Personen sagde med et "glimt i øjet", at vedkommende hellere må komme tilbage til sit bord og ikke komme for tæt på P8s parti. FJ oplyste, at han ingen bemærkninger havde til situationen, som han anså for at være en helt godmodig kammeratlig bemærkning.

5.3 Øvrige indberetninger

Kromann Reumert har som led i undersøgelsen afholdt interviews med de tre af de fem personer, der har varetaget positionen som administrerende direktør i Økonomiforvaltningen i Københavns Kommune den periode, som kommissoriets punkt 3 dækker over (2010-2020). To personer, der tidligere har varetaget positionen som administrerende direktør i den periode, som kommissoriets punkt 3 dækker over, har ikke ønsket at deltage i undersøgelsen, herunder den person, der varetog positionen som administrerende direktør på tidspunktet for julefrokosten i 2011.

Alle de interviewede administrerende direktører har oplyst, at de ikke har modtaget særskilte indberetninger fra personer, der har været udsat for grænseoverskridende adfærd fra FJ.

Kromann Reumert er desuden blevet gjort bekendt med, at Københavns Kommunes Borgerrepræsentation har etableret en whistleblower-ordning. Kromann Reumert er fra den uafhængige borgerrådgiver, der administrerer whistleblower-ordningen, blevet oplyst, at der ikke indgået indberetninger til whistleblower-ordningen om forhold, der kunne være af betydning for Kromann Reumerts vurdering af eventuel grænseoverskridende adfærd i relation til sexchikane, uønskede seksuelle tilnærmelser eller lignende vedrørende FJ.

5.4 Dementerede episoder

Kromann Reumert har fra flere vidner modtaget oplysninger om tre konkrete episoder, der angiveligt skulle have fundet sted mellem FJ og tre navngivne kvinder. Disse tre påståede episoder er ikke nærmere beskrevet ovenfor. Dette skyldes, at vi som led i undersøgelsen har været i dialog med de tre kvinder, der alle har afvist, at de pågældende episoder med FJ har fundet sted.

6. FAKTUEL VURDERING AF DE INDBERETTEDE EPISODER

Kromann Reumert har i alt modtaget oplysninger om 12 episoder vedrørende henholdsvis kommissoriets punkt 1, 2 og 3.

I forbindelse med fastlæggelsen af hvilke forhold, der faktisk kan lægges til grund, skal det indledningsvist bemærkes, at der i en undersøgelse som den gennemførte bør udvises en vis forsigtighed, når de enkelte episoder skal vurderes.

Et særligt aspekt i forbindelse med vores undersøgelse er, at det har været muligt at deltage i undersøgelsen som anonym, hvilket nogle af de involverede har valgt (enten i forhold til FJ eller i forhold til både FJ og Kromann Reumert). Ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv er der betænkeligheder forbundet med at tillægge anonyme vidneforklaringer bevismæssig vægt, da en indberetning fra en person, hvis identitet ikke kan oplyses til FJ, fratager ham muligheden for at forholde sig i detaljen til det forklarede, og herunder redegøre for sin relation til den pågældende. Som følge af disse betænkeligheder har vi i det følgende ved vores faktuelle vurdering alene fundet at kunne lægge anonyme indberetninger faktisk til grund, såfremt disse også er blevet støttet af forklaringer fra interviewede, hvis identitet vi har haft adgang til at oplyse FJ om.

Et andet forhold, som har givet os anledning til bevismæssige overvejelser, vedrører de tilfælde, hvor der i relation til en konkret episode alene er afgivet én forklaring fra en person (den involverede kvinde eller et vidne) og en afvigende forklaring fra FJ, og det derfor bliver en ren ord-mod-ord situation mellem de to. I en del af disse tilfælde har vi modtaget forklaringer fra såkaldte andenhandsvidner, der ikke selv har observeret en episode, men af anden vej har fået kendskab til episodens eksistens. Andenhandsvidner kan ikke tillægges den samme vægt som vidner, der selv direkte har overværet en episode. Ved vurderingen af, om andenhandsvidner kan tillægges nogen betydning overhovedet, og i givet fald hvilken, er det relevant at lægge vægt på, under hvilke omstændigheder disse er gjort bekendt med episoderne, herunder om de er orienteret umiddelbart efter den konkrete episode har fundet sted eller senere, og om dette er sket direkte af den berørte eller på anden vis.

Endelig er det relevant at bemærke, at der for en del af episoderne er tale om forløb, der tidsmæssigt ligger en del år tilbage, og hvor nogle af de involverede personer har været påvirket af alkohol. I lyset af dette aspekt har vi været tilbageholdende med at lægge vægt på forklaringer, der har været generelle og upræcise i deres beskrivelse af konkrete episoder. Endelig har vi ved vores vurdering af de indberettede episoder i det følgende foretaget en isoleret bedømmelse af den enkelte episode.

Det skal understreges, at vi i de tilfælde, hvor vi i det følgende konkluderer, at det ikke med den fornødne sikkerhed kan fastslås, hvad der faktisk er sket, når frem til denne konklusion, fordi et givet faktum normalt ikke vil kunne lægges til grund som bevist, såfremt to personer har forklaret forskelligt, og der ikke er yderligere vægtige beviser. I de tilfælde, hvor vi i det følgende konkluderer på denne måde, kan vores konklusion derfor ikke tages til indtægt for, at forløbet ikke har fundet sted, eller at vi har anset de interviewedes forklaringer for utroværdige.

6.1 Kommissoriets pkt. 1 - Økonomiforvaltningens julefrokost 2011 og den efterfølgende sagshåndtering

Kromann Reumerts har i alt afdækket syv relevante episoder vedrørende kommissoriets punkt 1 omkring julefrokosten i Økonomiforvaltning i Københavns Kommune i 2011.

Episode 1, 2, 4 og 7

For de fire episoder; episode 1, episode 2, episode 4 og episode 7 har vi været i kontakt med de involverede kvinder, der ved interview har afgivet en forklaring omkring episoden. De fire involverede kvinder har alle bidraget med detaljerede og troværdige forklaringer om, hvad de hver for sig oplevede under julefrokosten i 2011.

6.1.1 Episode 1

Vedrørende episode 1 har Kromann Reumert fra den involverede kvinde, M9, fået forklaret, at FJ - i forbindelse med at de dansede sammen til julefrokosten - pludselig stak sin tunge lidenskabeligt i øret på hende. M9 har forklaret, at FJ slikkede hende i øret godt og grundigt mellem 5 til 10 sekunder og på en måde, som hun ikke havde oplevet før. M9 har desuden forklaret, at hun efterfølgende drøftede episoden med sin kontorchef, tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen, M5. M5

har forklaret, at han en af dagene kort tid efter julefrokosten havde en drøftelse med M9, hvor hun bekræftede, at hun havde været involveret i en episode med FJ.

FJ har forklaret, at han godt kan erindre, at han dansede med M9, og at det godt kunne være, at han havde forsøgt at kindkysse hende, og som følge af, at øre og kind sidder tæt på hinanden, måske havde ramt hendes øre, men at han ikke kunne finde på at stikke sin tunge i øret på nogen. FJ har forklaret, at episoden lå lang tid tilbage, samt at han havde lyst til at sige, at episoden ikke havde fundet sted.

Et vidne, M13, har forklaret, at hun så M9 blive slikket i øret af FJ til julefrokosten i 2011. Derudover har et vidne, M12, forklaret, at hun så FJ danse med M9 på en måde, der var grænseoverskridende for M9. Vi har desuden afholdt interviews med tre yderligere vidner, der alle har bekræftet at have kendskab til, at M9 var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i 2011 dog uden selv direkte at have overværet den konkrete episode.

M9s detaljerede forklaring omkring episoden støttes således af vidneforklaringerne fra M13 og M12, ligesom M9s efterfølgende adfærd både i løbet af aftenen og efterfølgende, herunder hendes samtale med tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen, M5, underbygger hendes forklaring. Også FJs egen forklaring underbygger i nogen grad M9s forklaring, idet han har forklaret, at der har været kontakt mellem ham og M9 på dansegulvet, og at han ikke kunne afvise at have ramt hendes øre ved et kindkys, og at han var påvirket af alkohol den pågældende aften. På ovennævnte baggrund har vi fundet, at vi kan lægge M9s detaljerede forklaring om episode 2 faktuel til grund.

6.1.2 Episode 2

Vedrørende episode 2 har Kromann Reumert fra den involverede kvinde, M3, fået forklaret, at FJ - i forbindelse med at de dansede sammen til julefrokosten - trak hende ind til sig og slikkede hende på halsen fra halsudskæringen af hendes t-shirt og op ad halsen og op til øret. M3 har desuden forklaret, at hun efter julefrokosten tog kontakt til både sine kontorchefer og den daværende administrerende direktør for at fortælle om episoden til julefrokosten. Tidligere kontorchefer i Økonomiforvaltningen, M4 og M5, har begge forklaret, at de talte med M3 om, at hun havde været involveret i en episode til julefrokosten kort tid efter julefrokosten. M4 har forklaret, at M3 om mandagen efter julefrokosten forklarede ham, at hun havde været involveret i en episode. M5 har forklaret, at han havde en drøftelse en af dagene efter julefrokosten med M3 om, at hun havde været involveret i en episode med FJ.

FJ har forklaret, at han huskede at have danset med M3, og at det godt kunne være, at han havde taget fat i hende og givet hende et kram, da hun skulle på toilettet, men at han ingen særskilt erindring havde herom. FJ har forklaret, at han ikke huskede, at han før var blevet foreholdt beskrivelsen om, at han skulle have slikket hende fra halsudskæringen og op langs halsen, og at han syntes, at det lød aparte, og han kunne ikke se sig selv gøre sådan noget. FJ har forklaret, at han derimod ikke kunne afvise, at et kindkys fra ham kunne have ramt hendes hals.

Det gør sig gældende for denne episode, at Kromann Reumert - udover forklaringen fra M3 - ikke har modtaget forklaringer fra eventuelle vidner, der selv direkte har overværet episoden. Kromann Reumert har dog afholdt interviews med fem vidner, der alle har bekræftet at have kendskab til, at M3 var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i 2011.

Baseret på M3s detaljerede forklaring både om episoden og om M3s efterfølgende opfølgende kontakt til ledelsen, herunder at M3 allerede mandagen efter julefrokosten tog direkte kontakt til tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen, M4, og i tilknytning hertil også havde en drøftelse med tidligere kontorchef i Økonomiforvaltningen, M5, hvilket de begge har bekræftet, samt at FJ selv har forklaret, at der har været kontakt mellem ham og M3 på dansegulvet, og at han ikke kunne afvise at have ramt hendes hals ved et kindkys, men at han ikke erindrer den specifikke episode, og at han var påvirket af alkohol den pågældende aften, har vi fundet, at vi kan lægge M3s detaljerede forklaring omkring episode 1 faktuel til grund.

6.1.3 Episode 4

Vedrørende episode 4 har Kromann Reumert fra den involverede kvinde, M12, modtaget en detaljeret forklaring om, at FJ i forbindelse med at de dansede sammen sagde "Jeg er vild med dig" og "hvorfor står vi her?", begge udtalelser som M12 klart opfattede havde seksuelle undertoner og ikke relaterede sig til f.eks. hendes professionelle evner. M12 har desuden forklaret, at hun efter julefrokosten tog kontakt til den daværende administrerende direktør for at fortælle om episoden til julefrokosten og også havde en samtale med sin kontorchef herom.

FJ har forklaret, at han ikke huskede den pågældende episode, men at han huskede, at han og M12 havde en venskabelig samtale om en række private forhold og fælles bekendte, og at de dansede sammen ad to omgange, samt at de imellem disse holdt en pause, hvor de satte sig ned og talte videre.

Det gør sig gældende for denne episode, at Kromann Reumert - udover forklaringen fra den involverede kvinde - ikke har modtaget forklaringer fra eventuelle vidner, der selv har overværet episoden. Kromann Reumert har dog afholdt interviews med syv vidner, herunder på tillidsmands- og kontorchefniveau, der har bekræftet at de umiddelbart efter julefrokosten blev gjort bekendt med, at M12 var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i 2011 uden selv at have overværet episoden.

Baseret på M12s detaljerede forklaring omkring episoden og den umiddelbart efterfølgende dialog med både tillidsmænd og kontorchef samt det faktum, at FJs egen forklaring i nogen grad underbygger M12s forklaring, idet han har forklaret, at han havde en samtale med M12 omkring private forhold, men ikke husker den pågældende episode, og at han var påvirket af alkohol, har Kromann Reumert lagt M12s forklaring omkring episode 4 faktisk til grund.

6.1.4 Episode 7

Vedrørende episode 7 har Kromann Reumert fra den involverede kvinde, M19, fået forklaret, at hun, i forbindelse med hun dansede på dansegulvet, nærmest blev "hijacket" af FJ på dansegulvet, der tog fat om hende og begyndte at danse upassende tæt. M19 huskede ikke, om FJ tog på hende, men hun syntes, at situationen var ubehagelig og sagde derfor til sidst til FJ, at nu skulle hun hjem. FJ hviskede hende herefter i øret: "Nå, så du har sikkert en kæreste, du skal hjem til?", hvorefter M19 trak sig væk fra FJ. M19 opfattede, at FJ sagde det på en måde, der udtrykte, at FJ var "ude på mere", hvis han kunne komme afsted med det.

M19 har ønsket at deltage i undersøgelsen delvist anonymt, og FJ er derfor ikke blevet gjort bekendt med hendes identitet.

FJ har forklaret, at han ingen bemærkninger havde til episoden.

Det gør sig gældende for denne episode, at Kromann Reumert - udover forklaringen fra den involverede kvinde - ikke har modtaget forklaringer fra eventuelle vidner, der selv har overværet episoden. Kromann Reumert har dog afholdt interviews med tre vidner, der alle har bekræftet at have kendskab til, at M19 var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i 2011 uden selv at have overværet episoden.

Samlet set har Kromann Reumert vurderet, at der i denne situation, hvor der ingen førstehandsvidner har været til episoden, og der derfor er tale om ord mod ord, og hvor FJ ikke er blevet gjort bekendt med M19s identitet og i konsekvens heraf ikke har haft bemærkninger til episoden, ikke foreligger den tilstrækkelige dokumentation til, at Kromann Reumert med den fornødne sikkerhed kan fastslå, hvad der faktisk er sket.

Episode 3, 5 og 6

6.1.5 Episode 3

Kromann Reumert har af M5, fået forklaret, at den involverede kvinde, M15, stod og talte med M5, da FJ gik forbi dem og enten klappede eller nev hende i numsen, sådan at hun lavede et spjæt, hvorefter FJ gik videre. M5 har desuden forklaret, at han efterfølgende drøftede episoden med M15, der ikke ønskede at gøre en sag ud af episoden. M13 har forklaret, at hun oplevede FJ slog en medarbejder bagi.

M15 har ikke ønsket at deltage i interview.

FJ har forklaret, at han aldrig har klappet nogen bagi, hverken til julefrokosten i 2011 eller på noget andet tidspunkt. FJ er ikke blevet gjort bekendt med identiteten på M15.

Kromann Reumert har afholdt interviews med yderligere to personer, der begge har bekræftet at have kendskab til, at M15 var involveret i en episode med FJ til julefrokosten i 2011 uden selv at have overværet episoden.

Samlet set har Kromann Reumert på baggrund af den manglende bekræftelse af episoden fra de to angiveligt direkte involverede hovedpersoner kombineret med de to øjenvidners ikke fuldstændig samstemmende forklaring om det passerende, fundet, at der ikke foreligger den tilstrækkelige dokumentation til, at vi med den fornødne sikkerhed kan fastslå, hvad der faktisk er sket i relationen mellem FJ og M15.

6.1.6 Episode 5

Kromann Reumert har af et vidne, M16, fået forklaret, at han til julefrokosten stod i baren sammen med den involverede kvinde, M12, og oplevede, at FJ pludselig kom løbende op bagfra og kyssede/slikkede M12 i øret. M16 har forklaret, at han herefter konfronterede FJ med episoden og bad ham slappe af, men at FJ slog det hen, som om intet var sket.

M16 har ønsket at deltage i undersøgelsen delvist anonymt, og FJ er derfor ikke blevet gjort bekendt med hans identitet. Derudover har M16 alene ønsket at deltage i et kort telefoninterview med Kromann Reumert.

M12 har deltaget i et interview med Kromann Reumert, men har ikke selv nævnt denne episode.

FJ har forklaret, at han ikke kan genkende situationen.

Samlet set har Kromann Reumert vurderet, at der i denne situation, hvor Indberetningen er kommet fra en for FJ anonym person, hvor der ingen øvrige vidner har været til episoden, og der derfor er tale om ord mod ord, hvor den ifølge indberetningen involverede kvinde ikke selv har fortalt om episoden, og hvor FJ ikke er blevet bekendt med M16s identitet, ikke foreligger den tilstrækkelige dokumentation til, at Kromann Reumert med den fornødne sikkerhed kan fastslå, hvad der faktisk er sket.

6.1.7 Episode 6

Kromann Reumert har af et vidne, M5, fået forklaret, at han til julefrokosten sent på aftenen stod i baren sammen med en kvindelig kollega, M17, og lidt derfra stod et par øvrige kvindelige kollegaer og ventede på betjening. M5 huskede ikke identiteten på kvinderne. På et tidspunkt kom FJ hen til baren og begyndte at æle eller kilde de kvindelige kollegaer på ryggen, og M5 var ikke klar over, om FJ også havde rørt dem på numsen. M17 forlod baren, da hun ikke ønskede at overvære FJs adfærd.

Det har ikke været muligt for Kromann Reumert at identificere de omtalte kvindelige kollegaer, som skulle have været involveret i denne episode med FJ.

FJ har forklaret, at han ikke erindrede det beskrevne.

M17 har deltaget i et interview med Kromann Reumert, men har ikke nævnt denne episode.

Samlet set har Kromann Reumert vurderet, at der i denne situation, hvor der ingen andre vidner har været til episoden, og der derfor er tale om ord mod ord, og hvor det ikke har været muligt at identificere de involverede kvinder, ikke foreligger den tilstrækkelige dokumentation til, at Kromann Reumert med den fornødne sikkerhed kan fastslå, hvad der faktisk er sket.

6.1.8 Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering

Under de gennemførte interviews er der gengivet en ganske ensartet beskrivelse af det faktiske forløb i den umiddelbare periode efter julefrokosten samt forvaltningens håndtering heraf.

Forløbet er karakteriseret ved, at der kun findes sparsomt skriftligt materiale, idet håndteringen primært har fundet sted via mundtlige drøftelser, som ikke er blevet ført til referat. Vores beskrivelse af forløbet skal dog ses i lyset af, at to af de mest centrale personer, den daværende administrerende direktør samt den daværende kontorchef for Center for HR, M21, ikke har ønsket at deltage i Kromann Reumerts undersøgelse. Det har således ikke været muligt at inddrage deres nærmere viden om og opfattelse af forløbet.

Vi har fået oplyst, at håndteringen af sagen skete i to separate spor i Økonomiforvaltningen, et internt personalemæssigt spor og et eksternt spor vedrørende pressehåndteringen.

Pressehåndteringen skete i FJs sekretariat og blev varetaget af to medarbejdere. Det lægges på baggrund af de to medarbejders forklaringer til grund, at det hovedsagligt var én pressemedarbejder, tidligere ansat i overborgmesterens sekretariat, M17, der varetog håndteringen og havde den direkte kontakt med FJ vedrørende blandt andet pressestrategien. Det lægges desuden til grund, at den daværende administrerende direktør kun i meget begrænset omfang var involveret i dette eksterne spor på trods af M17s ønske om yderligere involvering.

På baggrund af blandt andet den daværende cheffjurists forklaring, M2, har vi lagt til grund, at den personalemæssige del af sagen hovedsageligt blev håndteret af den daværende administrerende direktør samt af den daværende kontorchef for Center for HR, M21, og i M21s kontor.

I perioden umiddelbart efter julefrokosten blev der igangsat en intern personalemæssig proces, hvor alle de involverede kvinder i et eller andet omfang talte med en eller flere af deres kontorchefer og i et vist omfang også en tillidsrepræsentant om den episode, som de havde oplevet, samt at et par af kvinderne havde en samtale direkte med den daværende administrerende direktør omkring deres oplevelse. Det lægges desuden til grund, at alle de involverede kvinder blev oplyst af enten deres kontorchef eller den daværende administrerende direktør om, at ledelsen ville støtte dem, hvis de ønskede at starte en personalesag mod FJ på baggrund af hans opførsel til julefrokosten.

Herudover blev sagen drøftet på et møde med kontorcheferne i Økonomiforvaltningen inden juleferien. Der blev ikke udarbejdet et referat fra dette møde. Den daværende administrerende direktør havde endvidere på et tidspunkt kort tid efter julefrokosten en samtale med FJ vedrørende FJs adfærd til julefrokosten.

På baggrund af de involverede kvinders forklaringer lægges det til grund, at størstedelen af de involverede kvinder på intet tidspunkt ønskede at starte en personalesag mod FJ som følge af episoderne til julefrokosten, og at den ene kvinde, der umiddelbart ønskede dette ombestemte sig, da hun blev bekendt med, at hun var den eneste, der ønskede at gå videre med sagen, og fordi hun heller ikke havde lyst til, at hendes navn skulle komme frem i forbindelse med behandlingen af sagen, der kunne ende i retten. Dette understøttes af de samstemmende forklaringer fra de interviewede tillidsrepræsentanter om, at de ikke modtog nogen formelle henvendelser fra nogle af de involverede kvinder.

Herudover lægges det på baggrund af de involverede kvinders forklaringer til grund, at størstedelen af de involverede kvinder i situationen generelt var tilfredse med den øverste ledelse i Økonomiforvaltningens håndtering af sagen, fordi de blandt andet følte, at sagen blev taget meget alvorligt, at der havde været mulighed for at tale med ledelsen om sagen, og at ledelsen havde gjort klart, at denne ville støtte en personalesag, hvis kvinderne ønskede at starte en sådan. Flere af disse kvinder kunne dog retrospektivt have ønsket yderligere efterfølgende opfølgning fra ledelsen, hvilket også skal ses i lyset af, at flere følte, at der ikke i 2011/2012 var samme fokus på og erfaring med håndtering af grænseoverskridende adfærd, som der er i dag. Desuden kan det lægges til grund, at enkelte af de involverede kvinder i situationen havde en vis bekymring for, hvad det ville kræve af dem at stå frem og rejse en sag eller i det hele taget gøre mere ud af det passerede - både i forhold til den massive offentlige interesse, men også i forhold til den mulige betydning for deres karriere.

Redegørelse af 10. januar 2012 til Økonomiudvalget

Kort tid efter julefrokostens afholdelse besluttede Økonomiudvalget, at der skulle udarbejdes en redegørelse om kommunens håndtering af episoderne til julefrokosten, der skulle præsenteres på et udvalgsmøde den 10. januar 2012.

Redegørelsen blev udarbejdet af den daværende administrerende direktør, den daværende kontorchef for Center for HR, M21, og den daværende chefjurist i Københavns kommune, M2. På baggrund af M2s forklaring lægges det til grund, at M2 formulerede redegørelsen til Økonomiudvalget efter instruks fra og drøftelser med den daværende administrerende direktør og på baggrund af en udskrift af FJs sms til den daværende administrerende direktør samt en udtalelse fra fællestillidsrepræsentanten, M13, af 6. januar 2012, hvori det stod beskrevet, at tillidsrepræsentanterne ikke havde modtaget nogen anmeldelser fra nogen kvinder.

Ingen af de involverede kvinder blev hørt eller på anden måde involveret i udarbejdelsen af redegørelsen.

Redegørelsen blev forelagt den daværende administrerende direktør i fysisk form, inden den senere blev forelagt i endelig form for Økonomiudvalget den 10. januar 2021.

Efter forelæggelsen af redegørelsen for Økonomiudvalget den 10. januar 2012 blev der ikke foretaget yderligere fra forvaltningens side.

Nytårskuren

FJ talte om sin adfærd til julefrokosten til den årlige nytårskur i Økonomiforvaltningen i starten af januar 2012. Der er forskellige opfattelser af, hvilket budskab FJ formidlede i sine udtalelser om julefrokosten til nytårskuren, herunder om han gav de involverede kvinder en undskyldning. Der har blandt de involverede kvinder, der deltog i nytårskuren, været en oplevelse af, at FJs udtalelser ikke var udtryk for en reel undskyldning. Andre vidner har i modsætning hertil forklaret, at de oplevede, at FJ gav en undskyldning.

FJ har i forhold til nytårskuren selv forklaret, at han dengang tænkte, at han skulle været gået tidligere hjem den aften, og at han var for fuld, og at han havde forsøgt at komme igennem med dette via sin sms til den daværende administrerende direktør, og at han også nævnte det i sin tale til nytårskuren. FJ har forklaret, at han efterfølgende havde spurgt sit sekretariat, om talen til nytårskuren var blevet godt modtaget, hvilket de bekræftede over for ham, ligesom de fortalte ham, at der var faldet fuldstændig ro omkring julefrokosten. Dette glædede FJ at høre.

Forflyttelser og karrierekonsekvenser

Vi har ikke på baggrund af de modtagne forklaringer fra de involverede kvinder eller andre grund til at antage, at de berørte kvinder er blevet omplaceret, eller at episoderne til julefrokosten i 2011 på anden måde har medført andre karrieremæssige konsekvenser.

Særlig mandsopdækning af FJ

Den anonyme indberetning fra A1 om, at en medarbejder fik til opgave at mandsopdække FJ, når han indtog alkohol, samt sørge for, at FJ kom helt hjem uden at komme for tæt på kvinder, har vi søgt af- eller bekræftet gennem interviews med nuværende og tidligere embedsmænd, der har været tæt tilknyttet FJ. Den daværende administrerende direktør har ikke ønsket at medvirke i vores undersøgelse. Der er ikke baseret på vores interview med FJ eller nogen af de øvrige interviews med ansatte, der har været tæt tilknyttet FJ, noget, der tyder på, at en sådan ordning er blevet etableret.

6.2 Kommissoriets pkt. 2 - Episode vedr. kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen 2017

6.2.1 Episode

Den involverede kvinde, P1, har til Kromann Reumert forklaret, at hun under en sammenkomst i Snapstinget efter et møde i Borgerrepræsentationen oplevede, at FJ, under en selskabsleg, ad tre omgange nussede hendes ben. P1 trak første gang sit ben til sig, men da episoden gentog sig for tredje gang, huskede P1 det som om, at hun sagde "vil du ikke godt lade være med at nusse mine ben". Efterfølgende gik hun ud på toilettet, hvor FJ fulgte efter hende. P1 har videre forklaret, at FJ tog fat i hende, hvorefter P1 bad ham om at lade være, og gik ind på toilettet, for dér at vente i omkring fem minutter, indtil han var gået. P1 har forklaret, at FJ var fuld, og at han ikke forstod et nej. Ifølge P1 ventede FJ på hende, da hun igen kom ud fra toilettet, hvorefter FJ stillede P1 op mod en væg. P1 skubbede FJ væk, hvorefter de begge tilsluttede sig selskabet i Snapstinget igen.

P1 har forklaret, at da FJ forlod selskabet, gav han hende et kys på kinden og sagde "farvel skat". Et socialdemokratisk medlem af Borgerrepræsentation, P4, som var til stede den pågældende aften, reagerede på FJs afsked og sagde; "det er da sjovt FJ, sådan taler du ikke til os andre", hvorefter FJ sagde; "vi ses" og forlod selskabet.

P3 har forklaret, at han iagttog den ene af berøringerne.

P4 har ikke ønsket at medvirke i vores undersøgelse.

På baggrund af de modtagne forklaringer, herunder særligt P3s forklaring, der for så vidt angår en konkret berøring, bekræfter P1s forklaring, samt FJs egen forklaring om, at han ikke kan udelukke at have rørt ved P1s underben, må det lægges til grund, at FJ under en social sammenkomst og i forbindelse med udøvelsen af en selskabsleg, har rørt, herunder aet den nederste del af P1s ene ben. Da de i øvrigt modtagne forklaringer ikke har været samstemmende i forhold til de nærmere detaljer omkring berøringen, herunder om antallet af gange som FJ skulle have rørt P1, ikke med den fornødne sikkerhed fastslås. Da Kromann Reumert ligeledes ikke har modtaget forklaringer fra personer, der som førstehåndvidner har kunnet bekræfte, at FJ fulgte efter P1 ud til toilettet og pressede P1 op mod væg, eller at FJ gav P1 et kindkys og sagde "farvel skat", kan denne del heller ikke med den fornødne sikkerhed fastslås.

6.2.2 Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering

På baggrund af de modtagne forklaringer lægges det til grund, at episoden i 2017 ikke har været sagsbehandlet i Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

6.3 Kommissoriets pkt. 3 - Øvrige episoder i perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020

Vi er blevet bekendt med fire relevante episoder vedrørende kommissoriets punkt 3 omkring øvrige episoder i perioden 1. januar 2010 til 29. oktober 2020.

6.3.1 Episode 1 (2010)

Den involverede kvinde, M28, har forklaret, at hun, FJ og en række kollegaer fra overborgmesterens sekretariat i 2010 mødtes til fredagsbar hos den daværende sekretariatschef i overborgmesterens sekretariat, M29, og senere tog videre i byen på

en bar, der hed "Dyrehaven". Der var mange mennesker, og de sad tæt sammen ved nogle langborde. M28 har forklaret, at hun sad med FJ ved sin venstre side. På et tidspunkt sagde M28 noget og sluttede sætningen med; "det skal man ikke kimse af". FJ hørte dette og vendte sig om mod M28. FJ tog M28 på den øvre del af låret og sagde: "Jeg vil gerne kimse med dig". M28 erindrede ikke, at nogen af de andre overværede episoden.

M28 har desuden forklaret, at selskabet på et tidspunkt gik i opløsning, og at M28 var på vej ud af døren med FJ og nogle andre. På vejen mod døren gik de forbi baren, hvor der blandt andet sad en fremmed kvinde med ryggen til. FJ klappede kvinden åbenlyst på numsen og gik videre. Den fremmede kvinde kiggede på M28, og de så overraskede på hinanden, men M28 gik videre uden at gøre noget ved situationen.

FJ har forklaret, at han sagtens kunne huske aftenen hjemme hos den daværende sekretariatschef i overborgmesterens sekretariat, M29, hvor der blev drukket gin og tonics, samt at de tog videre på Restaurant Dyrehaven. FJ huskede, at de ikke var der til de sene timer, fordi han havde arrangementer den efterfølgende dag. FJ huskede ikke, at han skulle have sagt "jeg vil gerne kimse med dig".

Det lægges til grund, at M28 og FJ deltog i et arrangement hos den daværende sekretariatschef i overborgmesterens sekretariat, M29, og senere samme aften tog videre til Restaurant Dyrehaven med en række øvrige kollegaer. Samlet set har Kromann Reumert dog vurderet, at der i denne situation, hvor der ingen vidner har været til episoden, og der derfor er tale om ord mod ord uden yderligere bevismæssige bidrag, ikke foreligger den tilstrækkelige dokumentation til, at Kromann Reumert med den fornødne sikkerhed kan fastslå, hvad der er passeret på Restaurant Dyrehaven.

6.3.2 Episode 2 (2014)

Den involverede kvinde, P1, har forklaret, at FJ, i forbindelse med at hun første gang hilste på ham sammen med sin gruppeformand, P7, trak hende ind til sin krop og kyssede hende på kinden, hvilket P1 synes var upassende. P1 har forklaret, at P7 kommenterede på FJs kindkys.

Kromann Reumert har rettet henvendelse til P7 uden respons.

FJ har forklaret, at han sagtens kunne have givet P1 et kindkys, men at han ikke kan huske, P7 skulle have givet ham en kommentar som følge heraf.

På baggrund heraf må det lægges til, at FJ gav P1 et kys på en måde, som af P1 blev oplevet som upassende.

6.3.3 Episode 3 (2018)

Den involverede anonyme person, A2 har indberettet, at pågældende i forbindelse med julefrokosten på Københavns Rådhus i 2018, var udsat for, at FJ henvendte sig til A2, hvorefter han lænede sig ind til et kram og kyssede A2 på kinden. A2 har oplyst, at, at FJ var beruset, og at A2 henvendte sig til en person, som FJ arbejdede tæt sammen med, med henblik på at sende FJ hjem.

FJ har forklaret, at han aldrig har fået at vide fra sine medarbejdere i sekretariatet, at han skulle gå hjem, samt at han nok i perioden efter 2011 har givet et kram eller kindkys for at sige tak til deltagerne i revyen, men dette har han i så fald ikke gjort i forbindelse med dans eller i andre sammenhænge.

Henset til, at A2 har valgt at indgive sin indberetning anonymt, og at Kromann Reumert i den sammenhæng ikke har haft mulighed for at stille uddybende spørgsmål, at vi ikke har modtaget andre forklaringer, der støtter den anonyme indberetning, og at FJ ikke har haft mulighed for at blive gjort bekendt med indberetterens identitet, kan episoden baseret på den indgivne indberetning ikke faktuel lægges til grund.

6.3.4 Episode 4 (2020)

Den involverede kvinde, P8, har forklaret, at hun i forbindelse med nytårskuren i 2020 skulle hilse på FJ, hvorefter FJ trak hende ind til sig, lagde sin hånd på hendes lænd, og gav hende et vådt kys på kinden ved brug af tunge. P8 har forklaret, at hun blev chokeret, og at hun i stedet for at skælde ham ud for hans opførsel begyndte at skælde ham ud for sin politik. P8 har forklaret, at episoden fandt sted på et tidspunkt, hvor der var tyndet ud i antallet af deltagere og lyset var dæmpet. P8 har forklaret, at hun ikke delte sin oplevelse med nogen den pågældende aften.

FJ har forklaret, at P8 refererer til nytårsmiddagen i 2020, og at han i den forbindelse hilste på P8 for at ønske hende velkommen på rådhuset og i Borgerrepræsentationen. FJ har forklaret, at han gav hende et kram og muligvis også et kort kindkys, hvorefter P8 angreb ham for hans politik. FJ har videre forklaret, at han husker situationen fra mødet i Borgerrepræsentationen omtalt af P8. FJ har dog forklaret, at det ikke var FJ, men en anden person fra hans partigruppe, P3, som kaldte vedkommende tilbage, og at P8 med et "glimt i øjet" sagde, at vedkommende hellere måtte komme tilbage til sit bord og ikke komme for tæt på P8s parti.

P3 har afgivet interview, men har ikke oplyst om denne situation, ligesom han heller ikke er blevet foreholdt FJs forklaring.

På baggrund af de modtagne forklaringer, herunder FJs egen forklaring om, at han gav P8 et kram og muligvis også et kort kindkys, lægges det til grund, at FJ i forbindelse med, at han hilste på P8 enten i forbindelse med nytårskuren eller nytårsmiddagen på rådhuset i 2020, gav P8 et kram og et kys på en måde, som af P8 blev oplevet som upassende. Vi kan derimod ikke med den fornødne sikkerhed fastslå, at FJ lagde sin hånd på P8s lænd.

6.3.5 Økonomiforvaltningens efterfølgende håndtering

På baggrund af de modtagne forklaringer lægges det til grund, at kommissoriets punkt 3, episode 1 til 4 ikke har været sagsbehandlet i Københavns Kommunes Økonomiforvaltning.

Den 25. februar 2021
Kromann Reumert

Marianne Grønhoj

Jens Lund Mosbæk

**KOMMISSORIUM FOR ADVOKATUNDERSØGELSE VEDRØRENDE BESKYLDNINGER OM
GRÆNSEOVERSKRIDENDE ADFÆRD FRA FORHENVÆRENDE OVERBORGMESTER
FRANK JENSENS SIDE**

Baggrund

Københavns Kommunes borgerrepræsentation har på et møde den 29. oktober 2020 besluttet:

- 1) at pålægge Økonomiudvalget at igangsætte en uafhængig advokatundersøgelse af de alvorlige anklager om gentagende grænseoverskridende adfærd fra forhenværende overborgmester Frank Jensens side
- 2) at pålægge Økonomiforvaltningen at fremlægge forslag til Økonomiudvalget på advokatfirmaer med speciale i personaleret, der vil kunne foretage undersøgelsen, således at Økonomiudvalget på et oplyst grundlag kan foretage et valg af, hvilket firma Økonomiudvalget vil bruge til at foretage undersøgelsen.

I forlængelse af disse beslutninger har Økonomiforvaltningen den 2. november 2020 rettet henvendelse til Kromann Reumert og opfordret Kromann Reumert til at afgive tilbud på opgaven.

På baggrund af tilbud afgivet af Kromann Reumert den 4. november 2020 og møde afholdt mellem Københavns Kommune og Kromann Reumert den 10. november 2020, har Københavns Kommune og Kromann Reumert aftalt, at Kromann Reumert skal gennemføre den ønskede advokatundersøgelse i overensstemmelse med dette kommissorium.

Advokatundersøgelsens afgrænsning

Kromann Reumert skal foretage en faktuel undersøgelse af følgende tre emner vedrørende den tidligere overborgmesters adfærd:

- 1) Flere medier omtalte i tilknytning til Økonomiforvaltningens julefrokost i 2011, at overborgmesteren skulle have udvist en upassende adfærd til julefrokosten. Den 10. januar 2012 modtog Økonomiudvalget en skriftlig orientering herom. Københavns Kommune ønsker, at Kromann Reumert nu undersøger og oplyser, hvordan sagerne efter julefrokosten i Økonomiforvaltningen i 2011 blev håndteret.

2) Jyllands-Posten har den 16. oktober 2020 omtalt en krænkelse af et kvindeligt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017. Kromann Reumert skal søge at afdække dette forløb nærmere og herunder undersøge, hvordan sagen om grænseoverskridende adfærd over for et folkevalgt medlem af Borgerrepræsentationen i 2017 blev håndteret.

3) Kromann Reumert skal tillige undersøge, om der er andre episoder, hvor ansatte eller folkevalgte i Københavns Kommune har oplevet grænseoverskridende adfærd fra overborgmesteren. Undersøgelsen skal både afdække omfanget af sager, der måtte være blevet meldt til en overordnet, og give nuværende såvel som tidligere ansatte og folkevalgte mulighed for at stå frem, hvis de har oplevet grænseoverskridende adfærd fra overborgmesterens side. Undersøgelsen skal omfatte perioden 1. januar 2010 frem til den 29. oktober 2020.

Gennemførelsen af undersøgelsen

Kromann Reumert vil fra undersøgelsens start fra Københavns Kommune modtage den skriftlige dokumentation, som Københavns Kommune måtte have om de tre forhold, der ønskes undersøgt. Samtidig med fremsendelse af den rekvirerede dokumentation skal Københavns Kommune udarbejde og fremsende aktlister, hvoraf det i kronologisk orden fremgår, hvilke dokumenter, der er fremsendt til Kromann Reumert. Kromann Reumert kan rekvirere yderligere materiale.

Kromann Reumert vil tillige gennemføre interviews med relevante personer.

Alle interviews vil være baseret på frivillighed, de interviewede vil blive givet mulighed for at møde med en bisidder, og alle interviews vil blive indledt med vejledning til de interviewede om, at de på et hvilket som helst tidspunkt under interviewet har mulighed for at bede om en pause eller tilkendegive, at de ikke ønsker at fortsætte interviewet. Der vil blive skrevet referat af alle interviews, og de interviewede vil få mulighed for at gennemgå og kommentere referatet fra deres eget interview. Referaterne udgør Kromann Reumerts interne arbejdsdokumenter og vil ikke blive offentliggjort sammen med Kromann Reumerts afrapportering. Såfremt en interviewet person meddeler, at vedkommende ønsker anonymitet, vil interviewet alligevel blive gennemført, men vedkommende vil da indledningsvist blive vejledt om, at Kromann Reumert som følge af anonymiteten muligvis vil undlade at tillægge oplysningerne sædvanlig vægt, såfremt en normal bevismæssig anvendelse af oplysningerne vil give anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Når alle planlagte interviews er gennemført, vil tidligere overborgmester Frank Jensen blive tilbudt mulighed for også at deltage i et interview, hvor han vil få mulighed for at blive gjort bekendt med og kommentere på de væsentligste forhold, Kromann Reumert har afdækket gennem undersøgelsen. Deltagelsen i undersøgelsen vil for tidligere overborgmester Frank Jensen være gjort betinget af, at han forinden underskriver erklæring om tavshed, mens undersøgelsen pågår, og at han herunder undlader at kontakte personer, han bliver bekendt med har afgivet oplysninger til Kromann Reumert.

Herefter vil tidligere overborgmester Frank Jensen blive tilbudt mulighed for at kommentere de væsentligste faktuelle forhold, som Kromann Reumert har afdækket. Såfremt bemærkninger fra tidligere overborgmester Frank Jensen giver anledning til yderligere undersøgelser, vil disse blive foretaget, hvorefter rapporten færdiggøres og afleveres til Økonomiudvalget.

Rapporten vil blive udarbejdet i en form, så den vil kunne offentliggøres.

Nærmere om de enkelte undersøgelsespunkter

For så vidt angår undersøgelsespunkt 1, vil Kromann Reumert rekvirere eventuelle sager, der måtte være oprettet om forløbet, ligesom den daværende ledelse samt medarbejdere og tilidsmænd, som Kromann Reumert bliver bekendt med har været involveret, vil blive anmodet om at deltage i et interview.

I forhold til undersøgelsespunkterne 2 og 3 vil eventuelt modtaget materiale fra Københavns Kommune herom blive gennemgået, og eventuelle personer, der kan identificeres på baggrund heraf, vil blive kontaktet og inviteret til at deltage i et interview.

I forhold til alle tre undersøgelsespunkter vil Københavns Kommune på både intranet og internet oplyse om den igangsatte advokatundersøgelse og opfordre alle, der måtte have relevant viden om de forhold, der efter dette kommissorium skal undersøges, til at kontakte Kromann Reumert senest den 4. december 2020. Endvidere vil alle, der har været medlem af Borgerrepræsentationen siden 2010 blive kontaktet med mulighed for at bidrage. Henvendelse vil skulle ske via en til formålet etableret sikker e-mail, der tillige muliggør, at henvendelse kan ske anonymt, og/eller telefonisk til en af Kromann Reumert anvist forbindelse. Enhver, som Kromann Reumert kommer i dialog med som følge af denne opfordring, vil blive tilbudt mulighed for at deltage i et interview, hvor viden om de undersøgte forhold kan videreformidles til Kromann Reumert.

Hvis Kromann Reumert under et gennemført interview bliver gjort bekendt med, at en anden person, der ikke selv har rettet henvendelse til Kromann Reumert, formentlig ligger inde med central viden om de undersøgte emner, der ikke er tilstrækkeligt belyst, vil Kromann Reumert kontakte den pågældende og tilbyde vedkommende muligheden for at deltage i et interview.

Tidsplan

Med aftaleindgåelse om advokatundersøgelsen uge 46, vil opfordringen til at rette henvendelse inden 4. december 2020 kunne lægges på intranet og internet i løbet af uge 47. Kromann Reumert vil afsætte den fornødne bemanding til om nødvendigt at kunne gennemføre to interviews parallelt og samtidig med, at det relevante skriftlige materiale indhentes. Dermed forventes alle interviews, bortset fra interview med den tidligere overborgmester, at kunne være gennemført inden udgangen af uge 51. Den tidligere overborgmester vil tillige blive tilbudt deltagelse i et interview i løbet af uge 1 eller 2.

Tidligere overborgmester Frank Jensen vil herefter blive præsenteret for de væsentligste faktuelle forhold med forventet høringsperiode i uge 4 og uge 5. Såfremt der er behov for yderligere undersøgelser forventes disse tilendebragt i løbet af uge 6 og 7, og vores rapport vil i så fald kunne færdiggøres og afleveres til Økonomiudvalget i uge 8 i 2021.

Tidsplanen er baseret på den forudsætning, at relevante dokumenter og andre informationer, som Kromann Reumert anmoder om at modtage, vil kunne fremskaffes af Københavns Kommune inden for normalt 3 og højst 5 arbejdsdage.

Afrapportering og kontaktpersoner

Partnerne i Kromann Reumert Marianne Granhøj og Jens Lund Mosbek vil være ansvarlige for undersøgelsens gennemførelse og Kromann Reumerts kontaktpersoner.

Når resultatet af undersøgelsen skal afrapporteres, vil dette ske ved en direkte mundtlig afrapportering til Økonomiudvalgets medlemmer samt Niko Grünfeld og Kåre Traberg Smidt.

Chefjurist Christina Ekmann vil være Københavns Kommunes kontaktperson gennem undersøgelsesprocessen, som Kromann Reumert vil kunne kontakte direkte, når Kromann Reumert får behov for adgang til skriftlig dokumentation, oplysninger om medarbejdere, politikere eller andre oplysninger vedrørende Københavns Kommune af betydning for opgavens udførelse.

